Št. 24 (1107) Leto XXII
NOVO MESTO, četrtek,
★★ 17. junija 1971

DOLENJSKI LIST

RIBNICA – Včeraj so spet začeli iskati dveinpolletnega Damjana Ostanka, ki je v soboto izginil na Travni gori. Brez uspeha so ga iskali do torka. Računajo, da živega ne bodo našli, če se je res izgubil na Travni gori.

BREŽICE – Na jutrišnjem referendumu bosta kolektiva trgovskih podjetij Krke in Ljudske Potrošnje odločala o združitvi obeh delovnih organizacij.

TREBNJE – Ustanavljanje novih kmetijskih zadrug v občini ni potrebno, sedanja zadruga naj se reorganizira v korist kmetov, do oktobra je treba pripraviti ustanovitev področnih kmetijsko-gospodarskih odborov v katerih bodo imeli kmetje edino besedo, so sklenili na torkovem sestanku v Trebnjem.

KRŠKO – Predsednik občinske skupščine Jože Radej je na torkovi seji seznanil odbornike o prejemu spominske diplome, ki jo je občinska skupščina Samobor podelila krški občini za razvijanje samoupravljanja in prijateljskih odnosov.

METLIKA – V torek je bila sklicana občinska konferenca SZDL, ki pa so jo morali zaradi nesklepčnosti preložiti. Od okoli 50 članov konference je bilo samo 12 prisotnih.

SEVNICA – Na ponedeljkovem zasedanju občinske konference ZK so obravnavali družbeno-politični položaj v občini in učinkovitost Zveze komunistov.

METLIKA – Končno so tudi metliški košarkarji okusili slast zmage; v prvenstvenem srečanju so v nedeljo porazili Črnuče s 64:52.

NOVO MESTO – V torek, 15. junija je končala z delom podiplomska šola za študij strukturalne biofizike na novomeški gimnaziji. 33 slušateljev je poslušalo zanimiva predavanja 15 dni.

Tradicionalno črnomaljsko jurjevanje si je v soboto in nedeljo ogledalo nekaj tisoč ljudi. Prireditev je postala znana turistična atrakcija za tuje goste, za domačine pa pravi ljudski praznik. Na fotografiji: svatovski sprevod iz Starega trga ob Kolpi. (Foto: Ria Bačer)

Pomlad so ujeli še za rep

Črnomaljci so z jurjevanjem počastili praznik radosti in pomladi — Domači vremenoslovci se niso motili: med programom ni bilo niti kaplje dežja, potem pa se je ulilo ravno prav, da so gostje morali v lokale — V soboto in nedeljo je bilo na prireditvi okrog 8000 ljudi

Jurjevanje je postalo za Belo krajino pravi ljudski praznik. Tudi tokrat se je ob prireditveni prostor zgrnilo vse, kar leze in gre domačega, navada pa je, da ta dan pridejo domov še sorodniki in prijatelji, ki živijo drugod po Sloveniji in Jugoslaviji.

Že v soboto, na kresnem večeru, je bilo vse črno ljudi. Potem, ko so svoje odpeli in odplesali Dragatuščani, Viničani, Adlešičani ter folklorna skupina iz Semiča, se je ulil dež ter množico kot naročen nagnal v lokale. Tam se za nevihto nihče več ni menil. Marsikomu je prav prišla za izgovor, ker se je med kresovanjem zadržal predolgo v noč.

(Nadaljevanje na 10. str.)

VREME

V preteklem tednu je prevladovalo spremenljivo vreme z občasnimi padavinami

Ob koncu tedna bo deloma sončno, v popoldanskem času še krajevne plohe.

Obvestilo o poletnem obsegu Dolenjskega lista

Spoštovane naročnike, bralce in sodelavce obveščamo, da bomo zaradi našega finančnega načrta in vsakoletnega koledarja o zmanjšanem poletnem obsegu lista tudi letos izhajali pribl. 12 tednov s skrčenim Dolenjskim listom. Naš časnik bo imel poslej poprečno 16 (v dveh pokrajinskih izdajah skupno 18) strani. Le v primeru izredno velikega števila reklamnih in drugih oglasov, naročenih (plačanih) reportaž ter objav za Skupščinski Dolenjski list, ki bi v znatni meri presegale poletni obseg, bomo izjemoma tiskali tudi več strani Dolenjskega lista.

Prosimo vas za razumevanje in podporo, dopisnike in sodelavce lista pa za zgoščeno poročanje o vseh dogodkih, saj želimo kljub zmanjšanemu obsegu časnika zagotoviti naročnikom in bralcem kar najbolj popolno obveščenost.

Uredništvo
in uprava
DOLENJSKEGA
LISTA

Slovenski piknik blizu Stuttgarta

Slovensko kulturno-umetniško društvo TRIGLAV iz Stuttgarta bo priredilo v nedeljo, 20. junija, ob 15. uri v Ausstellungshalle v Šindelfingenu pri Stuttgartu velik slovenski piknik. Na programu bo bogat srečelov, za domačo jedačo in pijačo po zmernih cenah pa bo poskrbel gostilničar Vavpotič iz Plattenhardta. Zaplesali boste lahko ob zvokih ansamblov Slavček in Planinski kvintet, s katerima bosta peli Irena in Sonja.

Slovenci v ZR Nemčiji: vljudno vabljeni na veliki slovenski piknik ter veselo srečanje z rojaki!

Pobuda za pobratenje: Novo mesto — Hercegnovi

Občinska skupščina Novo mesto je v ponedeljek dopoldne zasedala v prostorih Dolenjske galerije. Glavna razprava je tekla o programu zdravstvenega varstva zavarovancev na območju občin Črnomelj, Metlika, Krško, Trebnje in Novo mesto v obdobju 1971 do 1975; poudarek je bil na investicijski izgradnji ter osnutku družbenega dogovora na tem področju. Osnutek družbenega dogovora so odborniki sprejeli, predsednika ObS pa so pooblastili, da ga podpiše po sporazumu z delovnimi organizacijami s tega področja in drugimi občinami.

Poleg tega so razpravljali o programu izobraževalne skupnosti, skladu otroškega varstva in drugih vprašanjih.

Skupščina je sprejela sklep, da se utrdijo bratske vezi med občinama Hercegnovi in Novo mesto; sodelovanje bo zajelo več področij. Pobudo za zbližanje so dali poslanci, ki so letos maja obiskali Črno goro.

RIBNICA – V torek je bila prva seja nove občinske konference SZDL, na kateri so izvolili za predsednika Mirka Anzeljca, za sekretarja pa Franca Grivca.

V spodnji dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu bo do 27. junija odprta zanimiva razstava plastik in plaket kiparke Vladke Štoviček iz Leskovca pri Krškem. Obisk razstave 24 umetnin toplo priporočamo, saj je Vladka Štoviček ena redkih naših kipark, njena dela pa odlikuje predvsem topla ženska občutljivost in nežnost. (Foto: Stane Fabjančič)

KONČAN JE XI. ZLET BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Pesem bratstva na zeleni preprogi

V Sisku je bila v nedeljo zaključna prireditev XI. zleta bratstva in enotnosti — Nastopilo več kot 8000 mladih pred 15.000 gledalci — Zastopnice Dolenjske so osvojile srca gledalcev

XI. zlet bratstva in enotnosti pod pokroviteljstvom člana predsedstva ZKJ dr. Vladimirja Bakarića je končan. Zletni ogenj je ugasnil. Tisoči nastopajočih se bodo vrnili na svoje domove. Sisak, zgodovinsko mesto na bregovih Kolpe, Odre in Korane je v nedeljo popoldne doživelo praznik, kakršnega ljudje v teh krajih ne pomnijo. Na stadionu bratstva in enotnosti je nastopilo več kot 8000 mladih iz Banije, Bosanske Krajine, Dolenjske, Like, Moslavine in zahodne Slavonije. Živopisane kolone mladih so nastopale pred več kot 15.000 gledalci, ki so burno pozdravljali lepo in skrbno pripravljene nastope mladih. V splet barv, ki so jih spretni avtorji vkomponirali v lepe vaje, se je kot v dnevih revolucije čutila pesem Kozare, Grmeča, Korduna . . .

(Nadaljevanje na 10. str.)

JUTRI BODO NAD PREČNO ZAJADRALA NAJBOLJŠA SLOVENSKA KRILA. Znanje in pogum sta prvi pogoj, da lahko kdo sede za krmilo jadralnega letala (na sliki) – pa tudi dobro termiko in veliko sreče želimo našim gostom! (Foto: M. Moškon)

Bo padel državni rekord?

Jutri se bo na novomeškem letališču v Prečni začelo 9. slovensko jadralno prvenstvo, ki bo trajalo do 30. junija, odvisno od vremena. Za prvenstvo mora biti primerno vreme vsaj tri tekmovalne dni. Jadralci bodo tekmovali v preletih z najmanjšo razdaljo 100 km. Zlasti bi radi podrli daljinski državni rekord, ki ga s preletenimi 570 km drži Mariborčan Franček Mordej, zdaj pilot pri INEX-ADRIA avioprometu.

(Nadaljevanje na 10. str.)

let
ISKRA

Nastop deklet Dolenjske na zletu v Sisku je pričaral lepoto mladih gibajočih se teles v plesnem ritmu. Za prikaz svoje telovadne vaje so požele viharen aplavz. (Foto: S. Dokl)

tedenski mozaik

Kraljica ima samo dva milijona funtov premoženja, je izjavil John Colville, direktor banke, ki upravlja z vrednostnimi papirji in gotovino britanske kraljice Elizabete. S tem se je končala precej burna razprava v časnikih in angleški TV, ki jo je sprožil urednik The Statesmana, ko je napadel kraljico, ki je prosila, naj ji povišajo apanažo, češ da ne more več shajati s svojimi dohodki. Urednik revije je namreč tedaj napisal, da ima kraljica vsaj 50 milijonov funtov vredno premoženje in da je torej povsem nemogoča njena zahteva, naj ji še zvišajo civilno listo. „Če ima kraljica več kot dva milijona funtov," je sedaj izjavil direktor banke, „bom pojedel svoj klobuk!" ... Upajmo, da je iz mehkega blaga in ne posebno velik...

Še en nemški minister bi rad dobil priznanje javnosti: Georg Leber, minister za promet, je bil pobudnik, da so v ZR Nemčiji zgradili prototip električnega vlaka, ki bo drsel na magnetih. Z njim hoče konkurirati letalskemu prometu in je prepričan, da bo zaradi velike hitrosti novega vlaka (več kot 600 kilometrov na uro) v tem tudi uspel...

Pomoč, ki so jo številne dežele poslale vzhodnopakistanskim beguncem, je za teden dni obtičala na letališču zato, ker je carina zahtevala ducate različnih pordil in dovoljenj za uvoz hrane, šotorov in zdravil... in tako dokazala, da birokracija zares ne pozna mej, tudi tedaj, ko gre za življenja desettisočev...

Svetovnega prvaka v boksu Joea Frazierja so britanski vojaki, ki skrbijo za red v nemirnem Belfastu v Severni Irski, brez posebnih ceremonij potegnili iz njegovega rolls roycea in ga zaslišali, izpustili pa šele potem, ko so se prepričali, da nima nobene bombe, s katero bi lahko povzročil kak atentat. Prvaka so zamenjali za nekega drugega moža, ki so ga sumili sodelovanja s pripadniki irskega osvobodilnega gibanja... boks je očitno eno, atentati pa drugo...

Posojila kmetom

Za privarčevani denar dva dinarja kredita — Banke obračajo kmečki denar — Podobno bi lahko delale tudi kmetijske organizacije

Po raznih priporočilih so banke namenile za kmetijstvo več denarja kot pred leti. Posojila lahko dobijo tudi kmetje, ki pogodbeno sodelujejo s kmetijskimi organizacijami. Banke pa postavljajo take pogoje, da jih kmetje sprejmejo le v stiski ali zahtevajo, naj bi npr. tistim, ki preusmerijo svoje kmetovanje in si s krediti uredijo hleve ali kupijo plemensko živino, priznavali za mleko višje premije kot drugim.

Po pogojih, ki so jih določile nekatere banke, so posojila hudo breme za kmete, zlasti še, če so velika. Kmet mora imeti 30 % potrebnih investicijskih sredstev in jih vložiti v banko. Posojilo mora odplačati v celoti, torej tudi tisti del, za katerega je vnaprej položil denar. Njegov polog ostane v banki še eno leto potem, ko je vrnil ves dolg. Posojilo mora začeti vračati eno leto po odobritvi, četudi hlev še ni urejen in ne služi določenemu namenu.

Še manj sprejemljivi so pogoji, ki jih nekatere banke poveličujejo s parolo: „Za privarčevani dinar dva dinarja kredita!" Nekatere sicer premoti prijetni zven besed, češ če je prihranil denar za polovico traktorja, ga s pomočjo banke lahko kupi takoj; ali če ima denar za eno plemensko kravo, lahko takoj kupi dve. To je res – a kako bo pozneje?

Kmet mora vložiti svoj prihranek, s katerim bi lahko kupil eno plemensko kravo, v banko. S posojilom kupi dve taki kravi. V treh letih pa mora spet privarčevati toliko denarja, kolikor sta stali obe kravi, in z njim vrniti svoj dolg banki. Njegov denar, ki ga je privarčeval pred najetjem posojila, bo ostal v banki še eno leto. Ta čas ne bo mogel kupiti zanj tretje krave niti najeti novega posojila.

Kakšne koristi pa ima banka od takih posojil kmetom?

Račun je bil narejen za posojila na pet let in z vračanjem v polletnih anuitetah, ki naj bi jih banka takoj uporabila za nova posojila kmetom. Obresti niso upoštevane. Če bi vse teklo brez zastojev, bi banka lahko dala iz enega milijona dinarjev lastnih sredstev, ki bi ga namenila za posojila kmetom v začetku, do konca petega leta okrog 10 milijonov dinarjev posojil. V teh posojilih bi se obrnilo devet milijonov din kmečkega denarja: okrog pet milijonov din bi banka dobila pologov, štiri milijone din pa s plačilom anuitet. Ko bi ob koncu šestega leta morala vrniti en milijon din pologov, bi za to porabila le kupni znesek polletnih anuitet. Čez šest mesecev bi porabila za vračilo pologov le 200.000 din od polletnih anuitet, ki bi presegle en milijon din.

Bančniki so to dobro izračunali in znajo prepričevati kmete. Kaj pa delajo hranilno kreditne službe kmetijskih organizacij? Ali res ne morejo storiti ničesar drugega kot le ugotavljati, da imajo premalo denarja? Morale bi znati obračati kmečki denar, pa bi ga bilo več.

JOŽE PETEK

Te dni se mudi na uradnem obisku v ZDA zahodnonemški kancler Willy Brandt. Z Nixonom bosta obravnavala predvsem stike med Vzhodom in Zahodom, Berlin, odnose ZDA : EGS, posledice evropske monetarne krize in zmanjšanje vojaških čet v Evropi. V petek se bo kancler Brandt sestal tudi z generalnim sekretarjem OZN U Tantom. Na yalski univerzi bo Brandt dobil naslov častnega doktorja. Na sliki: ob prihodu v Washington (z Jamajke) pozdravlja Brandta brigadni general Carlton L. Lee. (Telefoto UPI)

TELEGRAMI

PEKING – Na uradnem obisku na Kitajskem se mudi gospodarska delegacija iz Irana. Vodi jo predsednik iraške državne petrolejske družbe. Govora bo o gospodarskih stikih med Irakom in Kitajsko.

KAIRO – Podpredsednik egiptovske vlade in zunanji minister Riad bo še ta mesec obiskal Moskvo zaradi izmenjave ratifikacijskih listin sovjetsko-egiptovske pogodbe o prijateljstvu.

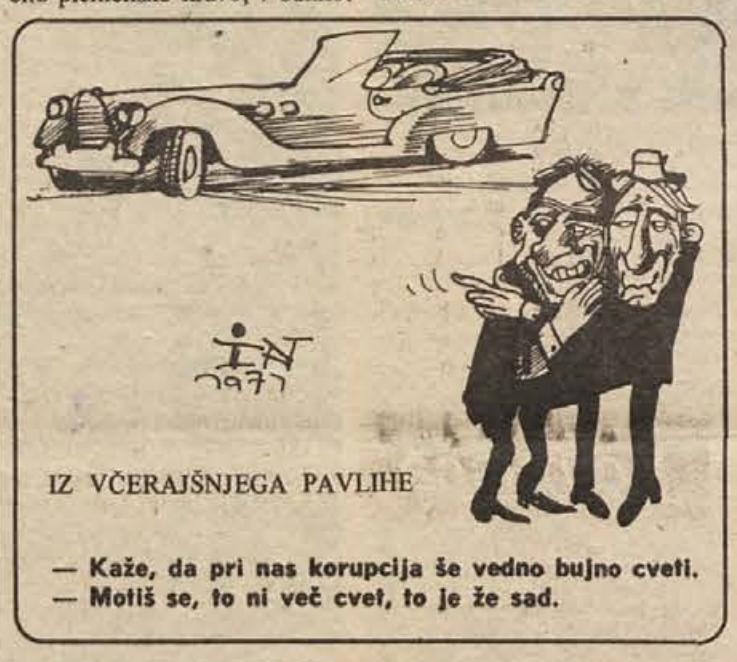

IZ VČERAJŠNJEGA PAVLIHE

— Kaže, da pri nas korupcija še vedno bujno cveti.
— Motiš se, to ni več cvet, to je že sad.

tedenski zunanjepolitični pregled

Obisk jugoslovanske državne delegacije na Kitajskem, ki jo vodi šef naše diplomacije, državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac, je potekal (v trenutku, ko to poročamo, končuje delegacija svoj obisk) v znamenju obojestranskega izraženega prijateljskega vzdušja in očitne želje po uspešnem dialogu. Iz vseh krajev, ki jih je obiskala delegacija, prihajajo poročila o zelo prijateljskem in poudarjeno gostoljubnem sprejemu, ki je bil za nekatere – zgolj strogega protokola vajene opazovalce – celo presenetljivo živopisen in ceremonialen. Gostitelji so očitno poskušali svojim gostom pokazati veliko (in ni dvoma, da jim imajo kaj pokazati!), toda ne na preveliko škodo delovnega programa. Kolikor lahko sklepamo iz dosedanjih poročil, jim je to tudi uspelo. Čeprav v tem trenutku še nimamo popolnega teksta končnega poročila, je vendarle jasno, da lahko obisk ocenjujemo kot uspešen in koristen. Bilo bi nemara pretirano pričakovati, da bo Tepavčev dialog s kitajskimi voditelji v trenutku odstranil vse tisto, kar je veljalo v odnosih med dvema državama za sporno in nezaželjeno, toda nobenega dvoma ni, da je delegacija uspela najti osnovo za sodelovanje, ki lahko (kar si iskreno želimo) v doglednem času postane dobro in kot tako tudi koristno za obe strani. Kar zadeva gospodarske stike je paleta možnosti malone neizčrpna, zlasti, če bosta obe strani znali uskladiti svoje možnosti in interese. Kitajski trg je za nas v tem trenutku glede na njegove neverjetne razsežnosti izjemno vabljiv. Kaj in koliko bomo uspeli uresničiti, je seveda drugo vprašanje, kajti nekatere slabe tovrstne izkušnje (če opozorimo v tej zvezi samo na nekatera afriška tržišča, ki so bila za nas ravno tako potencialno odprta, pa jih nismo niti približno znali pravilno izkoristiti po sicer uspešnih obiskih naših političnih delegacij na najvišji ravni) nas lahko dovolj prepričljivo opozorijo na to. Toda v tem trenutku je to le skromno opozorilo in ne javno izražen pesimizem.

Mehiška prestolnica je doživela svojo noč groze, ko je bilo v spopadih približno 20.000 študentov s policijo in vojsko ubitih nekaj deset oseb in več kot dvesto ranjenih. Dejstvo, da ni točnih podatkov niti o žrtvah, najbolj prepričljivo govori o vsej zmedi in negotovosti, ki je vladala v Mexico cityju. Medtem ko se zdravniki v bolnišnicah trudijo, da bi ohranili življenje ranjenim, se obe strani – študentje in vojska ter policija – obtožujeta in iščeta krivce za spopad. Študentje trdijo, da so policisti v civilu, ki naj bi bili krivi za prelito kri, prvi začeli streljati, uradni krogi pa to zanikajo in trdijo, da so začeli prvi streljati študentje sami, razdeljeni v desničarje in levičarje. Policija in vojska naj bi, po izjavah uradnih oseb, le posredovale, ko se je streljanje že začelo. Kakorkoli že, spopadi (najhujši po letu 1968, ko bi podobni neredi skorajda preprečili začetek olimpiade) so znova pokazali na nasprotja v deželi, na očitno nezadovoljstvo dela mladine. Ta je namreč začela demonstrirati zato, da bi izrazila svoje nezadovoljstvo z vladino politiko. Upamo, da je bila drama na ulicah mehiške prestolnice enkratna in se ne bo več ponovila, zakaj bila bi velika škoda, če bi simpatična nacija na ameriški celini ne našla dovolj moči in demokratičnih sredstev za zagotovitev nemotene in mirne poti razvoja.

V Turčiji so zapori vedno bolj polni. Vlada je očitno izrabila nedavne dogodke (ugrabitev in umor izraelskega konzula, demonstracije) za uvedbo politike čvrste roke in ker je pač mnenja, da so vsega zla krivi levičarji (pojem ki pa še zdaleč ni tako jasen, da bi ga bilo moč v konkretnih turških razmerah jasneje opredeliti), je začela ostro ukrepati predvsem proti njim. Če bo to Turčijo zares tudi pripeljalo do miru in zadovoljstva, bo vsekakor treba še videti.

Tepavac na Kitajskem

Iz dveh dežel so prišla poročila o preprečenih državnih udarih – iz Sirije in Maroka. V obeh državah so zarotnike postavili pred sodišče, pri čemer so Maročani v tem smislu skorajda postavili neke vrste rekord – pred sodniki je 160 oseb, nadaljnjih 30 pa bodo obsodili v odsotnosti.

TELEGRAMI

BAGDAD – Na osemdnevni obisk v Irak je dopotovala sovjetska partijska in vladna delegacija. Člani delegacije, ki jo vodi podpredsednik vlade Vladimir Novikov, se bodo pogovarjali z iraškimi državnimi voditelji ter funkcionarji arabske socialistične stranke BAAS.

RIM – Vodja italijanske diplomacije Aldo Moro je odšel na obisk v Alžirijo. Italija je tretji najmočnejši alžirski gospodarski partner (za Francijo in ZR Nemčijo). Moro bo preučil možnosti za nadaljnji razvoj sodelovanja, pogovarjal pa se bo tudi o mednarodnem položaju.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Tokrat posvetimo nekaj več pozornosti akcijskemu načrtu republiškega izvršnega sveta – programu torej, ki ga je IS pripravil za izvajanje nalog v zvezi z letošnjo ekonomsko politiko ter celotnim **PROGRAMOM STABILIZACIJE** in je potemtakem temeljno izhodišče za vse ukrepe v zvezi z ureditvijo našega sedanjega gospodarskega položaja na ravni republike (ta program je republiški izvršni svet pravzaprav pripravil že februarja, konec minulega meseca pa ga je še dopolnil in določneje opredelil). O akcijskem načrtu republiškega izvršnega sveta so namreč prejšnji teden razpravljali predsedniki slovenskih občinskih skupščin – na sestanku pri predsedniku izvršnega sveta Stanetu Kavčiču – in takoj lahko zapišemo, da so na tem sestanku (minuli četrtek) izrazili takšnemu akcijskemu programu vso podporo.

Ena izmed vodilnih misli, ki je bila izražena v tej razpravi, je bila vsekakor, da naši ljudje pričakujejo od izvršnega sveta **POPOLNO DOSLEDNOST** pri izvajanju in pri nadzorovanju ukrepov v zvezi s tem akcijskim načrtom, da se torej zavedajo, da so ukrepi za uresničitev predvidene stabilizacije docela nujni in potrebni – pa čeprav utegnejo biti hkrati tudi boleči, vsaj za nekatere strukture – samo dosledno jih bomo morali izvajati. Razumljivo pa je kajpak, da bo omenjeni akcijski načrt na ravni republike zares uresničljiv le pod tem pogojem, če ga bodo podprle tudi podobne akcije po vseh naših občinah ter v delovnih organizacijah.

Ob tem omenimo – kot je to poudaril predsednik Stane Kavčič, ko je udeležencem omenjenega sestanka zagotovil, da si bo izvršni svet z vsemi močmi prizadeval za realizacijo sedaj pripravljenega akcijskega programa – da predvidene stabilizacije pri nas, ki jo vsi želimo in tudi terjamo od odgovornih činiteljev, pač ne bomo mogli izpeljati drugače, kot tako, da bomo uporabili tudi nekatere neprijetne **RESTRIKTIVNE UKREPE**, denimo pri denarni emisiji, pri investicijah, pri uvozu, pa tudi nekatere velike ekspanzijske načrte bomo hočeš nočeš morali omejiti na razumnejšo raven v okviru stabilizacijskih ukrepov.

Računati moramo, skratka, da se bomo v obdobju boja za uresničitev stabilizacijskih načrtov morali upreti splošni klimi želja, ki se je pri nas razrasla prek vseh realnih možnosti, pa nas – te pretirane želje in njihovo uresničevanje za vsako ceno – nenehno vodijo na pot inflacije našega gospodarstva. Na prvem mestu velja tu omeniti **SPLOŠNO POTROŠNJO**, torej področje, kjer bomo morali dosledno in kar se da radikalno upoštevati, kaj moremo in kaj lahko naredimo, ne pa to, kar bi si želeli.

In še: v splošni klimi naših želja, če lahko tako rečemo, se bomo morali dosledno upreti **PRETIRANIM INVESTICIJAM**, še posebno tistim, ki nimajo zares pravega pokritja. Resda bi lahko dejali, da so pri nas investicije še premajhne v primerjavi z vsem,

Naš akcijski načrt

kar želimo in kar bi bilo pravzaprav tudi koristno – vendar sredstev za investicije nimamo dovolj, pa moramo zatorej ostati na trdnih tleh, če nočemo, da se bodo pritiski na nove in nove denarne emisije (za pokrivanje investicijskih načrtov) še kar nadaljevali, kar z drugimi besedami pomeni, da naših inflacijskih težav ne bo ne konca ne kraja. Naša skupna naloga je torej, da se na vseh področjih odločno borimo proti odpiranju novih investicijskih žarišč ter proti predlogom in zahtevam, za katere ni denarja.

Tretje področje v naraščajoči klimi želja, ki jo bomo morali zavreti, pa je **POLITIKA OSEBNIH DOHODKOV** v gospodarskih organizacijah, ki jo bomo – pa čeprav bo to boleč poseg – morali zares prilagoditi zakonskim določilom o družbenem usmerjanju delitve dohodka, ne pa da bo ta zakon ostal samo družbena proklamacija, v praksi pa ga bomo skušali na vse načine preigrati. Poslej se bo marsikatera gospodarska organizacija morala odreči dosedanjim privilegijem, uresničiti bo treba načela resnične delitve po delu in ob tem tudi elemente solidarnosti. To bo kajpak zelo trd oreh – ki pa ga bomo morali streti, če bomo hoteli uresničiti predvideno stabilizacijo ter celotno utrditev našega družbenega sistema – in to delo nas čaka do konca letošnjega septembra, ko bo SDK nadzorovala trimesečni obračun delitve dohodka, pa bo tedaj v nekaterih delovnih organizacijah gotovo precej težav. Tako imenovanemu licitiranju osebnih dohodkov se bomo ob vsem tem morali kar najodločneje upreti.

Toliko o akcijskem programu republiškega izvršnega sveta (ki se bomo z njim v prihodnje še srečali o neposrednih ukrepih). V dneh minulega tedna pa smo že zvedeli za dvoje ukrepov – obema bi lahko rekli, da sta precej restrikcijska ukrepa – ki prihajata še z zvezne ravni. Narodna banka je sprejela določene omejitve, ki naj onemogočijo nadaljnjo EKSPANZIJO KREDITOV, torej nekatere korektivne ukrepe, s katerimi naj bi gibanje denarja in kreditov pri nas obdržali v predvidenih okvirih. Ti ukrepi so: povečanje obvezne rezerve bank (pri Narodni banki) od dosedanjih 32 % na 34 % – kar pomeni, da bodo morale poslovne banke izločiti iz kreditnega obtoka nič več in nič manj kot 600 milijonov dinarjev, da bodo lahko doplačale obvezno rezervo – razen tega pa še povečanje poprečja primarne likvidnosti od 3 % na 4 % ter nekatera poostrena merila za uporabo terminskih bančnih kreditov.

Drugi ukrep, ki smo zanj zvedeli v dneh minulega tedna (in bo neposredno zanimal nekatere zasebnike), pa je odlok ZIS, ki precej omejuje dosedanje UVOŽNIŠKE SVOBOŠČINE zasebnikov. Poslej bodo zasebniki – če povemo samo na splošno – lahko prinašali iz tujine blago za osebno rabo (našteto v tem odloku), uvažali bodo lahko tudi drobno kmetijsko mehanizacijo za lastne potrebe in drugo opremo za lastno obrtniško dejavnost, ne bodo pa več smeli tako neomejeno uvažati najrazličnejšega blaga za preprodajo in še posebno ne reprodukcijskega ter gradbenega materiala, kot so to lahko počeli doslej, saj se je pri tem „zasebnem uvozništvu" marsikdo precej obogatil.

Množica ljudi je v soboto popoldne v Novem mestu pospremila na zadnji poti revolucionarja Miha Počrvino. Prapori družbeno-političnih organizacij so se spustili v zadnji pozdrav. (Foto: J. Splichal)

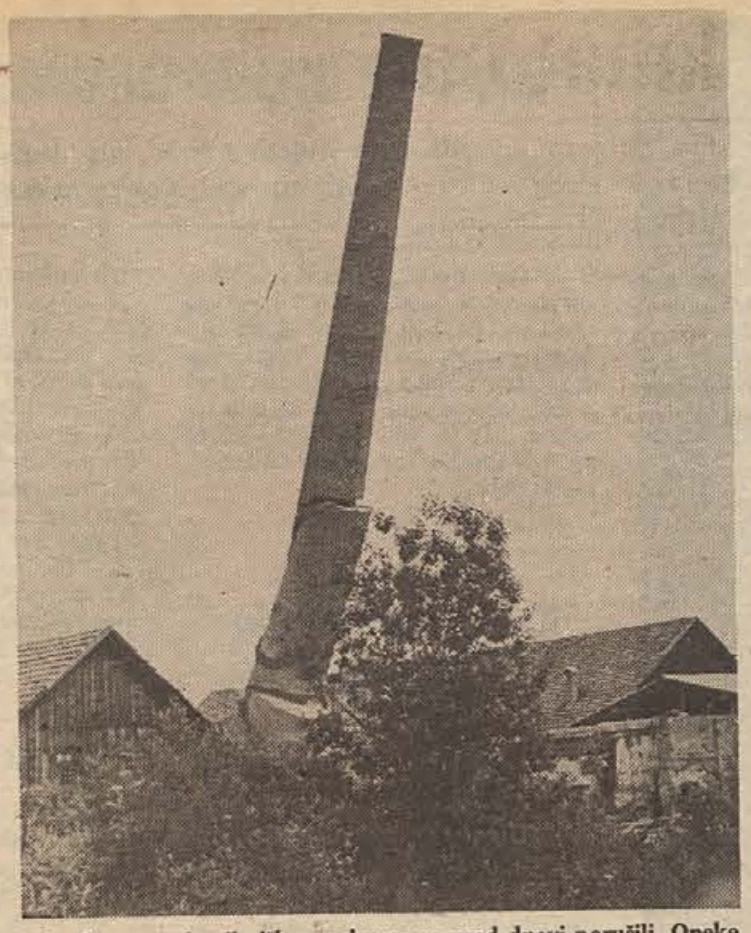

Dimnik pogorele ribniške opekarne so pred dnevi porušili. Opeke tudi ne izdelujejo več, v opekarniških prostorih pa se je naselilo novo ribniško podjetje SITOPLET. (Foto: D. Mohar)

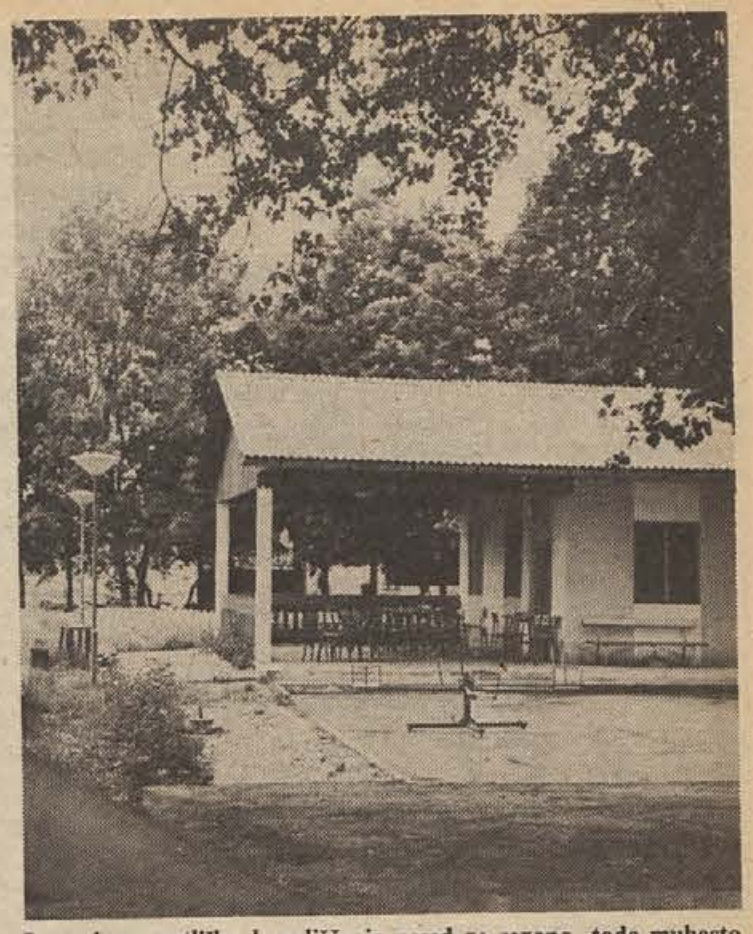

Preurejeno metliško kopališče je nared za sezono, toda muhasto vreme kopalcem ni naklonjeno. Poleg urejenega gostinskega objekta ima metliško kopališče še na novo urejeno obrežje Kolpe. (Foto: R. Bačer)

vredno je zapisati...

„Ne bi smeli dopustiti, da bi z novimi ukrepi udarili tistega konja, ki vleče!" je ob začetku leta v intervjuju za naš tednik dejal direktor novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva Jože Padovan. Veliko znakov žal opozarja, da se dogaja prav to: lene konje pustijo pri miru, tiste, ki vlečejo voz, tepejo!

Pravzaprav se iz vseh dolenjskih občin pritožujejo: medsebojno zadolževanje presega okvire normalnega. Gospodarstvo novomeške občine, ki je najmočnejše v pokrajini, šteje takole: ob koncu lanskega leta je imelo 420 milijonov dinarjev dolžnikov in 250 milijonov dinarjev dolga. Letos – številke kajpak še niso zajele zadnjih dveh mesecev – se je ta razlika povzpela že na 230 milijonov dinarjev.

To je prav gotovo dovolj resno opozorilo. Kljub najrazličnejšim ukrepom dela vse preveč podjetij po starem. Še več, kaže, da se v trenutnem položaju bolje znajdejo tisti, ki znajo špekulirati. Tisti, ki delajo pošteno so – če povemo v prispodobi, ki smo jo zapisali v uvodu – podobni konju, ki vleče – pa je še tepen zato!

Prav gotovo smemo pričakovati, da bodo ukrepi, ki jih še pripravljajo, take nepravilnosti odpraviti. Res je že čas, da strogost zaostrenega gospodarjenja občutijo tisti, ki ne delajo dobro. Prav bi bilo, da bi stanje tako uravnovesili čim hitreje: dobri gotovo niso pripravljeni v nedogled ravnodušno prenašati izgub slabih.

PRIČAKOVANJA 1971 V KOČEVJU

Prepričani v gospodarski napredek

V kočevski občini je gospodarstvo v zadovoljivem položaju — Pričakujejo hitrejši razvoj, kot kažejo republiška poprečja

„V kočevski občini je gospodarstvo razen redkih izjem v zadovoljivem položaju," sodi načelnik oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Kočevje Stane Potisek. Podjetja so torej dobro prestala težave, ki so jih doletele pri letošnjem gospodarjenju. Sorazmerno ugodnim rezultatom pa je precej pripomogla dobra lanska bilanca, ko je nekaj manj kot 5.000 zaposlenih v gospodarstvu ustvarilo več kot 582 milijonov dinarjev celotnega dohodka in 181 milijonov dinarjev dohodka. Sredstva za sklade so se lani povečala za slabih 17 milijonov dinarjev.

Ko smo po zaključnih bilancah delali lestvico najuspešnejših dolenjskih podjetij, smo zapisali, da je Združeno kmetijsko gozdarsko podjetje Kočevje na devetem mestu s 104 milijoni dinarjev vredno proizvodnjo, v izvozu pa je Avto Kočevje lani pristal na petem mestu na Dolenjskem – z 1,3 milijona dolarjev izvoza.

Po letošnjih ukrepih so se znašla v težavah tista podjetja, ki so vezana na uvoz reprodukcijskega materiala. Predvsem gre v kočevskem primeru za kemično industrijo. Kljub temu pa pričakujejo, da bo gospodarski razvoj v poprečju močnejši od republiškega. Poznajo se investicije iz prejšnjih let, še posebej v lesni industriji, v tovarni ivernih plošč. Kočevje pričakuje za 16 odstotkov večji celotni dohodek gospodarstva, brzkone bo zaradi inflacije še večji.

Tudi za narodni dohodek sodijo, da bo naraščal vsaj tako kot v Sloveniji. Izvoz bo gotovo dosegel lanskega, precejšen delež v izvozu občine imajo neblagovne usluge, dobro izvažajo tudi industrijska podjetja.

Lani so na novo zaposlili dva odstotka delavcev, zaposlovali bodo tudi letos. Med letošnje največje investicije gotovo sodijo načrti Itasa, ki namerava razširiti proizvodnjo, predvsem pa bodo potrebna vlaganja v kočevski Rudnik. Potem ko se je izjalovil prejšnji poskus ženitve tega kolektiva, so se namreč na referendumu odločili, da bodo poslej z Itasom delali pod skupno streho.

J. S.

Turistični barometer

Prve lastovke oznanjajo pomlad v dolenjskih kampingih: na Otočcu so vse pogostnejši obiskovalci, ki pridejo s svojo platneno streho. Eden izmed takih potujočih nomadov je zašel celo na novomeški kamping Krka. In kako so kampingi pripravljeni na turistično sezono pod šotori?

Če upoštevamo, da zaradi vse višjih cen čedalje več turistov sodi, da se da prihraniti denar tudi tako, da prespe pod šotori namesto v dragih hotelih, potem moramo zapisati, da se na Dolenjskem tega še premalo zavedamo.

V primerjavi z dalmatinskimi kampi so prostori za šotorjenja na Dolenjskem sorazmerno slabo opremljeni in tudi premalo jih je. Nič čudnega ni torej, da je ob avtomobilski cesti v glavni sezoni dosti „črnih" taborov – ker potujoči turisti enostavno nimajo nikjer drugje možnosti, da bi razpeli svoje šotore. Torej bo potrebno v bodoče tudi na tem turističnem področju več skrbi in več iznajdljivosti.

Srečno na poti k lepšemu!

Modernizacija Rudnika Kanižarica dobiva končno podobo — Gre za dvakrat povečano produktivnost ob manjših telesnih naporih rudarjev, pa tudi varnost bo veliko pridobila — V kratkem bodo trg presenetili

Ta mesec se začne v kanižarskem rudniku poskusno obratovanje uvoženih naprav iz Zah. Nemčije. V prisotnosti nemških strokovnjakov bodo dva meseca preizkušali hidravlično oporje, ki sicer ni zadnja tehnična novost v svetu, pač pa preizkušen način in tudi najbolj ustrezen za razmere v jugoslovanskem premogovništvu.

S hidravličnimi stojkami in pomičnimi stropniki bodo uvedli novost v jamski proizvodnji, s katero nameravajo 4-krat povečati produktivnost tovrstnega dela, celotno pridobivanje premoga pa bo s pomočjo novih naprav pridobilo 200 odstotkov na produktivnosti. Važno je tudi to, da novo podporje omogoča bistveno zmanjšane telesne napore rudarjev in hkrati omogoča večjo varnost pri delu.

Rudnik bo z modernizacijo vsa sredstva v znesku 1 milijona dinarjev prispeval sam. Če se bo poskusno obratovanje obneslo, so naprave dolžni plačati, sicer naročilo še lahko odpovejo. Za nadaljnjo modernizacijo in razvoj za mehansko pridobivanje celotne proizvodnje premoga imajo že načrte in pripravljajo elaborate za posojilo pri republiškem skladu skupnih rezerv in pri banki. Ker bo Kanižarica čez 15 let ostala med tremi rudniki svoje stroke v Sloveniji – vsi drugi se bodo medtem preusmerili – trdno računajo za razumevanje. Rudnik bo po uresničitvi vseh načrtov dosegel popolno rentabilnost in primernejše osebne dohodke. Zdaj so ti tako neprivlačni, da v kolektivu stalno manjka okoli 50 rudarjev. Za težko in nevarno delo sedanji osebni dohodki v poprečju 1.450 din res niso nobena vaba.

Na letošnji poslovni uspeh modernizacija ne bo bistveno vplivala, pač pa bo v letu 1972 občutno narasel dohodek, če bodo medtem dobili še drugo opremo. V Kanižarici se kljub prizadevanjem za modernizacijo proizvodnje zavedajo, da od pridobivanja premoga danes ni mogoče dobro živeti, zato se hkrati ukvarjajo z načrti za dodatno stransko proizvodnjo. Zatrjujejo, da bodo domači trg že letos julija presenetili z novimi izdelki, dotlej pa naj ta del poti v lepšo prihodnost kolektiva ostane poslovna skrivnost.

R. B.

Za mrtvega vse dobro

Metličani sicer zelo skrbijo za lepoto in ugled mesta, saj imajo več parkov in zelenic kot marsikje, če pa zaideš na pokopališče in pogledaš, kako je poskrbljeno za smrtno ponesrečene, se zgroziš. Tudi zdravnik iz Ljubljane se je zgražal, ko je pred kratkim razteleseval ponesrečenca v metliški secirnici. Tu se sprehajajo celo podgane.

OB GLASBI JE DRAŽJE

Novi gostilničar, ki vodi Školnikovo gostilno na Vinici, je ustrežljiv, prijazen in hiter. Škoda le, da ima dokaj visoke cene ob sobotah in nedeljah zvečer, ko v lokalu igra zabavni ansambel in morajo plesalci in neplesalci plačati 40 odst. več. To je že marsikaterega starejšega domačina pripravilo do tega, da je šel raje v zadružni bife.

F. P.

ZAČETEK JE DOBER

Novo vodstvo semiškega avtomoto krožka ni ostalo pri obljubah, temveč ima pri delu kaj pokazati. Ob spomladanskem občnem zboru je imel krožek 20 članov, zdaj jih šteje že 118, številka pa še ni dokončna, saj je na območju Semiča kakih 300 motoriziranih občanov. Štirje člani bodo obiskovali tečaj za Športne funkcionarje v Črnomlju.

JOŽE HUTAR

Sejmišča

PRAŠIČI DRŽIJO CENO

14. junija so lahko kupci pujskov na novomeškem sejmišču izbirali med 621 primerki, toda samo 369 pujskov je menjalo lastnika. Kupci so bili predvsem iz domače občine, plačevali pa so manjše pujske po 120 do 180 din, večje pa po 190 do 320 dinarjev. Cena se ta teden ni spremenila.

SREDNJA ŽIVAHNOST

Brežiški prašičji sejem pretekli teden ni bil ne slab ne posebno dober. Naprodaj je bilo 590 pujskov, prodali pa so jih 333. Manjši so šli v denar po 8,20 din kg, večje pa so plačevali največ po 7,50 din.

Krave in ribe

Združeno KGP Kočevje je izdelalo načrte za kmetijsko farmo pri Koblerjih, na kateri bodo redili 200 glav živine. Pri banki so tudi že zaprosili za posojilo, vprašanje pa je, kdo bo zagotovil benificirane obresti za posojilo. – Prebivalci mesta pa se sprašujejo tudi, če je storjeno vse, da se ne bo gnojnica spet stekala v Rinžo in jo spremenila v gnojnični kanal, po katerem bodo plavale crknjene ribe.

POMILOŠČENA DIVJAD

Občinska skupščina Ribnica je dovolila v preteklem lovskem letu lovskim družinam na svojem območju odstreliti 6 medvedov, 70 jelenov in 195 sm. Lovske družine tega načrta niso dosegle in so odstrelile le 4 medvede, 56 jelenov in 77 srn.

Prvič štipendije

11. junija so na seji skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje v Novem mestu med drugim sprejeli sklep o pogojih in postopku za uporabo denarja, namenjenega za pripravo delavcev na zaposlitev. Kot so ugotovili, posveča služba Zavoda za zaposlovanje tudi letos veliko skrb izobraževanju nekvalificiranih delavcev. Letos prvič bo zavod štipendiral mladino. V ta namen je že pripravljenih 5 odstotkov denarja, odmerjenega za pripravo delavcev.

ZAKOT: VOZIL BREZ IZPITA – 5. junija je Viktor Bukovinski iz Tinja z osebnim avtomobilom v Zakotu podrl kolesarko Elzo Gerjevič iz Bukoška. Bukovinski nima vozniškega dovoljenja.

Kmetijski nasveti

Nujna kontrola mlečnosti

Marsikak kmetovalec se nekako, rekli bi, nagonsko brani pisarije in zbiranja podatkov, češ da je to nepotrebno delo, ki jemlje dragocen čas. Vendar ni tako. Oglejmo si samo živinorejo: brez kontrole proizvodnosti krav si sploh ne moremo zamisliti dobrega rejskega dela, kontrole pa ni brez merjenja, zapisovanja in vodenja evidence.

Naše kmetijstvo bo še lep čas plačevalo „ceho" prenagljene odločitve, po kateri smo tako hudo zanemarili rodovniško službo in kontrolo proizvodnosti v zasebnem kmetijstvu. To, kar delamo dandanes, je le popravljanje stare napake, ki je zavrla razvoj živinoreje bolj, kot si to predstavljamo. K temu odpravljanju pripomore zakonska prisila, predpisi o podeljevanju premije za mleko, ki terjajo kontrolo mlečnosti, proizvodno evidenco in odbiro.

Poznamo dve vrsti kontrol: A kontrola je strožja, pogostejša, pa žal zajema le manjše število krav; B kontrola zajema trikrat več krav, je preprostejša in seveda tudi cenejša. Pri tej kontroli merijo mleko vsak mesec rejci sami, kontrolor pa praviloma enkrat na štiri mesece. Na podlagi teh meritev izračunajo mlečnost, mlečno vztrajnost ter še nekatere dragocene podatke, brez katerih ni umne živinoreje.

Na tem mestu bi radi opozorili, naj rejci kontrole ne ovirajo, marveč pomagajo, kolikor je v njihovi moči. Dandanes nikakor ni sprejemljivo, če rejec ne ve, kako je z njegovimi kravami, koliko mleka dajejo, kako pada mlečnost, kako je s telitvami itd. Že v sosednji Avstriji ima vsak boljši kmet nad glavami krav tablice z natančnimi podatki o proizvodnosti.

Kontrola proizvodnosti krav bo še večjega pomena, ko bodo tudi pri nas v večjem obsegu obdelovali podatke na računalnikih. Doslej se je dogajalo, da so bili obračunani rezultati sorazmerno pozni, če ne celo prepozni. Tudi iz tega se je rojeval občutek, da je kontrola nekoristno delo. Po novem bo kmetijska strokovna služba poskrbela, da bomo tudi na tem področju naredili korak naprej.

Inž. M. L.

ZA PET KOVAČEV MESARSKE POSLOVNOSTI:

Ali dajo mesarji tisto, kar kupec naroči? Ali dajo mesarji toliko, kot kupec naroči? Koliko stane vsaka deka mesa na Dolenjskem?

Lani poleti sem se šel mesarja, bil sem gospod, ker so me vsi tako klicali. Še zdaj mi zveni v ušesih: „Gospod, po čem je tisti kos mesa, ki visi za vašim hrbtom? " Ali pa: „Gospod, imate jetrca? " In podobno. Bil sem podoben bogu, vzvišen sem bil nad navadnimi smrtniki, ki so se gnetli v vrsti.

Odtlej se je obrnilo leto, meso se je nekajkrat podražilo in vrst v mesnicah ni več. Vsaj ob običajnih dnevih ne, kot je bil dan sredi prejšnjega tedna, ko sem se sprehodil skozi mesnice dolenjskih občinskih središč.

Ko sem se postavil pred mesarja, je bil v mojih očeh strah otrok, ki jih matere pošljejo v mesnico po meso — ker otroci ne vedo, ali bodo dobili pravi kos. In v mojih očeh je bila začudenost gospodinj, ki ne morejo verjeti ceni niti takrat, ko že plačajo, ker se jim majhen kos mesa ne zdi v sorazmerju z denarjem, ki so ga morale odšteti. In končno je bila v mojih očeh tehtnica inšpektorjev, ki sokolje budno pazijo, ali je kos mesa dovolj težak, ali je dovolj svež, ali je . . .

Kaj bi našteval, v vseh mesnicah sem naročil četrt kilograma govedine s kostmi. Vedno sem zraven še dejal: „Naj bo od stegna, za juho bo!" Koliko sem dobil, kaj sem dobil, koliko sem plačal — vse to in druge malenkosti so zdaj pred vami, potem ko smo devetkrat po četrt kilograma mesa analizirali v živilskem laboratoriju in na veterinarski postaji v Novem mestu. Da ne bo morebitne zamere, pojdimo po abecedi.

Brežice: športna poročila

V Brežicah mesar ni imel pravega dela, mesnica je bila prazna, zato je brskal po zagrebških Sportskih novostih za športnimi rezultati. To je bila mesnica, označena s številko dve; mati je Agraria. 7 dinarjev sem moral odšteti za 353 gramov, kosti je bilo 103 grame. Za vsako deko čistega mesa torej: 27,5 pare. In ocena: stegno, spodnji del, toda slab kos. Kost je sicer rahla, a ima napako, da je svinjska. Za govejo juho pač ni najprimernejša!

Črnomelj: brez vrste

Tudi v prodajalni 3 v črnomaljski mesnici ni bilo vrste. Prijazni mesar je za 5 dinarjev zavil 253 gramov mesa, zraven je bilo 78 gramov kosti. Dekagram je torej veljal 28,5 pare, mesar je dal lep kos mesa od stegna in rahlo kost. Tudi točen je bil skoraj do grama!

Kočevje: skoraj pol kile

V Kočevju mesarji ne poznajo šale. Čeprav sem kot običajno naročil četrt kile govedine od stegna, so mi dali za 9 dinarjev v poslovalnici 3 KGP Kočevje, obrat mesarija, 470 gramov; kosti je bilo 140 gramov. Kosti sem moral posebej zahtevati! Vsak dekagram mesa je bil vreden 27 par. Meso je bilo obupno grdo — in ni bilo od stegna. „To je baby beef, od plečeta bo," so dejali strokovnjaki na veterinarski postaji.

Krško: samo do desetih

V Krškem se je ulila ploha, ura pa je bila znatno preveč, da bi se v mesnicah ukvarjali s prodajo mesa. Ob desetih zapro, jaz pa sem skakal po dežju ob enajstih. Kaj pa mislite, takrat morajo gospodinje kuhati! Skozi steklo na vratih sem v eni izmed mesnic prebral: „Nič na upanje". Če ne bi tako deževalo, bi nekako napisal na vrata: „Pri vas niti za denar!" V dveh samopostrežnih trgovinah so prodajali le že stehtano in zavito meso. Najmanjši kos je imel 37 dkg; preveč veselja, da bi ga morda odrezali toliko, kot sem želel, niso kazali, rekel jim pa tudi nisem. Le zakaj bi se trudil za njihov večji promet?

Metlika: tudi smrdljivo

V poslovalnici 2 KZ Metlika je mesar, čeprav ni bilo nikogar v mesnici, najprej še nekaj malega zračunal na papirju, potem pa mi je za 5 dinarjev dal 273 gramov; kosti je bilo 61,5 grama, ledvičke pa 16 gramov. Kost in ledvica sta že smrdeli! Vsaka deka mesa je stala 25,5 para. Meso je sicer bilo od stegna, a je imelo polovico loja.

Novo mesto: najlepši kos in križ

V novomeških mesnicah smo dvakrat poskusili. V mesariji 4 Mesnega prehrambnega podjetja so nam odrezali 350 gramov; 100 gramov je bilo kosti, plačati je bilo treba 6,50 dinarjev. Vsaka deka je veljala 26 par. To je bilo pravo stegno, najlepši kos v celi akciji, kost je bila rahla.

V Dolenjkini samopostrežni trgovini pri mostu so bili v vrsti trije ljudje. Potem smo dobili 275 gramov s 55 grami vraščene kosti. Vsaka deka torej 20 par. Ker je bila kost vraščena in ker je bila od križa, smo pač namesto „od stegna" dobili „od križa" — in še ubog slab kos mesa povrhu!

Ribnica: kar svinino

V mesnici v Ribnici, ki je last Kmetijske zadruge (pri cerkvi), smo počakali, da je mesar postregel 4 ljudi — denar je pobirala pomočnica. Plačati je bilo treba 7 dinarjev, meso je bilo zavito zase, kost posebej. Vsega skupaj je bilo 420 gramov, kosti je bilo 165 gramov, vsaka deka mesa — 27,5 pare. In čudite se: dobili smo svinjsko kost — in namesto govedine svinino! Ker mi to sploh ni šlo v glavo kljub veterinarjevemu strokovnemu mnenju, sem meso še spekel; okusna svinina, ni kaj!

Sevnica: mastno ali ne?

Tudi v sevniški mesnici 1 KK Zasavja ni bilo razen mesarja nikogar, ko sem vstopil. Mesar je vprašal: „Mastno ali ne? „Potem sem dal 5 dinarjev za 273 gramov; kosti je bilo 48 gramov. Vsaka deka 22 par, v kost je mesar zaračunal tudi več kot pol loja. Stegno je bilo sorazmerno lepo.

Trebnje: kot odmev

Kot odmev je mesar v trebanjski mesnici 1 ponovil: „Za juhico . . ." in za 5,50 dinarjev odrezal 259 gramov — kosti je bilo 70 gramov. Vsaka deka — 21 par. Kos je bil res od stegna, dokaj lep in tudi kost je bila goveja, čeprav ne najbolj rahla.

Namesto sklepov

Namesto da bi pisali sklepe, raje zapišimo nekaj opozoril kupcem. Ker je meso dandanašnji drago kot žefran, vedno vztrajajte, naj vam dajo tisto, kar ste naročili. Vztrajajte tudi, naj vam mesar odreže toliko, kot ste naročili. Ko sem kupoval jaz, sem bil namreč čisto tiho, le naročil sem. Zato se mi je tudi zgodilo, da so mi dali skoraj dvakrat toliko, kot sem nameraval kupiti — in tudi plačal sem dvakrat toliko.

Mesarji imajo elektronske računalnike v glavah: niti enega nisem videl, ki bi vzel svinčnik in zračunal na papir. Vsak je vedel ceno, še preden se je tehtnica umirila! Zato naj vas ne bo sram: mirno preračunajte še enkrat — pa čeprav s svinčnikom in na papir. Vsak mesec boste gotovo prihranili nekaj dinarjev. Če ne verjamete, si oglejte tale primer. V Črnomlju so nam dali okroglo 25 dkg mesa — 3 grame lahko zanemarimo. Mesar je na vprašanje sam povedal, da velja kilogram 18,80 dinarjev. Ogoljufani smo bili za 30 par. Resnici na ljubo pa je treba priznati, da se je mesar v Brežicah zmotil v svojo škodo — kosti smo dobili brezplačno (rekel je, da so po 3 din kila), na dobrem pa smo bili tudi za 3 grame mesa — vsega skupaj za 38 par. Točno pa ni bilo nikjer, razlike so bile navadno okrog 10 par — običajno kajpak v našo škodo. Edino to mi ni šlo v glavo, da so v mesnici Dolenjke v Novem mestu (samopostrežba pri mostu), dejali, da je kilogram po 24 dinarjev. Računali so nam 4,35 din — kost je bila vraščena, torej je niso mogli računati posebej. Zmnožil sem ničkolikokrat: 275 gramov nikakor ne more biti 4,35 din — kvečjemu 6,60 din. Ali je razlika zaradi slabe tehtnice, slabega mesa, netočnega računanja — kdo bi to vedel. Ta razlika je bila tudi rekordna pri vsej akciji — in je bila v našo korist! Zdi se mi tako, da je bilo meso tako grdo, da ga je prodajalka računala kar po 17,40 din — in samo četrt kile namesto 27,5 dkg. In še to: včasih so na pamet računi mesarjev tudi točni — ker imajo ponekod skrite papirje, na katerih so cene, izračunane za vsako deko mesa.

JOŽE SPLICHAL

Tekmovali so, ne da bi vedeli

Devet slučajno izbranih mesnic v osmih občinskih središčih (v Krškem je bila mesnica zaprta), je tekmovalo, ne da bi mesarji, ki so prodajali meso, vedeli za to tekmovanje. Ocenili smo, kako točno so stehtali naročene četrt kile govedine od stegna za juho, s kostmi, izračunali smo, koliko stane deka mesa, pogledali smo kvaliteto. Za točnost tehtanja smo najboljšemu dali 9 točk, potem vsakemu eno manj, da je zadnji dobil eno točko. Za sorazmerno dragost čistega mesa (brez kosti) je najboljši dobil 18 točk, vsak dražji po dve točki manj — najdražje meso je dobilo 2 točki. Enako smo ocenili tudi kvaliteto. Še beseda k skupni uvrstitvi mesnic: v tistih mesnicah, kjer nam niso odrezali govejega mesa od stegna, smo sicer točke sešteli, a skupne uvrstitve nismo mogli zapisati, ker niso zadostili enemu izmed bistvenih pogojev tega tekmovanja. Vrstni red je pred vami: lahko mu verjamete ali ne. Jutri bo morda slika obrnjena!

	TOČNOST TEHTANJA	VREDNOST DKG MESA	KVALITETA	SKUPAJ	VRSTNI RED
Brežice	3	5	10	18	5.
Črnomelj	9	2	15	26	4.
Kočevje	1	8	0	9	—
Metlika	6,5	12	0	18,5	—
Novo mesto (MPP)	4	10	18	32	3.
Novo mesto (Dolenjka)	5	18	0	23	—
Ribnica	2	5	0	7	—
Sevnica	6,5	14	12	32,5	2.
Trebnje	8	16	15	39	1.

● PREDEN SE ODLOČITE ZA KAKRŠENKOLI NAKUP TEKSTILNEGA BLAGA, KONFEKCIJE, PLETENIN, PERILA IN PREPROG, SI BREZOBVEZNO OGLEJTE ZALOGO PRI

„Veletekstil" ČRNOMELJ

BETON OSTANE BETON

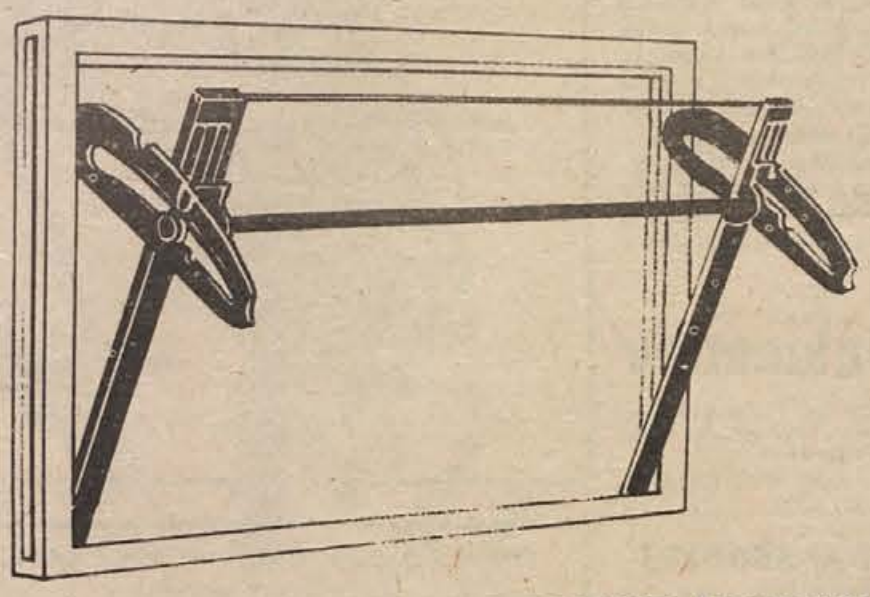

najbolj primerna za INDUSTRIJSKE OBJEKTE, SKLADIŠČA, GOSPODARSKA POSLOPJA, DELAVNICE, GARAŽE IN HLEVE

— KONSTRUKCIJA BETONSKIH OKEN JE ENOSTAVNA IN FUNKCIONALNA
— NE KORODIRAJO KOT KOVINSKA IN NISO OBČUTLJIVA ZA VLAGO KOT LESENA
— UPORABNA ZA ENOJNE ZASTEKLITVE
— OKOVJE IZ VREMENSKO OBSTOJNE KVALITETNE MASE
— LAHKO VGRADLJIVA, ENOSTAVNA ZA ODPIRANJE
— CENEJŠA OD KLASIČNIH

Okna lahko kupite v vseh večjih trgovinah z gradbenim materialom ali pri podjetju INGRAD Celje.
Zahtevajte prospekte od

ingrad CELJE

Sprejem v Taborski steni

Sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo je prisostvovalo več borcev, med njimi narodni heroj Franc Avbelj-Lojko iz Domžal

22. maja je bil za učence in učitelje šole Vas-Fara velik praznik, ko smo sprejeli pionirje v mladinsko organizacijo.

Zjutraj smo se odpeljali do Papežev, nato pa smo se napotili proti partizanski vasici Belici, kjer smo se ustavili pri Jožetu Kalčiču. Potrkali smo tudi na vrata pri Ožboltovih, a ni bilo nikogar doma.

Nato smo nadaljevali pot proti Dragarjem. Po dobrih treh urah hoda je dolga kolona, ki so se ji v Osilnici priključili tudi učenci 3. in 4. razreda, prispela v Taborsko steno. Tam so nas že čakali predstavniki organizacije ZB Kočevje – prvoborci iz Osilniške in Kolpske doline Tone in Olga Ožbolt, Marija in Tine Mesojedec, Lojze Rauh in Peter Šobar, Tone Hočevar, Matija Letig in Srečko Turk, komandir PM iz Kočevske Reke. Za nami je prispel še Franc Avbelj-Lojko narodni heroj iz Domžal, ki se je med NOB tudi veliko zadrževal v teh krajih.

Učenci so si najprej ogledali jamo, nato se je pričela svečana konferenca, ki jo je vodil mladinec Zdravko Jakovac. Po kratkem kulturnem sporedu je tovarišica Erna iz občinskega komiteja ZMS Kočevje sprejela 12 pionirjev iz 7. razredov v mladinsko organizacijo. Tone Ožbolt in Tone Hočevar sta pripovedovala učencem o hudih bojih v Taborski steni ter o nesrečni ofenzivi 24. julija 1942, ko so bili partizani izdani in je 1200 fašistov napadlo 13 partizanov. Osem junakov je padlo, fašisti so s puškinimi kopiti ubili tudi pionirčka Vinka in Jakca. Z enominutnim molkom smo počastili njihov spomin.

Ob odhodu iz jame je vsak izmed nas položil kamen na piramido pri treh smrekah, kjer so položili tedaj v grob 8 izmučenih in zverinsko razmesarjenih trupel, ki so jih pozneje odpeljali v njihove domače kraje.

Na jasi blizu stene smo malicali. Tu sta spregovorila še tovariš Lojko in ravnatelj šole Franc Volf, ki se je zahvalil vsem dragim gostom za obisk, saj je bil tako naš sprejem v ZMS še bolj svečan.

V streljanju z zračno puško so se nato pomerile ekipe učencev 7. in 8. razredov in borci. Drugi so medtem prepevali partizanske pesmi, se veselili lepega izleta in občudovali okolico. Pozno popoldne se je naš pohod končal.

MARIJA VOLF

TISTA

„Tisto!" je pokazal prst, na bledo, drobno dekletce v zelenih žametnih copatkah.

Usoda je bila zapisana.

Tista drobna sirota Ivanka je sirotišnico zamenjala za kar premožen dom. Za njenimi rokami so ostali solzni sledovi petih sirot: štirih Ivankinih bratov in sestrice Vide.

Ona, Ivanka, pa se je odpeljala v „tisto" novo, neznano . . .

Ivanka je našla mater, očeta in brata. Bila je srečna, tako srečna, kot zna biti le otrok. Do tistega dne . . .

„To je pa tista, ki so ji ubili očeta in mater!"

Ivanka je zajokala. Stekla je k „mami".

„Sem jaz res tista? "

„Ne, nisi tista, naša si!" Tako je bilo izrečeno iz ust, ki so hotele najboljše.

Toda v „tisto" dekletce se je zažrl neustavljiv dvom; „Zakaj sem ‚tista'? "

Vprašanje je vrtalo, vrtalo tako vztrajno, da je otrok vse prezgodaj dorasel v človeka. Človek pa je vrtal še naprej. In našel je, kar je iskal; videl je miši, ki so glodale železo.

Ta vztrajni človek je našel prav vse – samo rodne matere ne.

In zdaj, ko boste to brali, dajte roko na srce in vendar recite: Ivanka je človek, samo „tista" – ne!

JANJA KASTELIC

ZAKAJ ČEZ DOBRAVO Z BIZELJSKEGA V BREŽICE IN NE – ČEZ KAPELE IN DOBOVO?

Novi vozni red, ki ga je za avtobusni promet uvedel SAP Ljubljana s 1. junijem t. l., je prinesel nekaj novosti, žal pa v škodo prebivalcev Vrhov, Kapel, Podvinj, Dobove in Mosteca. Po novem voznem redu so prebivalci teh naselij v popoldanskem času povsem odrezani od Brežic, saj so ukinili avtobus z odhodom ob 14.55 z Bizeljskega in ga usmerili iz Župelevca naravnost v Brežice, čeprav je doslej vozil preko Kapel, medtem ko avtobus iz Brežic z odhodom ob 15.35 še nadalje vozi preko Kapel, čeprav vozni red tega ne predvideva! Upamo, da nam bo SAP poslovalnica Brežice odgovorila na naš dopis, s katerim smo ugovarjali ukinitvi te proge v popoldanskem času, ali pa nam vsaj pojasnila ta svoj ukrep. Sicer razumemo, da je vožnja po asfaltu lepša in ugodnejša, vendar prebivalci Kapel in ostalih naselij nismo krivi, če preko naših naselij vodi le slab makadam!

Za Turistično društvo Kapele:
DAMJAN VAHEN,
predsednik

Hvala opekarni!

12. junija je novomeška Opekarna Zalog odprla obnovljene obrate in na to slovesnost povabila tudi nas upokojence – njene nekdanje delavce. Za to smo jim neizmerno hvaležni, posebno hvaležnost pa čutimo do direktorja Jožeta Cvitkoviča in pripravljalnega odbora. Pozornosti, ki so nam jo vsi izkazali, ne bomo nikoli pozabili, hkrati pa želimo, da bi opekarna še nadalje tako uspešno delala kot doslej.

UPOKOJENCI

Počasneje kot v rajnki Avstriji

Svoj čas so občine in nas občane povprašali, če imamo kake pripombe k voznemu redu vlakov, zdaj pa železnice očitno nič več ne zanima, kako je s prevozom potnikov. To si upam trditi, saj se sicer ne bi moglo zgoditi, da moramo na primer mi Sevničani potovati iz Sevnice v Ljubljano dlje časa, kot smo potovali v rajnki Avstriji, ko so vozili tako imenovani mešani vlaki, ki so bili delno potniški, delno pa tovorni.

Poglejmo si nekaj primerov. Ob 6.31 odpelje iz Sevnice potniški vlak proti Ljubljani, vendar imajo v njem potniki mir samo do Zidanega mostu. Tam morajo izstopiti in počakati, da gre električni motorni vlak v Celje, šele potem lahko z njim nadaljujejo pot proti Ljubljani. Ni treba poudarjati, da ljudje s tem zgubljajo dragocen čas. Tudi naslednji vlak, ki odpelje iz Sevnice ob 7.22, ne pelje ljudi direktno v Ljubljano, marveč je treba v Zidanem mostu spet prestopiti, pri čemer ni niti poskrbljeno, da bi se potniki lahko hitro znašli, kateri vlak je od tam namenjen v Ljubljano.

Podobne nevšečnosti so tudi pri povratku. Kar hudo je gledati ostarele ljudi, ki se selijo iz vlaka na vlak, in tiste, ki prevažajo različna bremena, s katerimi so namenjeni na živilski trg. Komisija, ki je sestavljala vozni red, naj bi si ogledala, kako neudobno je potovanje in kakšne nevšečnosti imamo na postaji v Zidanem mostu. To je vse prej kot kulturen prevoz in nič čudnega ni, če se ljudje izogibljejo potovanju z vlakom, ki je v udobnosti toliko zaostalo za potovanjem z drugimi prevoznimi sredstvi.

J. S., SEVNICA

Nesreča pri delu

Karel Sever se je smrtno ponesrečil, ko je njegovo vozilo trčilo v tovorni vlak

Pri opravljanju službene dolžnosti se je 7. junija smrtno ponesrečil Karel Sever, nadzornik proge iz Ribnice. Vest o njegovi nenadni smrti je globoko odjeknila med ljudmi, saj je imel veliko prijateljev v svojem delovnem kolektivu in v ožji ter širši okolici.

Poznali smo ga kot poštenega moža, ki je bil vedno pripravljen pomagati sočloveku. Vrsto let je bil občinski odbornik. To dolžnost je zelo vestno opravljal. Bil je tudi delaven sindikalni funkcionar ter član sveta krajevne skupnosti Ribnica. Kjerkoli je bil in deloval, je zastopal napredna stališča, zato ga bodo povsod težko pogrešali.

Pokojni Sever je bil rojen pred 53 leti v Spodnji Dragi občina Grosuplje. Po vojni se je nastanil v Ribnici, kjer je opravljal odgovorno službo pri železnici. Usodnega dne se je odpeljal z železniškim tirnim vozilom na pregled proge med Ribnico in Žlebičem. Nekje na sredi proge je zaradi slabe vidljivosti – deževalo je – naletel na tovorni vlak, ki ga je povozil do smrti. Pokojnikovim svojcem izrekamo sožalje.

–r

Ob nedeljah odrezani

Prebivalci Starega trga ob Kolpi smo že velikokrat prosili za prometno zvezo s Črnomljem tudi ob nedeljah in praznikih, pa smo v teh dneh še vedno odrezani od sveta. Veliko ljudi iz naših krajev je zaposlenih v Črnomlju, Metliki, Semiču in Novem mestu in marsikateri si želi ob sobotah domov. Zdaj ne morejo priti, ker v nedeljo nimajo možnosti povratka. Če bi čakali na ponedeljkov jutranji prevoz, bi zamudili službe.

Če ima kdo nujno pot, mora ob nedeljah peš v Črnomelj 18 km daleč. Avtobus vozi ob delavnikih vsak dan, ob nedeljah pa že več let nimamo prevoza. Proga bi bila po našem mnenju donosna. Zadovoljni bi bili tudi s skrajšano progo, če bi avtobus prišel vsaj do Brezovice, do tam pa bi se pripeljali s kočevskim avtobusom, kakor smo vajeni zjutraj ob delavnikih.

Ljudje bi radi izvedeli vsaj, zakaj našim prošnjam ne ugodijo.

PAVEL ŠTERK,
Stari trg ob Kolpi

Hvaležni za izlet

V soboto, 12. junija, so za upokojence tovarne zdravil Krka s tovarniškim avtobusom organizirali izlet na Gorenjsko. Obiskali so Begunje, Bohinj, Škofjo Loko in Bled. Ker so bili nekateri prvič v teh krajih, je bilo navdušenje nad izletom toliko večje. Upokojenci Krke so kolektivu in vodstvu podjetja nadvse hvaležni za pozornost, ki so je na tak ali drugačen način deležni večkrat v letu.

Prednosti na tekočem traku Heublitz

Tračni obračalnik in zgrabljalnik je zaželjen po vsem svetu.
Kdor ga ima, je nanj lahko upravičeno ponosen.

- Raztrosi, obrača in grabi enakomerno vse vrste krmil.
- Deluje brezhibno na položni in strmi površini.
- Je hiter, velika širina opravila — do 2,5 m in 3 dvojne vrste.
- Brezstopenjsko prestavljanje obratov klinastega zobatega jermena, skrbi za čisto delo in ne uničuje sena.
- Ni hrupen, mazanja ne potrebuje, ima ročično prestavljanje podpornega kolesa.

Ti podatki povedo že precej. Še več pa vam povedo naši prospekti, ki vam jih radi pošljemo.*)

Naše traktorske tračne obračalnike (Heublitz, Miniblitz in Maxiblitz) dobite lahko za dinarje in devize pri:
AGROTEHNIKI LJUBLJANA, CELJE, MARIBOR, MURSKA SOBOTA, POREČ IN PRI KŽK KRANJ TER POLJOOSKRBA ZAGREB

*) Pošljite ta kupon na Agrotehniko Ljubljana, KŽK Kranj ali Poljooskrba Zagreb.

Prosim, pošljite mi prospekte o programu Heublitz.
Ime: .....
Naslov: .....

VOGEL & NOOT
agrarni program
... za boljšo žetev

kultura in izobraževanje

Jubilejni zbornik

Ob 25-letnici delovanja novomeške glasbene šole, ki ji bodo na jutrišnji proslavi v Domu kulture izročili tudi listino o poimenovanju po skladatelju Marjanu Kozini, je te dni izšel ličen zbornik o četrtstoletnem delovanju in pomenu te ustanove. V daljšem prispevku „Skozi 25 let . . .", ki se začenja s kratkim opisom razmer na glasbenem področju v Novem mestu skozi desetletja, je zgoščeno prikazana celotna dejavnost te ustanove od ustanovitve do danes, pri čemer je posebej poudarjen njen delež v splošnem kulturnem življenju v mestu ob Krki. Nadaljnji prispevki bralca temeljito poučijo o nenehnem razvoju te šole in vgrajevanju njenega deleža v splošni kulturni razvoj na Dolenjskem. Seveda ne smemo prezreti dveh člankov, posvečenih skladatelju Kozini, ki sta natisnjena uvodoma in v katerih je prepričljivo prikazan pomen Marjana Kozine za našo glasbeno tvornost.

Delovna skupnost osnovne šole Vavta vas

razglaša

— **1 prosto delovno mesto KUHARICE**
za nedoločen čas

Pogoj: kvalificirana kuharica

Nastop dela 1. septembra 1971.

8. junija zvečer so v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprli razstavo 11 plastik in 13 plaket akadem. kiparke Vladke Štoviček iz Leskovca pri Krškem. Umetnico je predstavila Novomeščanom ter gostom Milena Moškon, kustosinja Pokrajinskega muzeja iz Celja. Posebej je omenila podedovano kiparsko tradicijo, ki jo prevzema Vladka Štoviček od očeta Vladimira, uglednega mojstra kiparja in medaljerja, dopolnjuje pa jo s posebno liriko. Vladka Štoviček se je šolala v Ljubljani in Zagrebu, kjer je končala akademijo za likovno umetnost leta 1958. Zdaj poučuje likovni pouk na šolah v Krškem in Leskovcu, v očetovem ateljeju ob leskovškem gradu pa se posveča predvsem ustvarjanju figuralike, zlasti ženskim aktom in portretom, pa tudi reliefom. Njena dela so polna življenja, upodobljeni liki pa hkrati izražajo značaj in psihološke značilnosti modelov. – Obisk zanimive razstave priporočamo, saj imamo žal tako malo kipark, da je razstava sleherne izmed njih resničen kulturni dogodek. – Na sliki: med uvodnim govorom Milene Moškonove ob otvoritvi razstave (foto: Stane Fabjančič). O razstavi bomo obširneje poročali prihodnji teden.

Ob ponatisu Potrčevega romana »Na kmetih«

„Malo je slovenskih pisateljev, o katerih lahko danes ta dan zapišemo tako tehtno in hkrati splošno priznano besedo, kot lahko to storimo o Ivanu Potrču. Roman „Na kmetih", ki ga zdaj, ko je po njem posneti film „Rdeče klasje" zbudil zanimanje za obravnavano tematiko, spet dajemo na knjižni trg, je kajpada samo eno od Potrčevih del, a odlikujejo ga vse tiste pozitivne lastnosti, ki so značilne za pisatelja sploh.

Predvsem sta to življenjska in umetniška prizadevnost, ki sta pri Potrču vedno veljali zemlji in človeku, zlasti še kmečkemu človeku in njegovi usodi, to pa tako v tistih časih, ko se je življenje še trgalo iz stoletnih spon, kot dandanes, ko se tudi kmečki človek rešuje iz nasprotja med prihodnostjo in vsakodnevno stvarnostjo in ko se lahko vsak dan sproti prepričamo, da je evangelij, takšen ali drugačen, eno, življenje pa drugo, in da lahko samo odkritosrčna beseda, zlasti pa še beseda izpod umetnikovega peresa pomaga razčiščevati to nasprotje in nakazuje pot v prihodnost . . .".

Z gornjimi besedami predstavlja pesnik Jože Šmit pisatelja Ivana Potrča v spremnih besedah ob ponatisu romana „Na kmetih". Zdaj, ko se je vsa kulturna srenja oz. skoraj vsa naša javnost razdelila ob filmu „Rdeče klasje", je zanimanje za lepo Potrčevo knjigo seveda tolikanj večje in razumljivejše, saj prvih izdaj pred leti mnogi niso dobili v roke. Kleno, iz vročega vsakdanjega vretja, bitja in nehanja zajeto življenje nam oblikuje Potrč z močjo velikega pripovednika, ki pozna to „žmetno" življenje prav do dna ne le kot človek iz kmečkega ljudstva, star borec za delavčeve pravice in mauthausenski kacetnik, temveč predvsem in zlasti še kot tankočuten umetnik, ki mu ni nič človeškega več tuje ne neznano. Ponatisa romana „Na kmetih" smo zategadelj še bolj veseli: spričo zanimanja za film bo prišel zdaj k mnogim, da jim bo odkril del življenja, kakršnega mestni človek skoraj ne pozna. Kljub vsemu težkemu, črnemu in neusmiljeno grenkemu življenju nam Potrč tudi v tej svoji knjigi daje pomoč: vero v človeka, ki bo vstal, pa če je vse okrog njega še tako temno in zavozlano.

Hvala gre tudi Mladinski knjigi, ki je roman svojega glavnega urednika izdala v tako lepi obleki.

TONE GOŠNIK

Oder in abonma

V Črnomlju so že prisluhnili kulturni akciji, ki sta jo na republiški ravni spodbudila Socialistična zveza in sindikat. Predsednik občinske konference SZDL Lojze Šterk je povedal:

„Zlasti bi radi obnovili kulturne dvorane po vsej občini in razmišljamo o posojilu, ki bi ga v ta namen najeli. Na teren bomo poslali arhitekta, ki bo ugotovil,

kje, kaj in kako obnavljati. V samem Črnomlju bi v okviru teh del predvsem uredili oder v prosvetnem domu.

Ob tem bi radi, da bi kulturna skupnost in turistično društvo delala z roko v roki. Narediti bo treba koledar vseh prireditev. Ne nazadnje bi lahko pomislili tudi na abonma, ki bi se po mojem vsaj v Črnomlju sčasoma obnesel.

Kulturnemu amaterizmu bo še nadalje veljala vsa naša podpora. Še nadalje bomo razvijali najrazličnejše skupine in jim pomagali preskrbeti osnovno opremo. Razmišljamo tudi o reziserju, ki bi bil stalno na voljo igralskim skupinam in jim pomagal h kakovosti."

Mali kulturni barometer

BALETNI VEČER – Večer baletnih plesov bo jutri zvečer v Dolenjskih Toplicah: nastopili bodo učenci baletne vzgoje iz Novega mesta pod vodstvom koreografinje Milice Buhove. Prireditev sodi v Dolenjsko poletje 71.

KONCERT GLASBENE MATICE – V okviru Dolenjskega poletja 71 je bil 10. junija v Šmarjeških Toplicah koncert, ki ga je pripravila Glasbena matica iz Ljubljane.

KJE BO RAZSTAVA? – Zagreb, Sarajevo in Beograd so kandidati za jugoslovansko razstavo „Umetnost na tleh Jugoslavije", ki je, ko je bila do nedavnega v Parizu, vzbudila veliko zanimanje pri francoskem občinstvu.

ŽUPANČIČEVI NAGRAJENCI – V Ljubljani so na dan pesnikove smrti podelili tradicionalne Župančičeve nagrade arhitektu Saši Maechtigu, slikarju Marjanu Dovjaku, baletnemu paru Maruši Berginc in Vojku Vidmarju, režiserju Miletu Korunu in dramatiku Andreju Hiengu.

NOVA SERIJA „MALIH OGLASOV" – Aleksander Marodič, avtor zgodb, ki jih je več tednov zapovrstjo prikazovala ljubljanska televizija pod skupnim naslovom „Mali oglasi", je – kot povzemamo iz pomenka s tem pisateljem, objavljenega v Delu – napisal besedila za novo serijo zgodb te priljubljene slovenske televizijske nadaljevanke. Gledalcem, ki bodo hoteli tudi v prihodnje preživeti prijetne ure ob televizorju, se torej obeta spet imenitna zabava.

ZAKAJ NE OB OBLETNICI SMRTI? – Trdinovo nagrado, priznanje za dosežke na kulturnem in prosvetnem področju, so v Novem mestu do zdaj podeljevali ob občinskem prazniku, v zadnjih dneh oktobra. Nekateri kulturni delavci pa menijo, da bi bilo smotrneje in bolj upravičeno v prihodnje to priznanje podeljevati na dan smrti pisatelja, po katerem se nagrada imenuje.

Vse razdeljeno

Crnomaljska kulturna skupnost bo imela letos na voljo 250.000 din. Tako imenovanim porabnikom so denar razdelili na nedavni seji skupščine pod predsedstvom Franceta Zupančiča. Knjižnici so odmerili 60.000 din, muzeju 10.000, glasbeni šoli (za izvenšolsko dejavnost) 8.000, spomeniškemu varstvu 9.000, Glasbeni mladini 14.000, reviji mladinskih folklornih skupin na Vinici 7.000, drugo pa Zavodu za kulturo in ZKPO.

ZKPO bo denar razdelila takole: godbi na pihala bo dala 20.000 din, za Župančičev natečaj 15.000, proslave 10.000, za dve glasbeni reviji 7.000 din. Drugo bo šlo za folklorno, dramsko, likovno in druge dejavnosti.

PTT podjetje Novo mesto

RAZPISUJE

za šolsko leto 1971/72

— **6 štipendij za dijake I. razreda poklicne PTT šole v Ljubljani**

— **5 štipendij za dijake I. razreda šole za telekomunikacije v Ljubljani (2 štipendiji za poklic tt monterja, 3 štipendije za poklic tt mehanika)**

Prošnje za štipendije pošljite do 12. junija 1971 PTT podjetju Novo mesto.

Prošnji za štipendijo priložite še:

— prijavo za šolo
— spričevalo o končani osnovni šoli
— zdravniško spričevalo
— mnenje šole in
— potrdilo o premoženjskem stanju staršev

Delovna skupnost OSNOVNE ŠOLE ŠKOCJAN

razpisuje prosti delovni mesti:

— **ŠOFERJA B ALI C KATEGORIJE**
Pogoj: ključavničar, vodni instalater, električar

— **SNAŽILKE**
Pogoj: pridna s čutom za snago in red

Prošnje pošljite v 15 dneh po objavi.
Nastop službe 1. septembra 1971.

Razpisna komisija delavskega sveta Industrije plastike »Polypex«, Šoštanj

razpisuje

v skladu z določbami 33. člena TZDR in 80. člena statuta podjetja zaradi reelekcije vodilna delovna mesta:

1. **tehnični vodja**
2. **vodja komercialno-finančnega sektorja**
3. **vodja kadrovsko-splošnega sektorja**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati za navedena delovna mesta izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod 1. visoka ali višja strokovna izobrazba strojne ali kemične smeri ter 5-letna ustrezna praksa, ali srednja strokovna izobrazba strojne ali kemične smeri ter 10-letna ustrezna praksa;

pod 2. visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri ter 5-letna ustrezna praksa, ali srednja strokvna izobrazba ekonomske smeri ter 10-letna ustrezna praksa;

pod 3. visoka ali višja izobrazba socialne ali pravne smeri ter 5-letna ustrezna praksa.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisni komisiji.

F. S. Finžgar 6 STRICI

„No, Zaplaznik," je povzel mirno Vorena, „ali nisi ti snubil za Gašperja? "

„Sem."

„Torej za moža te je naprosil ta s Podloga, pa si kakor baba. Zakaj ga objedaš? "

„Če me prosi, ali bom rekel: nočem."

„Reci nočem ali hočem, to je tv reč. Možaku pa gre, da je eden in isti – tukaj in tamkaj."

„Kaj pa mu je rekel čez čast? " se je oglasil gruntar, ki je imel dve hčeri, zreli za Podlog.

„Šimen ni neumen, če ženi sina z Lucijo," je sodil Vorena.

„Mar bi se ti ponudil k Božnarju, da bi ti ne bilo treba na srenjskem ležati," je zabavljal gruntar.

„Nehaj in pusti Vorena, naj razodene."

„Ne bom jaz razodeval. Prerok govori: Gorje vam, ki hišo k hiši stavite, vinograd k vinogradu in njivo k njivi stikate! Mar ste sami na svetu? "

„Kaj se to tiče nas? "

„Vi ste tisti! Vse na en kup!" je vzrojil krojač.

Kajžarji so potrkali s kozarci ob mizo, da je krčmar Štebuc skrben stopil k pivcem.

„Tako je!" so pritrjevali krojaču dninarski kajžarji. „Svet naj se zravna. Šimen s Podloga je mož."

„Mož, mož!" je trkal krojač ob mizo.

„On je. Kaj si pa ti, šivankar? " se je spravil nadenj bogat gruntar. „Ti, ki ti tvoj grunt orje krt, gnoje pa ptiči izpod neba? "

Krojač je planil pokonci, omizje je vse križem zavrelo, dekleta so od peči velkle z gruntarji, celo kažarske. Krčmar Štebuc je mahal z rokami in miril. Toda njegov šušljajoči glas je tonil med vriščem.

Tedaj pa so se odprle duri. Mednje je stopil Podlogar, plečat, da se je kar tema naredila.

Kot bi odrezal, je vse potihnilo.

„Mar se bomo spopadli? " je veselo vprašal Šimen.

„Eh, nič, nič. Zbesedili so se, samo zbesedili. Beseda je dala besedo. Tako mora biti. Ni hujšega dolgega časa, kot je mrtva krčma. – Kaj bi, oče Šimen? Klobasico še imam. Samo eno. Zate sem jo prikril," se mu je dobrikal Štebuc.

„Postavi najprej dva štefana na mizo, da bo vredno točiti."

Gruntarji so se stisnili in posadili Podlogarja medse.

„Zahvaljen, Šimen, ki ženiš sina z Lucijo. Pred Bogom in ljudstvom boš povišan!" Krojač je rinil predenj frakelj in mu napival. Podlogar je srknil kapljo pa slišal bogatega soseda, ki je namignil: „Kaj hoče, če je pa sramota pred pragom." Šimen je izza frakeljna šinil s pogledom v soseda. Nato je porinil steklenico krojaču in ukazal:

„Sosed, naj te ne skrbi ne naša sramota in ne naša čast. Tolikanj prostora je že še na Podlogu, da bo stala postelja za Lucijo in bo tekla zibka za njene in naše otroke."

Sosed je gledal v mizo, dekleta pri peči so zardevale, izmed splošnega molka se je pa dvignil Vorena, pismouk. Stopil je do Šimna in poiskal njegovo roko.

„Šimen, mož svetopisemski si. Bog je v tebi!"

In solza se mu je utrnila na razkuštrano brado.

„Na svatbo pridi, Vorena. Sedaj pa pij in molči."

„Bom," je pritrdil puščavnik s srenjskega sveta.

Štebuc je točil in tovoril nove štefane na mizo. Med gosti ni bilo več žal besede. Poslušali so Podlogarja, kot se posluša kralj, ko jim je razodeval, da je najel godce „progarje", dve kuharici in da nihče iz soseske ne sme manjkati pri svatovščini.

Ko so se razhajali, so ščipali od vseh plati krojača: „Meni narediš! – Moram imeti! – Najbolj ugnano obleko imam jaz!"

Krojač si je najel kar dva pomočnika in šival noč in dan in pel in razlagal:

„Tako je! Svet se mora zravnati!"

V

Na Podlogu je nastala zadrega, hujša kot ob košnji. Prišli so zidarji belit, najete dninarice so ribale tla in posodo, čevljar je klepal po kopitih, vozili so iz mlina in v mlin, vsak dan je kdo hitel v trg in vsak je prinesel k domu breme blaga in jestvin in posode. Drug drugemu so podajali duri, da uboga Maruša, vsa zbegana, res ni več vedela, kje se je drži glava.

Sredi vsega direndaja pa je stal on: oče Šimen; vzravnal se je, kakor bi mu bilo zdrsnilo dvajset let s pleč; vse je videl, za vse vedel, vsem veleval.

Fantje sinovi so dobro poznali očeta. Po cele mesece se je včasih potajil in jim prepuščal gospodarstvo. Če je pristopil Gašper in želel: „Oče, kako bi naredili? " je odgovoril: „Tako, da bo prav." Vselej pa, kadar je šlo pri hiši zares, ob košnji, ob žetvi in mlačvi, ob živinski bolezni, tedaj je poprijel sam in tedaj pri hiši ni nihče ne pomislil ne žugnil. Ena sama misel je prevzela vse, in ta je bila očetova.

In tako v živo kot sedaj jih še ni nikdar prevzela. Mihor in Boltežar sta bila uri, ki ju je gnala očetova misel. Opolnoči sta hodila spat in celo, ko sta bila sama med seboj, so molčali pogovori. Obrnila sta se vsak v svojo steno. Potrkalo in zbodlo je za hip v srcu, toda zinil ni nobeden.

Božnar pa je brez hrupa pripravljal Luciji balo vsem zemljakom na klub.

Ko so na večer pred zadnjimi oklici zapele trobente progarjev in se zazibali vozovi po klancu izpred Božnarja proti Podlogu, je drla vsa soseska skupaj. Cele procesije žensk in otrok so obstopile vozove. Lucija je delila iz rešeta, sicer zoper šego kajžarjev, težke kose pogače vsem, kdor je le stegnil roko. In ko so pripeljali balo na Podlog, je oče Šimen svojeročno postavil dva škafa vina pred hišo; dva korca je spustil vanju, da je zajel, kdor in kolikor je hotel.

S to uro se je že začelo gostovanje na Podlogu. Vozači so večerjali, vino, ki ga ni bilo sicer nikoli na mizi, je teklo, kot bi ga natakali izpod curka pri koritu. Kdor koli je majčkeno poprijel in nesel z voza v hišo, že je zagriznil v pogačo. Lucija pa je med otročad delila in delila . . . Tak je bil ukaz očeta Šimna, ki je hodil med vrvežem ves slovesen in svatovski. Progarji so se utaborili pred podom in jih narejali, da se je razlegalo do fare.

Ženin Gašper je bil razburjen, da se mu je stari skrivaj muzal in nič rekel. Ko bi bil pri košnji tak, dvignil bi oče vile nadenj. Vse mu je letelo iz rok, tekal je sem in tja, nič več ni vedel, kam bi se dejal. Zato pa je bil Mihor kakor očetova roka.

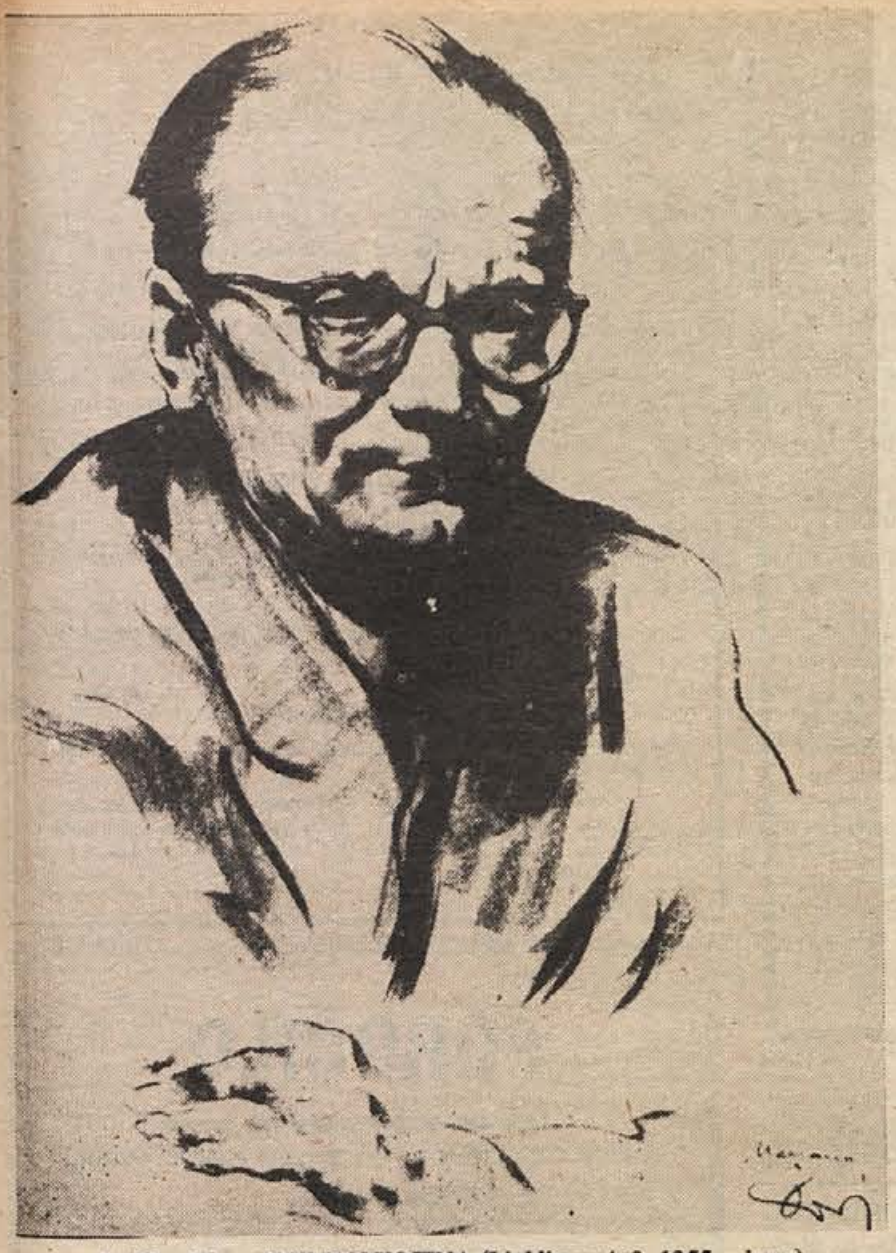

Božidar Jakac: MARJAN KOZINA (Ljubljana, 4. 3. 1955 – izrez)

Marjan Kozina:

IZ LJUBLJANE NA TRŠKO GORO

Menda se skoraj vsakemu človeku vsaj enkrat v življenju posreči napraviti kakšno neumnost. Komur se to niti enkrat ne posreči, ni vreden, da živi in da mu predsednik sindikata pove na grobu, da je bil zaslužen član kolektiva, da je vestno pristopil v k vsaki problematiki vprašanj (da govorim v novi, uradni slovenščini) in da . . . itd. Tak človek tudi ne zasluži, da mu Kukluks (kulturni klub Kurje selo) za slovo od doline solz zapoje turobno žalostinko. Ne bilo bi treba, da taki ljudje sploh žive, če ne bi bili neobhodno potrebni kot „tertium comparationis" za prave ljudi, to se pravi za tiste, ki se vsaj enkrat v življenju domislijo nečesa trapastega. Toda na srečo in da bi na svetu ne bilo dolgčas, je kar precej ljudi, ki jih često popadajo nebirokratske ideje, nekatere celo tako pogosto, da se jih spominjajo kronike, da piše o njih časopisje in da so kamen spotike v oštarijskih pogovorih. O nekaterih, ki so posebno imenitni, pišejo priznani književniki romane in novele in jih celo dajejo na filmska platna. Taki so na primer Don Kihot, Krištof Kolumb, Džingiskan, Martin Krpan in še nekateri. Toda da ne bo nesporazuma: še malo se ne navdušujem za lopove, trgovce z belim in drugim mešanim blagom, morilce, trgovce z marihuano in podobna bitja, ki niso opevanja vredni in ki so samo raison d'etre za policijo, kriminalne romane in ameriško televizijo. Nasprotno – takih eksemplarjev ne maram in po moje bi jih kazalo zatreti ali pa vsaj zapreti. Pač pa bije moje srce za vse tiste, ki si od časa do časa privoščijo kakšno neumnost in ki pošteno zaslužijo lep nagrobni govor in še postumno odlikovanje.

Nihče, celo najboljši prijatelji mi ne morejo očitati, da spadam med tiste nerode, ki se nikdar ničesar nespametnega ne domislijo. Še manj spadam med marihuance, ubijalce ali tatove (razen če morda ne sem pa tja kakšna melodija? . . .). Tudi nisem tako domišljav, da bi samega sebe imel za veličasten predmet za novelo ali filmsko platno. Vendar pogumno trdim, da sem napravil precej neumnosti in drugih malih grehov. Kaj za to? Grem k spovedi, se svojih grehov škesam (do preklica), odbrenkam naloženo mi pokoro in mirna Bosna.

Eden mojih malih grehov je ta, a se s svojim Martinom zelo rad vozim iz Ljubljane do najlepše gore v Sloveniji in okolici in seveda tudi nazaj. Tu je treba razložiti dve stvari: kdo je Martin in katera je ta najlepša gora. Martin je ime mojemu „spačku", pravemu citrončku. (Če nisem še čisto pozabil gradiva za drugi razred devetletke, so citrončki sicer po navadi rumeni, toda to ni važno in je Martinu vseeno.) Toda pri metuljih, nerazcveti gartroži in ženskih laseh nikdar ne veš, katera barva je pravzaprav originalna. Ime je mojemu citrončku po slavnem Martinu Spaku, ki si ga je izmislil blagopokojni Jurčič. To je Martin.

Najlepša gora v Sloveniji pa je Trška gora. Nekateri Slovenci – zlasti Gorenjci – tega sicer ne verjamejo in se nekaj pogovarjajo o Triglavu, toda prav imam jaz. Saj ne tajim, da je Triglav precej višji od Trške gore. Ampak, vprašam vas, ali je visoko število v metrih kaj posebnega? Mount Everest je še višji od Triglava, pa zato ni prav nič domišljav.

Na Triglavu nisem bil nikdar. Prvič, je previsok, drugič, imam kronično vrtoglavico, in tretjič, že od partizanov sem sovražim težke nahrbtnike. Videl sem ga pa precej od blizu in moram reči, da me ni posebno pretresel. Saj ne rečem, morda je uporaben, toda samo za emblem planinskega društva. Zanesljivi ljudje, ki jim smem verjeti in ki so prilezli prav na vrh, so mi povedali, da na Triglavu ni nič drugega kot samo kamenje, sneg in Aljažev stolp. No, ali je to kaj posebnega? Kamenja imamo na Trški gori na pretek, tudi snega, kadar je čas za to. Res je, da nimamo Aljaževega stolpa. Toda če bi bilo treba, ga lahko z majhnimi stroški postavimo, če hočemo, še večjega in udobnejšega. Privrženci Triglava se na ves glas bahajo, da je na Triglavu razgled, če ni megle ali snežnega meteža. Kaj zato? Razgledov se ne manjka, že sam sem jih videl precej in mi zato ni bilo treba laziti na Triglav.

Trška gora, to drži, je čisto nekaj drugega! Da sploh ne govorim o cvičku, ki je slaven po vsem svetu. Tu so še črički, ki v jeseni tako lepo pojo, da se človeku škoda zdi zaspati. Potem je tu jesen, ki obleče loze, travnike in vinograde v tako čudovito lepe barve, da mora od nevoščljivosti zardeti vsaka paleta. Hej, bratec triglavofil, ali najdeš pametno besedo ugovora? Vsekakor – ne najdeš je. Seveda, če bi na Triglavu rasli gozdovi in pašniki in grozdi, če bi prepevale ptičice in godli črički, če bi bila tam pomlad in jesen, bi se morda sporazumeli. Toda Triglav je preveč domišljav, da bi se spustil v dolino. Trška gora pa ni tako slaboumna, da bi se silila gor med oblake in bi med potjo stresla s sebe vso svojo lepoto. Kar naj o stane vse, kakor je, in nič ne pomaga: najlepša je Trška gora!

Kakor sem že povedal, se prijatelj Martin in jaz rada voziva iz Ljubljane v Trško goro in nazaj. Toda Martin ima – to se ne da reči o vsakem avtomobilu – svoje poglede na življenje. Nima preveč rad avtostrad in tu se kar strinjava; zakaj poznava jih tako rekoč že na pamet. Če le imava čas, jo ubereva ob prelepi Krki skozi slavni Žužemberk ali napraviva kratek ovinek okrog Gorjancev ali prek Bele krajine ali po čudno lepi dolinici Temenice in Mirne. Kako si lepa, ti malo znana Dolenjska!

Nekoč sem – in to je bila ena mojih inkriminiranih domislic – rekel citrončku:

„Veš, Martin, Dolenjsko in Belo krajino sva že obredla po dolgem in poprek, vse bližnjice in daljnice od Ljubljane do Trške gore poznava. Kaj, ko bi enkrat za spremembo napravila malo daljši ovinek? Kaj, če bi jo ušekala čez Dunaj, kjer je svoj čas junačil soimenjak tvojega sorodnika Martina Krpana? "

Martin je malo pomislil, pa je nejevoljno odmahnil z levim blatnikom.

„Ne, na Dunaj me ne boš odvlekel. Mene ne. Z mojim daljnim rojakom so tam prav grdo ravnali, saj menda veš? Edini kolikor toliko dostojen človek tam je bil cesar, pa še tega so odpravili. Tudi Brdavs je že med krilatci. Kaj naj bi midva tam počela? Ti bi se verjetno blamiral, jaz bi pa kakšen teden preležal v kakšnem servisu. Nak, na Dunaj ne grem za nobeno ceno!"

Uvidel sem, da ima Martin kakor vedno prav. V glavo mi je šinila nova misel:

„Nemara pa bi kazalo, da jo ubereva skozi Italijo? Pomisli: Benetke, Firence, Rim! Od tam pa naravnost na Trško goro? "

To pot je Martin dalj časa razmišljal, preden je zinil:

„Tudi to ne gre, čeprav ne rečem, da bi stvar ne bila mikavna. Toda pomisli: v Benetkah bi ti bil samo v napotje. Tam sploh ni cest, še makadamskih ne, kaj šele kolovozov, ki so mi tako pri srcu. Tam imajo same kanale, jaz pa plavati ne znam. Za Firence ne bi rekel, rad bi prišel tja. Moj prijatelj Dekavič mi je zadnjič prav pohvalno govoril o tem mestu. Toda Rim? Bodi no pameten! To bi bilo zame prenevarno. Ne pozabi: mažejo me z oljem, to ve vsako dete. Tudi cilinder imam, celo dva. Ali si ob pamet? Maziljen in s cilindrom ko kak buržuj naj pride Martin v Rim na koncil! Sicer ne verjamem, da bi me za to zaprli, toda brez dvoma bi postal politično sumljiv. Tega pa ne maram in ne zaslužim. Ne, iz tega kruha ne bo moke! V Rim me že ne boš gnal."

Iskal sem in pretresel druge variante, ki naj naju po daljšem ovinku pripeljejo v Trško goro, toda nič pametnega mi ni prišlo na misel. Videl sem, da se tudi Martinu nekaj mota v glavi. Po petnajstih kilometrih – vozila sva se ravno na Bled – mi hudomušno pomežikne z levim parkirnim očesom in reče:

„Saj vidim, nič pametnega se ne moreš domisliti. Ti bom pa jaz svetoval, četudi sem čisto navaden spaček. Zadnjič je pripovedoval Džeki – to je Dekavičev šofer – da je videl sijajen film o nekem Angležu, ki je v osemdesetih dneh prišel okoli sveta. Pojdi in stori tudi ti tako! Navsezadnje, kaj je to osemdeset dni? Še tri mesece ne. Danes bi se najbrž ta reč dala opraviti hitreje. Če že želiš pošten ovinek od Ljubljane do Trške gore, izberi najdaljšega, to je pot okoli sveta. Daljšega vsaj za zdaj ni. Jaz te bom v Ljubljani lepo počakal, in ko objadraš svet, jo mahneva kar naravnost na Trško goro!

„Toda, Martin, prosim te . . ."

„Tu ni nobenega ‚toda'! Pusti, da povem do kraja. Oni Angležje za to pot rabil osmdeset dni. Ti seveda ne boš prišel tako hitro, saj se poznamo! Zaklepetaš se v družbi, zakasniš ladjo in moraš čakati na prihodnjo; nekje pozabiš prtljago in letaš tri dni okrog, dokler je spet ne najdeš; sedeš v napačen vlak in prideš v Oslo namesto v Kopenhagen; prideš v Pariz za en dan in jih tam ostaneš deset – le nič se ne izgovarjaj! Za vse te tvoje grehe vem in vrag si ga vedi, koliko jih je še, ki ne vem zanje. Jasno mi je, da ne boš prišel okoli sveta tako hitro kakor tisti Angležž. Prišel pa boš, saj si doslej še zmeraj. Če ne v treh, pa v štirih mesecih ali šestih. Kaj je to proti večnosti? Toda rečem ti – videl sem, da Martina nekaj muči – ne bo mi lahko pol let čakati v garaži brez dela in brez tvoje družbe, ko sva se že tako lepo navadila drug na drugega. Obema je kar presedalo, če se dva, tri dni nisva nikamor peljala. Toda pol leta bom že zdržal, kaj bi tisto! Iz zgodovine – včasih kaj ulovim v ušesa od šoferjev in ljudi – vem za ganljive primere dolgega čakanja. Vzemi za primer samo Penelopo: celih dvajset let je v svoji garaži čakala na Odiseja in ga je pričakala. Pa bi jaz, ki sem moški, ne mogel čakati pičlega pol leta? "

Ker je bil Martinov nasvet vse prej ko navaden, mi je bilo zelo všeč. Nežno sem ga pobožal po volanu:

„Naj obvelja tvoja, Martinek moj! S pota ti prinesem lepo darilce; ali bi hotel ljubko opico, prijaznega krokodila, lepo sužnjo z Madagaskarja, živega kitajskega zmaja, indijsko pagodo, japonsko gejšo ali bi imel raje kaj drugega? "

„Bilo bi prelepo, če bi me razveselil z darilcem," je zamišljeno menil Martin, „toda kaj, ko pa ti na svoje obljube sproti pozabljaš. Sicer pa z živalcami ne znam ravnati, z ženskami pa nimam kaj početi. Če se boš slučajno spomnil name in če ti bo ostalo dovolj denarja, mi prinesi liter japonskega bencina in kantico maocetunškega olja."

Kozinova zidanica na Trški gori spomladi 1967 (Foto: M. Moškon)

V spomin Marjana Kozine

Pojutrišnjem bo poteklo pet let, kar smo se v Novem mestu poslovili od mojstra slovenske muzike, njenega velikega ustvarjalca, komponista in dirigenta, slovenskega pisca in člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti – Marjana Kozine. Kot novomeški rojak (4. 6. 1907 – 19.6. 1966) in kot človek nam je vzbujal spoštovanje in mnogotera čustva življenjske radosti. Njegova nenehna vedrina in ustvarjalnost sta bili do kraja posvečeni predvsem žlahtnim stvarem tega sveta, kot je ob umetnikovem poslednjem potovanju na novomeško pokopališče dejal Josip Vidmar, predsednik SAZU. Marjana Kozine se spominjamo kot slovenskega umetnika, njegov spomin časti mladina v glasbenih srečanjih, njegova muzika pa živi med nami in bo živela vse dotlej, dokler bo naša misel veljala umetnosti in plemenitim užitkom.

Lani avgusta je založba Obzorja Maribor – Dolenjska založba izdala knjigo Marjana Kozine VESELI POTOPISI. Pisca je z uvodno besedo predstavil Severin Šali, iz knjige pa ponatiskujemo na tej strani Kozinovo veselo pripovedovanje „Iz Ljubljane na Trško goro". Prav tu, na Trški gori, je nastajala njegova žlahtna muzika, brez Trške gore s pogledom na Gorjance, Krko in njegovo ljubljeno dolino Krke bi te njegove prelepe muzike morda niti ne bilo. In če zdaj s pesnikom porečemo: „Zdaj veter raznaša besede njegove . . .", smo povedali samo to, kar zares čutimo v srcih in kar je v naših spominih hvaležnega in trajno veljavnega. Marjan Kozina s svojimi deli nenehno živi med nami in svojim ljudstvom.

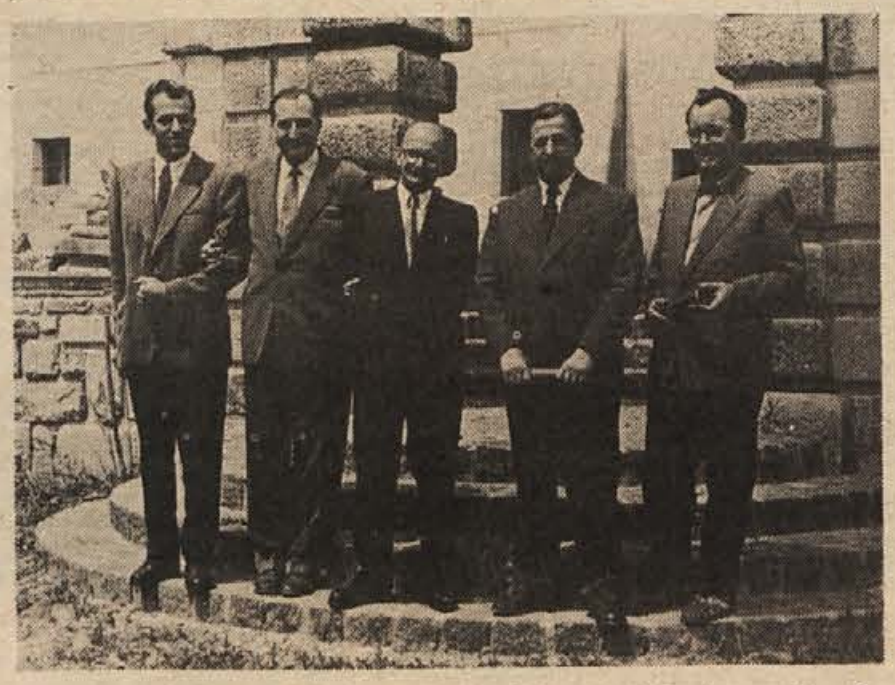

Ob podelitvi Trdinovih nagrad za 1956: od leve proti desni – predstavnik kostanjeviškega prosvetnega društva, mr. Boris Andrijanič (zastopnik odlikovanca Iva Pirkoviča), Marjan Kozina, Božidar Jakac in zastopnik prosvetnega društva iz Kanižarice (iz arhiva Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu)

POTA IN STRANPOTA

§

Dežurni poročajo

VINJEN ZAHTEVAL PIJAČO – Črnomaljski miličniki so 8. junija pridržali do iztreznitve Janka Možeta, delavca brez zaposlitve iz ciganskega naselja v Kanižarici. Vinjen je v lokalih zahteval pijačo, ker pa mu je niso hoteli dati, je razgrajal. Zaradi takega nastopa se bo moral zagovarjati pred sodniki za prekrške.

RAZBIJALI IN ZBEŽALI – Stane Saje, čuvaj pri Hmeljniku v Bršlinu, je 9. junija okoli 23. ure pri skladišču zalotil tri Cigane, ki so si gasili žejo z ukradenim pivom, nato pa razbijali steklenice. Čuvaj je poklical miličnike, vendar so se Cigani še pred njihovim prihodom razbežali.

ŽEPAR OKRADEL ŽENICO – Neznani žepar je 10. junija dopoldne v eni od novomeških trgovin ukradel denarnico s 135 din Milki Starič iz Cerovca pri Trebelnem. Staričeva je prišla v Novo mesto nakupovat.

S KOM JE ŠEL PES? – V noči na 9. junij je nekdo v Mačkovcu ukradel psa volčjaka, ki je varoval domačijo Antona Vovka. Pes je bil tako dober, da so ga ocenili na 500 din.

SMRT POD VLAKOM – 10. junija dopoldne je brzi vlak na postaji v Brestanici zadel Franca Šmita iz Podgorice. Zaradi hudih poškodb je Šmit umrl na kraju nesreče.

SEDEM VAGONOV IZTIRILO – 9. junija ob 1.47 sta na železniški postaji v Dobovi trčila tovorna vlaka. Iztirilo je sedem vagonov in električna lokomotiva, poškodovali pa so se tudi tovor, električna napeljava in tirnice. Po prvi oceni je bilo škode za milijon dinarjev. Vzrok nesreče še raziskujejo.

CERKEV BREZ MIKROFONA – 11. junija so v cerkvi na Otočcu ugotovili, da jim je neznanec ukradel mikrofon, vreden 1.000 din.

VLOMI V AVTOMOBILE – V nedeljo, 13. junija, so prišli na prečensko veselico tudi vlomilci. Antonu Goršinu iz Cegelnice so iz avtomobila ukradli radio, vreden 640 din, Cirilu Kumu s Potoka pri Straži pa prav tako iz avtomobila transistor in žensko torbico. Kum je oškodovan za 1.000 din.

S SEKIRO NAD SOSEDA – 13. junija ponoči je prišel Novomeščan Mirko Škrlj iz Cankarjeve ulice k sosedu Francu Barbiču in mu grozil s sekiro. Vnel se je pretep, v katerem je bil Škrlj laže ranjen. Zaradi varnosti so Škrlja priprli.

IZ DOMA ONEMOGLIH V SMRT – 11. junija so našli v gozdu pri Želebeju mrtvega moškega. Metliški miličniki so skupaj s krajevnim zdravnikom ugotovili, da gre za 60-letnega Nika Vukšiniča. Pokojni Vukšinič je 8. junija zapustil dom onemoglih v Metliki, na poti v neznano pa opešal.

IZTREZNITEV NI ZALEGLA – 11. junija je moral Leopold Muhvič iz Dobličke gore prebiti noč pri črnomaljskih miličnikih, ker je na stanovanju bivše žene vinjen razgrajal. Ko so ga izpustili, se je spet napotil k razvezani ženi in dejanje prejšnjega dne ponovil. Spet so ga pridržali miličniki, kasneje pa bo moral na zagovor še k sodniku za prekrške.

Z ukradenim avtom treščil v kup drv

13. junija ponoči je 19-letni Jure Faleskini iz Straže vzel z dvorišča Jožeta Tomljeta v Dolenjskih Toplicah osebni avto opel admiral in se odpeljal proti Novemu mestu. Že v Rumanji vasi je Faleskinija zaneslo s ceste: zapeljal je v sadovnjak in treščil v kup drv, po nesreči pa pobegnil. Škodo so ocenili na 3.000 din.

OTROCI ZAŽGALI ZIDANICO

12. junija je v Hrastju zgorela zidanica, last domačina Jožeta Brsana in Antona Tratnika iz Šentjerneja. Ogenj je popolnoma uničil ostrešje, zgorelo pa je tudi nekaj opreme. Škodo so ocenili na 50.000 din. Ugotovili so, da so ogenj zanetili otroci, ko so se igrali z vžigalicami.

JELŠE: NEPREVIDNOST NA KRIŽIŠČU – 7. junija je Ivan Judež iz Breg s tovornjakom na križišču cest, ki držita v Veliki Podlog in Jelše, odzadaj zadel tovornjak Karla Kerina iz Podbočja, ki je čakal, da bo šel mimo vprežni voz. Škodo so ocenili na 12.000 din.

VELIKA VAS: MOTORIST PADEL – 10. junija zjutraj je v Veliki vasi padel z motorjem Ivan Hruševar iz Brezja. Huje poškodovanega so odpeljali v brežiško bolnišnico.

„Ko brezglavo drvite po ulici, ne ogrožate samo sebe, strežete tudi po varnosti in življenju vseh, ki moramo vsak dan v šolo ali z materjo v vrtec. To bi vam šolarji iz Novega mesta, Dolenjske, Slovenije in vse Jugoslavije še zlasti radi povedali danes, 17. junija, ko je po vsej državi dan varstva otrok v prometu. Črna kronika je pretresljiva: samo na cestah novomeške občine se je zgodilo lani 1070 prometnih nesreč, ki so zahtevale 26 mrtvih in 433 ranjenih. Med nesrečniki je bilo 32 šolarjev, naših vrstnikov. Vozniki, danes se zaobljubite, da boste na cesti previdnejši in obzirnejši do nas, mi pa vas bomo v tem posnemali." – Ob današnjem dnevu je občinska komisija za vzgojo in varnost v prometu v Novem mestu poslala šolam, ustanovam, prevozniškim podjetjem, avto-moto društvom, staršem in seveda otrokom odprto pismo, v katerem poziva vse, ki se po cesti vozijo ali hodijo, naj bodo drug do drugega obzirnejši, previdnejši, naj spoštujejo red.

V svojem stanovanju podtaknil ogenj

Boris Križan iz Metlike je po prepiru z ženo zanetil ogenj v omari takrat, ko je v sobi spal dojenček — Nesrečo je preprečil sosed — Sodišče je Križana obsodilo na 6 mesecev zapora, kazen pa ni pogojna

Boris Križan iz Metlika, ključavničar v Beltu, je 10. junija sedel na zatožno klop novomeškega sodišča, ker je letos 30. marca v svojem stanovanju na Cesti bratstva in enotnosti 20 podtaknil ogenj in tako ogrozil življenje svojemu dva meseca staremu otroku in življenje ter premoženje drugih stanovalcev v bloku.

To, zares nerazumljivo dejanje je sledilo, ko sta se Križan in žena sprla. Po prepiru je žena pograbila šestnajst mesecev starega otroka in zbežala iz stanovanja. Križan je ogenj zanetil v omari za obleke. Ko se je vžgalo, je stanovanje zapustil, ne da bi pomislil na dojenčka, ki je spal v košari.

Požar je zajel perilo in povzročil manjšo škodo. Za to pa se morajo zahvaliti sosedu, ki je pravočasno prišel v Križanovo stanovanje in ogenj pogasil.

Križan se je na sodišču zagovarjal, da je bil tistega dne vinjen; z ženo sta se res sprla, vendar da požara ni zanetil. Kot je dejal, je vrgel vžigalico v omaro zato, da bi pokazal, kdo je gospodar v hiši.

Sodišče pa se je prepričalo, da ognja ni zanetila tjavdan vržena vžigalica, ampak je obtoženec uporabil tudi papir. O tem je sodnike prepričal pepel, ki so ga našli v kuhinji in kopalnici. Hkrati je bil to dovolj prepričljiv znak, da je Križan zavestno zažgal v edinem kosu pohištva v sobi in potem sobo zapustil. V nasprotju s tem je namreč trdil, da je bil v stanovanju ves čas in da se je vrnil takrat, ko je prišel sosed gasit.

Zaradi kaznivega dejanja (povzročitev nevarnosti za življenje in premoženje s splošno nevarnim sredstvom) je bil Križan obsojen na 6 mesecev zapora. Za obtežilno mu je sodišče štelo, da je bil že kaznovan, za olajševalno pa dejstvo, da njegovo dejanje po zaslugi soseda ni imelo hujših posledic in da je pri dokončni zadušitvi ognja tudi sam pomagal; sosedu je namreč pokazal, kje še gori.

PRILIPE: ŠTIRJE RANJENI – Martin Ajster iz Brezij je 9. junija na avtomobilski cesti prehiteval tovornjak z osebnim avtomobilom, pri tem pa ga je zaneslo in je po 50 m obstal na levi polovici ceste. Od Zagreba se je pripeljal z osebnim avtomobilom Marjan Bajnšek. Vozili sta treščili druga v drugo, ranjeni pa so bili štirje Zagrebčani: oba voznika in sopotnik Florjan Potruher huje in Dragutin Košec laže. Škodo so ocenili na 60.000 din.

VIHRE: V BOLNIŠNICO ZARADI PRAZNE ZRAČNICE – Osebnemu avtomobilu, ki ga je 6. junija vozil Ivan Tasić iz Novega Sada po avtomobilski cesti proti Zagrebu, je razneslo zračnico na zadnjem kolesu. Avtomobil je zaneslo s ceste, nakar se je prevrnil na njivo. Ranjeni so bili: voznik in sopotnik Ilija Ivović in Slobodan Novaković. Škodo so ocenili na 20.000 din.

ŠENTJERNEJ: OD GOSTILNE PRED AVTOBUS – Ivan Benedik je 12. junija vozil avtobus skozi Šentjernej, ko je z dvorišča Recljeve gostilne Franc Medle iz Novega mesta predenj pripeljal osebni avtomobil. Voznika sta zavrla, nesreči pa se nista mogla več izogniti. Pri trčenju, ki je povzročilo 10.500 din škode, so bili v osebnem avtomobilu ranjeni voznik in dva sopotnika, v avtobusu pa ni bilo nikomur nič.

KRAKOVSKI GOZD: TOVORNJAK OBVISEL – Z avtomobilske ceste v krakovskem gozdu je 10. junija zaneslo tovornjak s prikolico, ki ga je proti Ljubljani vozil Slavko Žugec, iz Maždenca. Na mokri cesti je Žugec zavrl za nekim osebnim avtomobilom. Tovornjak je obvisel na nasipu. Škodo so ocenili na 5.000 din.

HRUŠEVEC: PRINZ NI UBOGAL VOZNIKA – Jakob Krštinc se je 10. junija od doma v Hruševcu peljal s prinzem proti Straži. Preden je zapeljal na tretjerazredno cesto, ga je zaneslo na levo in je zadel osebni avto, ki se je z njim naproti peljal sovaščan Miha Kužnik. Vozili sta trčili, čeprav se je Kužnik pred srečanjem ustavil. Škodo so ocenili na 8.000 din.

ODRGA: NEMŠKI REKORD NA TRAVNIKU – Nemec Ernest Kogler je 8. junija na avtomobilski cesti pri Odrhi z rekordom prehiteval zastavo 1300, s katero se je peljal Jože Starič iz Šentjerneja. Tedaj se je tudi Starič odločil, da bo prehitel avtobus, s tem pa je Nemcu zaprl pot. Kogler je zavrl, rekord pa je zaneslo s ceste na njivo. Škodo so ocenili na 3.000 din.

ŠENTJERNEJ: PODRL MOPEDISTA – Vinko Lakner je 7. junija z osebnim avtomobilom nemške registracije v Šentjerneju pred Majzljevo gostilno zapeljal proti parkirišču in podrl Ivana Klemenčiča, ki se je peljal z mopedom. Na srečo je dobil Klemenčič le lažje poškodbe.

NOVO MESTO: NEPREVIDNO PREČKANJE – Jože Kocjan je 7. junija na križišču s Kolodvorsko cesto v Bršlinu z osebnim avtomobilom podrl 9-letno Diko Štrasberger, ko je neprevidno prečkala cesto. Pri padcu je bila deklica laže ranjena.

Izobraževalni center LITOSTROJ

LJUBLJANA, Djakovičeva 53

objavlja redni vpis v poklicno šolo za šolsko leto 1971/72 za naslednje poklice:

- **STROJNI KLJUČAVNIČAR**
- **KONSTRUKCIJSKI KLJUČAVNIČAR**
- **KLJUČAVNIČAR — VARILEC**
- **REZKALEC**
- **STRUGAR**
- **LIVAR**

Učenci-kovinarji z boljšim učnim uspehom si bodo lahko v petih letih pridobili izobrazbo tehnika s poklicem.

Po uspešno končanem šolanju je vsakomur zagotovljena zaposlitev na raznovrstnih in zanimivih delovnih mestih v Litostroju.

Podjetje sprejme v uk z učno pogodbo tudi:

- **8 učencev za poklic MODELNI MIZAR**
- **3 učenke za poklic KUHARICA**
- **3 učenke za poklic NATAKARICA**
- **2 učenca za poklic PRODAJALEC AVTOMOBILSKIH DELOV**

Med šolanjem uživajo učenci vrsto ugodnosti:

— prejemajo mesečne nagrade, odvisne od učnega uspeha, vedenja in razreda:
v 1. razredu do 120 dinarjev,
v 2. razredu do 160 dinarjev in
v 3. razredu do 200 dinarjev,
livarji pa še za 50 % višje nagrade;
— če prebivajo v domu izobraževalnega centra, plačujejo le del oskrbnine (180 dinarjev na mesec);
— lahko pa dobijo štipendijo za kritje te oskrbnine, nabave šolskih potrebščin in delovne obleke.

V ŠOLO SE LAHKO VPIŠE UČENEC Z USPEŠNO DOKONČANIM OSMIM RAZREDOM OSNOVNE ŠOLE.

Prijavi za sprejem (obrazec DZS 1,20, kolkovan z 0,50 dinarjev) je treba priložiti originalno spričevalo o končani osnovni šoli in prijavo za bivanje v domu (obrazec DZS 1,74, kolkovan z 0,50 dinarjev) v primeru, če želite bivati v domu ICL.

Do konca junija vas bomo pismeno povabili na zdravniški pregled in na razgovor, da bomo ugotovili, če izpolnjujete pogoje za učenje poklica.

Belokranjsko gradbeno podjetje »BEGRAD«, Črnomelj

A. sprejme
v letu 1971 v učno razmerje:

1. **več učencev za zidarsko stroko**
2. **več učencev za tesarsko stroko**
3. **1 učenca za ključavničarsko stroko**

Kandidati za učence morajo do 15. 8. 1971 predložiti v upravi Begrada: spričevalo o uspešno dokončanem 8. razredu osnovne šole, rojstni list, prošnjo za sprejem, zdravniško spričevalo (na zdravniški pregled napoti kandidate Begrad).

B. razpisuje
v šolskem letu 1971/72 štipendije:

1. **več štipendij**
za šolanje na gradbeni tehniški šoli v Ljubljani, dislocirani oddelek v Novem mestu;
2. **1 štipendijo**
na ekonomski fakulteti v Ljubljani ali VEKŠ v Mariboru;
3. **1 štipendijo**
na FAGG v Ljubljani.

Kandidati za dodelitev štipendij morajo do 31. 8. 1971 predložiti:

— spričevalo o uspešno končanem 8. razredu osnovne šole ozir. ustrezne šole za študij na fakulteti ali visoki šoli, rojstni list in prošnjo za dodelitev štipendije.

POROČILO

o žrebanju blagovno-denarne loterije ODBORA ZA POHOD »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«,

ki je bilo dne 10. junija 1971 v Ljubljani

Srečke s končnicami	so zadele DIN	Srečke s končnicami	so zadele DIN
1360	200.—	88814	Šivalni stroj »Bagat«
4410	200.—		
6690	400.—	805	100.—
63440	Šivalni stroj »Bagat«	7345	300.—
		986	100.—
8591	300.—	3806	500.—
9101	250.—	55366	Pralni stroj »Gorenje«
90771	Fiat 750		
882	100.—	47847	Televizor
7452	250.—	94897	Šivalni stroj »Bagat«
51832	30.000.—		
33	50.—	96997	Pralni stroj »Gorenje«
5823	200.—		
8323	400.—	3798	200.—
31713	Televizor	28179	Šivalni stroj »Bagat«
844	100.—		
41654	Fiat 850	33729	Barvni televizor

Dobitke izplačuje Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7, na podlagi uradnega poročila o izidu žrebanja.

Dobitniki izven Ljubljane lahko pošljejo izžrebane srečke v izplačilo v priporočenem pismu na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenskega 7.

Izplačilo dobitkov zastara v 60 dneh od dneva objave.

GOSTINSKA ŠOLA NOVO MESTO

ki posluje kot srednja poklicna šola v okviru
ŠOLSKEGA CENTRA ZA GOSTINSTVO NOVO MESTO
DRUŠTVENI TRG 1

RAZPISUJE

za šolsko leto 1971/72
sprejem večjega števila učencev za

poklic KUHAR in NATAKAR

Šolanje traja tri šolska leta in obsega: pouk družbeno-jezikovnih in strokovnih predmetov, pouk praktičnega dela in strokovno prakso.

Pogoji za vpis v prvi razred gostinske šole so:
— dovršenih 8 razredov osnovne šole
— starost do 18 let
— telesna in duševna sposobnost za poklic kuharja oziroma natakarja

Za vpis naj se kandidati prijavijo pismeno najkasneje do 25. 6. 1971 na obrazcu 1,20, ki ga je izdala Državna založba Slovenije in ga lahko kandidati kupijo v knjigarnah in papirnicah. Prijavo za sprejem je treba kolkovati s kolkom za 1,00 N-din.

Prijavi za sprejem naj kandidati priložijo:
— spričevalo o dovršenem 8. razredu osnovne šole
— zdravniško spričevalo
— po možnosti izpis iz matične knjige rojstev
— osnovna šola pa naj pošlje mnenje glede poklicne usmeritve kandidata

V zvezi z izdajo zdravniškega spričevala je potrebno, da zdravstveni organi izvršijo pregled, ki ustreza zahtevam gostinske panoge.

Vsi učenci prejemajo v času pouka praktičnega dela in strokovne prakse nagrade v skladu z načelom o nagrajevanju učencev gostinske stroke na našem področju.

Učenci, ki so doma izven Novega mesta in želijo stanovati v internatu, naj se obrnejo s posebno prošnjo na Dijaški dom Majde Šilc, Šmihel pri Novem mestu, najkasneje do 31. julija tega leta.

Podrobnejše informacije daje Šolski center za gostinstvo, Novo mesto, Društveni trg 1, telefon 21-527.

OGLEDALO MLADIH

NOVO MESTO – Dekleta novomeške šole za zdravstvene delavce so tekmovala na II. vsejugoslovanskem tekmovanju ekip prve pomoči v Tjentištu 5. in 6. junija, ki ga je organiziral zvezni odbor Rdečega križa Jugoslavije. Dekleta Marija Kržišnik, Ida Starčič, Jožica Rabzelj, Slavka Požek, Irena Vrščaj, Zvonka Zakšek in Lidija Habe so osvojile v konkurenci najboljših jugoslovanskih ekip z zdravstvenih šol prvo mesto. Domov so se vrnile z lepim pokalom, ki so ga s svojim prepričljivim nastopom zasluženo osvojile.

NOVO MESTO – V ponedeljek zvečer se je iz Siska vrnilo zastopstvo Dolenjske, ki je sodelovalo na XI. zletu „Bratstva in enotnosti". Dekleta so na novomeški železniški postaji pričakali številni Novomeščani.

NOVO MESTO – Po enomesečnem premoru bo mladinski klub spet začel delati. Odslej bo klub odprt vsako soboto in nedeljo, in če bo zanimanje, tudi ob sredah. Odbor kluba v tem času ni počival. O tem, kaj so naredili, se bo lahko vsakdo prepričal že v soboto, 19. junija. Klub bo odprt od 19. do 22.30. ure.

SISAK – Na športno kulturni prireditvi, ki je bila na predvečer glavnega zletnega dneva v Sisku, so nastopili tudi mladinci iz Novega mesta in Maribora. Novomeški mladinci so v skupnem recitalu recitirali pesem „O zletih bratstva in enotnosti", mariborska dekleta pa so se s svojo prikupno telovadno vajo, s katero so že nastopila na prireditvi v okviru dneva mladosti v Beogradu, požela viharno odobravanje.

NOVO MESTO – Literarni večer so minuli petek zvečer priredili člani Bele krizanteme skupaj s pišočimi dijaki iz vojašnice Milana Majcna v novomeškem domu JLA. Obiskovalci so hkrati prisluhnili izboru črnskih duhovnih pesmi, ki jih je zapela Tatjana Gros in se tako po daljšem času spet predstavila novomeškemu občinstvu.

Lilijana bo prijela za pero

Znana novosadska pevka zabavne glasbe Lilijana Petrović se je po 12-letnem nastopanju na odrih širom po Jugoslaviji in v tujini odločila prijeti tudi za pero. Pravi, da bo lahko kot komponist vnesla še več v svoje pesmi, ki so osvojile precej poslušalcev. Lilijana pravi: „Na stara leta se je treba pač nekoliko preusmeriti."

JASENOVAC – Novomeško zastopstvo, ki je nastopilo v nedeljo, 13. junija, v Sisku na zletu, se je v ponedeljek zjutraj odpravilo v Jasenovac, kjer si je več kot 800 mladink ogledalo zloglasno ustaško koncentracijsko taborišče. Izlet je bil za dekleta plačilo za njihov trud, ki so ga vložile v zletno vajo.

KOČEVJE – Za predsednika občinskega komiteja ZM Kočevje je bil 12. junija ponovno izvoljen Ivan Oberstar, vendar bo odslej redno zaposlen pri občinski konferenci ZM, medtem ko je bil zdaj pri „Trgoprometu". Za tajnico je bila izvoljena Vanda Lovšin, v predsedstvu pa je še 12 drugih članov. Na volilni konferenci so največ razpravljali o zahtevi mladih po svojem klubu, o sodelovanju z ostalimi organizacijami v delovnih organizacijah in občini, o mladih v samoupravnih organih in drugem.

SREBRO IN BRON ZA FILATELISTE

Pionirski filatelistični krožek na osnovni šoli Katje Rupene v Novem mestu je letos sodeloval na II. republiški pionirski razstavi v Slovenjskih Konjicah. Na razstavi je sodelovalo pet pionirjev s tematskimi zbirkami. Dosegli so veliko: osvojili so dve plaketi (srebrno in bronasto) ter tri pohvale z nagradami. Lani so se zelo postavili mladi Žužemberčani, ki so bili v Kopru med najboljšimi, letos pa so se jim pridružili še Novomeščani.

Mladi prometniki so se v soboto dopoldne sukali po novomeških ulicah. Zanimivo tekmovanje je zahtevalo rešitev marsikaterih vprašanj, ki so bila zajeta v kvizu znanja. Marsikatera skupina se je znašla, saj je imela kar dobro pomoč tudi v prebivalcih mesta. Na sliki: mladi prometniki sredi tekmovalne vneme na enem novomeških prehodov. (Foto: S. Dokl)

Kviz na ulicah Novega mesta

Pionirji-prometniki iz vse Slovenije so reševali prometni kviz kar na novomeških ulicah — Novomeščani osvojili tretje mesto

V soboto dopoldne je bilo v Novem mestu pod pokroviteljstvom novomeškega Cestnega podjetja III. republiško tekmovanje pionirjev – prometnikov, ki sodi v sklop tekmovanj v okviru jugoslovanskih pionirskih iger. Tekmovanje je bilo vzorno pripravljeno, vreme pa je bilo tekmovalcem še kar naklonjeno. Metropola Dolenjske je sprejela 153 tekmovalcev, zastopstvo skoraj iz vseh slovenskih občin. Menda je bila še najslabše zastopana Dolenjska, čeprav tudi na tem območju še kar uspešno delajo za vzgojo otrok v prometu.

Janko Rugelj iz Šentruperta, ki je zelo uspešno nastopil na evropskem tekmovanju „Kaj veš o prometu" na Portugalskem, je bil tudi udeleženec na tekmovanju mladih prometnikov v Novem mestu. Med svojimi vrstniki je zbujal precejšnje zanimanje, saj ni kar tako biti med najboljšimi v Jugoslaviji in celo v Evropi. Nekoliko boječi in mirni fant je vsem nastopajočim pred tekmovanjem preko zvočnikov zaželel uspešno tekmovanje. (Foto: S. Dokl)

Prvo mesto so zasluženo osvojili mladi Jeseničani, ki so zbrali 135 od 160 možnih točk. Najbolje so reševali naloge iz praktičnega prometnega vrveža, bili so dobri tudi na tekmovanju „prometni kviz", v svojih vrstah pa imajo tudi dobre strelce. Njihovo prvo mesto je torej zasluženo.

Med tekmujočimi je bilo tudi precej ekip iz novomeške občine. Največ je dosegla ena izmed ekip novomeške osnovne šole Katje Rupene, ki je bila tretja. Lepo so se odrezali tudi tekmovalci iz Šentjerneja, Mirne peči in Šmihela pri Novem mestu.

Na zaključni svečanosti na stadionu so najboljši tekmovalci prejeli pokal in darila. Prve tri uvrščene ekipe so prejele še posebna lična odličja. Za vse tekmovalce pa so organizatorji pripravili knjižna darila.

Tekmovanje je bilo zelo vzorno pripravljeno, mladi so Novo mesto zapuščali z lepimi vtisi. Izven tekmovalnega programa je bil še nogometni turnir in tekmovanje kolesarjev.

Rezultati: 1. OŠ Prežihov Voranc (Jesenice) – Mencinger, Pretnar, Zimic 135 točk; 2. OŠ Dušan Flis (Hoče pri Mariboru) – Fridl, Cimerlait, Kermavner 124; 3. OŠ Katja Rupena (Novo mesto) – Seničar, Hrastar, Jevšček 118; 4. OŠ Vita Kraigherja (Ljubljana) – 117 točk; 5. OŠ „Heroja Rajka" (Hrastnik) 116 točk itd.

SLAVKO DOKL

SANJE ROKOMETAŠEV SO SE URESNIČILE

Veliko slavje Sevničanov

Sevniški rokometaši so osvojili prvo mesto in se uvrstili v slovensko rokometno ligo

Sevničani so na domačem igrišču pred 500 gledalci v zadnji prvenstveni tekmi LCRL katastrofalno premagali borbene rokometaše Hrastnika s 30:18, in se po sobotnem porazu Kranjčanov v srečanju z Zagorjem brez težav uvrstili v republiško ligo.

Sevničani so pred tekmo imeli precej skrbi, ker se je njihov igralec in trener Jože Šilc na tekmi v Ribnici poškodoval. Strah je bil odveč, ker je z roko v mavcu z roba igrišča usmerjal svoje tovariše. V 15. minutah srečanja so domačini vodili 10:0, kasneje so gostje dali nekoliko več od sebe, vendar niso mogli zaustaviti zagona žilavih Sevničanov.

Za Sevnico so igrali: Sirk, Možic, Avsenak, Valant 3, Simončič 3, Filej, Perc 3, Lovrek 2, Svažič 9, Koprivnik 3, Trbovc 10.

Izjave po tekmi:

JOŽE ŠILC: „Zdaj, ko smo v republiški ligi, bomo morali dati še več od sebe."

Tehnični vodja ŽUMAR: „Prepričan sem bil o zmagi!"

Predsednik TVD Partizan DRAGO BIZJAK: „Dokazali smo, kaj zmoremo, izgovorov za pomoč ne bo več!"

Kapetan KOPRIVNIK: „Srečen sem!"

TOMO SVAŽIČ: „Vesel sem uspeha, hvala našim navijačem!"

Najboljši strelc TRBOVC: „Veselim se zmage!"

Izjave so dali tudi ostali igralci in športni delavci, ki bedijo nad rokometaši. Vsi so enotnega mnenja, da je Sevnica s svojimi fanti doživela veliko zmagoslavje.

Sevničanom v imenu našega uredništva čestitamo in želimo, da bi se tudi v slovenski ligi dobro uveljavili.

JANKO BLAS

Sevniška mlada garda – Od leve: Svažič, Trbovc, Koprivnik, Perc, Simončič, Lovrek, Šilc, Žumer; čepijo: Možic, Valant, Sirk, Filej in Avsenak. Na levi prizadevni predsednik Partizana Drago Bizjak. (Foto: F. Pavkovič)

»PO POTEH PARTIZANSKIH BRIGAD«

Za 100 km »Zlati čeveljček«

110 udeležencev letošnjega pohoda »Po poteh partizanskih brigad« je na Bučki prejelo spominsko značko »Zlati čeveljček« — Prijetno srečanje mladine, katerega se je udeležilo blizu 2000 ljudi

V nedeljo, 6. junija popoldne se je na Bučki na zaključni prireditvi ob letošnjem pohodu „Po poteh partizanskih brigad" in sklepni proslavi novomeške mladine ob dnevu mladosti zbralo več kot 2000 ljudi. Na proslavi je govoril udeleženec bojev na Bučki 1941 Nace Majcen. Ob tej priložnosti je vodja pohoda Danilo Kovačič vsem udeležencem, ki so prehodili 100 km, podelil značko „Zlati čeveljček".

Prireditev se je pričela nekaj pred 15. uro, ko so teritorialci iz Škocjana uprizorili napad na Bučko. Vojaki polkovnika Jožeta Nagodeta so se postavili v bran napadalcem, ki so vešče, korak za korak osvajali življenjski prostor okoli Bučke. Ko so mladinci z Bučke v zvonik obesili zastavo, so se končno branilci predali.

Slavje na Bučki so končali s partizanskim golažem, ki so ga skuhali priznani vojaški kuharji. Ugodno vreme in prijetno vzdušje sta pri mladih zapustila lepe vtise. Škoda, da ni bil program tega sicer lepega srečanja še nekoliko bolj pester.

SLAVKO DOKL

šport

NOVO MESTO – V nadaljevanju nogometnega turnirja za občinsko sindikalno prvenstvo so bili doseženi naslednji rezultati: Krka : Iskra (Šent) 8:4, IMV : Pionir 6:1, Kremen : Iskra (Žbk) 4:1, Pionir : Iskra (Žbk) 5:5, Kremen : Krka 1:2, Iskra (Šent) : IMV 2:4. Vodi IMV s 6 točkami, sledita Kremen in Krka, ki imata 4 točke. (J. M.)

KRŠKO – V prijateljskem nogometnem srečanju so mladinci Krškega in Senovega igrali neodločeno 3:3. Strelci so bili: Abram, Daugul, Kuzmin, Gajšek in Gombač. (L. H.)

LESKOVEC – V Leskovec ni prispela na tekmo rokometna ekipa Brežic, zato so Leskovčani igrali trening tekmo. A ekipa je porazila B ekipo z 20:16. Najboljši strelci so bili: N. Mlakar (9), E. Šribar (5), M. Mlakar (7), Drenik (5). (L. Š.)

NOVO MESTO – Na prvenstvu Dolenjske za posameznike v kegljaški disciplini 4 x 200 lučajev vodi igralec novomeškega Železničarja Vinko Rodič, ki je podrl 1.648 kegljev. Sledijo: Gričar (Trebnje) 1.638, B. Bajc (Krško) 1.631, Weiss (Rudar) 1.621, Mrzljak (Rudar) 1.613 itd. Sodeluje 42 posameznikov. (J. M.)

KRŠKO – Na delavskih športnih igrah občine Krško so končana predtekmovanja v nogometu. V skupini A je prvi Rudnik (Senovo), sledijo: Tehnična srednja šola, Elektro – Celje (poslovna enota Krško), SOP, Obrtniki, Imperial itd. V B skupini pa vodi Celuloza, sledijo: Kovinarska, Invalidske delavnice Brestanica, uslužbenci ObS in Papirkonfekcija Krško. Rezultati srečanj: Elektro : SOP 4:3, Imperial : Obrtniki 7:5, Rudnik : Elektro 4:2, SOP : Imperial 10:0, SOP : Obrtniki 1:1, TSŠ : Imperial 4:1, Elektro : Obrtniki 2:0, Rudnik : TSŠ 3:1, Elektro : Imperial 4:1, Rudnik : SOP 1:0, Obrtniki : TSŠ 1:1, Rudnik : Imperial 5:1, TSŠ : SOP 6:2, Obrtniki : Rudnik 2:2, TSŠ : Elektro 4:3, Kovinarska : Papirkonfekcija 4:3, Celuloza : IDB 12:0, Občinski uslužbenci : Papirkonfekcija 2:0, Kovinarska : IDB 3:1, Celuloza : Občinski uslužbenci 7:2, IDB : Papirkonfekcija 3:2, Kovinarska : Občinski uslužbenci 5:0, Celuloza : Papirkonfekcija 5:0, Kovinarska : Celuloza 1:1, IDB : Občinski uslužbenci 1:0. (L. H.)

NOVO MESTO – V soboto je bil v Novem mestu nogometni pionirski turnir v počastitev srečanja mladih prometnikov. Prvo mesto so osvojili učenci iz Šmihela, ki so v finalnem srečanju porazili Novomeščane s 3:1. V borbi za tretje mesto so Vavtovčani porazili vrstnike iz Šentjerneja. (M. H.)

KRANJ – Na prvenstvu Slovenije za slepe v atletiki in plavanju so nastopili tudi Dolenjci. Največ uspeha je dosegla med ženskami Furlanova, ki je z 877 točkami osvojila prvo mesto; zmagala je na 60 metrov, v skoku v daljino in v metu krogle. (S. J.)

KOČEVJE – Na športnih igrah mladih kovinarjev, ki so bile 12. in 13. junija v Kočeju, je zmagala ekipa ITAS Kočevje, ki je prejela tudi prehodni pokal: 2. TAM Maribor, 3. Metalna Maribor, 5. RIKO Ribnica, 6. INKOP Kočevje, 7. Kovinar Kočevje. Tekmovali so v šahu, namiznem tenisu, košarki, rokometu in nogometu. (J. P.)

LEPA ZMAGA MARJANA ŠPILARJA

Na tradicionalnem atletskem mednarodnem mitingu Alpe-Adria v Ljubljani je od naših zastopnikov največ dosegel Marjan Špilar, ki je v kopju zasedel odlično drugo mesto pred vso mlado jugoslovansko četo kopjašev. Uspešen nastop sta imela tudi Tatjana Gazvoda, ki je 200 m tekla 26,2, in Milan Šimunič, ki je bil v troskoku najboljši Slovenec.

POSEBNA PRILOŽNOST!

Naše pohištvo: dnevne sobe, spalnice in jedilnice lahko kupite na posojilo preko trgovskega podjetja DOLENJKA

Informacije dobite pri Dolenjki in Novolesu.

Naslov: NOVOLES, Novo mesto — Straža, telefon: (068) 84-530

„Torej, zdaj pa že vem: če stoji avtomobil na kolesih, kolesa ne moreš zamenjati . . .“

– O, poglej, brat Martin je opravil vozniški izpit!

„Če je to vaša žena, se mi čedalje bolj dozdeva, gospod Korenček, da nimate nobenih možnosti, da bi preživeli . . .“

Z naših vzto v

Koga kaznovati?

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje je odbornik Saša Bižal opozoril, da mesto praznuje 500-letnico, in prav letos je najbolj zasmeteno.

Podpredsednik občinske skupščine Andrej Klun je med drugim dejal:

– Nisem še videl, da bi policaj koga kaznoval, ker je metal smeti na tla. Zdaj pa ne vem, kaj bi storili. Naj policaja kaznujemo, ker on ne kaznuje?

Sevničan na tujem

Znan starejši Sevničan se je ondan izgubil v milijonskem Muenchnu, in ko je že tretjega meščana brezuspešno po nemško vprašal, kako bi prišel do hotela, v katerem je nastanjen, je v jezi bolj zase, kot za Muenchenčana zarobantil: „Klinc te gleda!“ Muenchenčan se je obrnil in dejal po kranjsko: „Najlepša hvala!“

In poduk: Ne govori po slovensko, da te ne razume ves svet!

Hvale vredna vest

V nedeljo, 6. junija so Kočevci obiskali tržaške Slovence občine Dolina in se še isti dan ponoči vrnili domov. Zaradi obiska so bili zelo ganjeni in zato tudi otožno razpoloženi. V dobro voljo pa jih je spet spravila vest radia Ljubljana, ki je bila poslana v svet med poročili v torek, 8. junija, ob 13. uri, „da bo večja skupina Kočevcev obiskala bratske tržaške Slovence“.

Tako je ta zapoznela in zato neresnična vest imela vendarle svojo dobro stran . . .

Postrv v Rinži

9. in 10. junija so opazili kočevski mladinci in ribiči v Rinži postrv, ki je merila okoli 25 cm. Oba dneva je plavala na istem mestu, in sicer pod mostom pri cerkvi. Ni še znano, odkod je prišla v Rinžo, ki je umazana in teče počasi, zato tudi ni primerna za postrvi. Nekateri menijo, da je priplavala po podzemskih vodnih poteh iz ribniške občine, drugi pa, da je morda potomka tistih postrvi, ki jih je ribiška družina Kočevje vložila pred okoli 15 leti v zgorni tok Rinže, a jih kasneje ni nihče več videl. 11. junija je Rinža narasla in postrvi niso več opazili.

Preloška folklorna skupina (na sliki) nastopa z Lepo Anko in drugimi koli že vrsto let na jurjevanju, z uspehom pa je gostovala tudi drugod po Sloveniji. (Foto: Ria Bačer)

Pomlad so ujeli še za rep

(Nadaljevanje s 1. str.)

Še več gostov kot v soboto si je ogledalo nedeljski program. Sonce je sijalo, da lepše ni moglo, ko so se vrstili nastopi amaterskih folklornih skupin. Jurjevanje, ki je bilo nekdaj eno poglavitnih obredij ob prazniku mladosti, setve in radosti, se je v skoro nespremenjeni obliki ohranilo vse do danes. V začetnem sprevodu so bili piskači in trobentači, ki z glasnim tuljenjem predstavljajo obrambo proti sovražnim silam. Za njimi je hodila breza, okinčana s trakovi, sledili pa so ženski zbor, zeleni Jurij z moškim spremstvom in drugi ženski zbor. V priprošnjah za dobro letino si zbora odgovarjata, ko pa veselje jurjašev prikipi do vrha, polijejo Jurija, skritega v brezo, z vodo, da bi izprosili dež.

Nastop so nadaljevali kolaši in tamburaši iz Vinice, svatje iz Starega trga, katerih nevestina krona je bila glavni objekt številnih poklicnih in zasebnih snemalcev ter fotografov. Metličani so letos prvič nastopili v mlajši postavi, pa tudi ta je dobro napravila turen in z njim zmagoslavno odkorakala s prizorišča.

Čeprav sta Stari trg in Predgrad tako blizu, da se slišijo, če kdo močno zavpije, imata kraja vendar različni noši in obredja. Predgrajci so se na jurjevanju izkazali tako kot njihovi dedje in očetje, ki so pred dolgimi leti plesali celo na avstrijskem Dunaju. Ko so Preločani pokazali Lepo Anko, so zaplesali še gostje iz Kamniške Bistrice. Za konec pa so po prikazu najstarejšega jurjevskega koleda Črnomaljčanke spet zavile krog in zahtevale odkupnino. Med domačini sta bila ujeta tudi predsednik občine in sekretar komiteja ter še nekaj neprevidnih. Presenečeni so bili gostje, katerim ta starodavni običaj ni znan. Toda – milosti ni bilo! „Vzamemo denar, pa tudi dolarje,“ je rekla vojarinka. Dvomim pa, če je bil med ujetniki kakšen z devizami.

RIA BAČER

93-LETNI FRANCE ZAJC IZ GORIČE VASI PRAVI:

»Najlepši je samski stan«

Zadnjič se je napil ob koncu prve svetovne vojne — Ne kadi že 35 let — Zanese se le na domača zdravila — Mlin in gospodar sta stara

Najstarejši mlinar na Slovenskem Franc Zajc iz Goriče vasi v svojem mlinu, katerega zgodovina sega več stoletij nazaj. (Foto: D. Mohar)

„Veste, zakaj sem dočakal visoka leta?“ nam je razlagal 93-letni France Zajc, najstarejši mlinar na Slovenskem, iz Goriče vasi pri Ribnici, „ker sem ostal ‚ledik‘ (samski).“ France Zajc je res še fant od fare. Korak mu je prožen, vid in sluh mu nista še opešala, opravlja pa tudi vsa kmečka dela. Vstaja rano, kot se je navadil v mladih letih. Spat pa gre zgodaj. Gospodinji mu 16 let mlajša sestra Ana, ki je tudi še dekle.

Franc Zajc živi v mlinu, ki je zaradi starosti in starosti mlinarja doslužil. Mlinar France melje le še poredko, bolj zase kot za druge.

Mlinar France je preživel vse življenje v mlinu, razen prve svetovne vojne. Takrat je bil štiri leta cesarjev vojak. Pravzaprav je bil tri leta v italijanskem jetništvu: 1915 so ga Italijani ujeli in ga imeli do konca vojne v ujetništvu.

Osvoboditev je skupno s tovariši ujetniki zalil z močnim italijanskim vinom. Ker ni bil vajen pijače, mu je vino prizadejalo velike neprijetnosti.

„Presneto,“ nam je pripovedoval, „laško vino me je domalega ugonobilo. Zaradi pijače sem bil na smrt bolan in le domače arcnije (zdravila) so me spravile spet pokonci.“ Od takrat ne pije alkohola. Kaditi pa je nehal, ko mu je bilo 55 let. „Pasalo mi ni, pa sem nehal,“ je pripovedoval.

„Eh, ko sem bil mlad, sem bil pravo revše. V družini nas je bilo 12 otrok in za toliko otrok je bilo premalo kruha, čeprav so se mlinska kolesa vrtela skoro noč in dan in smo imeli po deset prašičev ter poln hlev živine. Zaradi podhranjenosti sem bil pogosto bolan, vse dokler nisem odrastel. Ne, k zdravnikom pa nisem hodil. Če sem bolehal, sem si dejal, da bo bolezen odšla, kakor je prišla. Zaupal sem domačim čajem in zdravilom.

Osmega januarja sem dočakal 93 let. Počutim se zdravega. Delam od jutra do večera. Redim eno kravo. Delam bolj za zdravje kot iz potrebe. Posestvo sem namreč izročil že pred nekaj leti Janezu Petku iz Goriče vasi, ki skrbi za naju s sestro.

Hm, recept za dolgo življenje? Zmerno življenje, pa, no ja, saj sem že povedal – samski stan. Pri meni se je to obneslo, drugi pa, kakor hočejo. Za dolgo življenje ni nikakega recepta. Dočakal sem stara leta, čeprav sem bil v mladih letih bolehav. Starši verjetno ne bi preveč jokali, če bi me pobralo, ker nas je bilo veliko v hiši. Uživam domačo hrano, ki mi daje moč.

Eh, še tole bi rad povedal, da sem bil vse življenje pošten. Nikogar nisem goljufal, čeprav imajo ljudje zmotno mnenje, da mlinarji obdržimo prevelike merice. Pošten sem bil vse življenje, zato tudi nisem obogatel. Še takrat, ko sem dal prihranjene goldinarje v ‚šparkaso‘ (hranilnico), da bi obnovil mlin, mi jih je pobrala vojna.“

Od številne družine sta živa le še France in Ana. France rad zahaja v opusteli mlin, ki mu pomeni življenje. Zapisan mu je z dušo in srcem, čeprav mlin ne melje več. Kako prijetno je bilo poslušati ropot mlinskih koles! Sedaj je povsod tišina. Mlin se je postaral hkrati z gospodarjem.

K. ORAŽEM

Kaj so pred 80 leti pisale **Dolenjske Novice.**

Zmeda zaradi železnic

(Dolenjska železnica.) Ljudstvo po Dolenjskem je močno zbegano, ker se je glas raznesel, da se bo le kočevska proga dolenjske železnice gradila, ali pa še ta ne. Poizvedovali smo na najbolj merodajnem mestu, koliko je na tem istine, i dobili sebi i vsem Dolenjcem v tolažilo veselo vest, da so bile pač neke zapreke, pa vsa stvar se je poravnala in je zopet v gladkem tiru. Inženirji prav pridno izdelujejo takozvani podrobni načrt in so že blizo Trebnjega. Po najnovejših poročilih je najboljše upanje, sa bo konsorcij še tekom tega meseca koncesijo za grajenje obeh prog dobil. Takoj ko bodo inženirji podrobni načrt izdelali, razpisalo se bo delo in skoraj gotovo še v letošnji jeseni z vrtanjem predorov, prihodnjo pomlad pa z občnem delom pričelo.

(Koncert pevskega društva) dne 7. t. m. na vrtu Brunarjeve gostilne bil je dobro obiskan. Vse točke bodisi pevske, kakor tudi meščanske godbe, vršile so se v občo zadovoljnost in pohvalo. Godbeni blagajnici v korist se je pridobila za naše razmere tudi lepa svotica.

(Izlet v Šent-Jernej) priredi „Dolenjski Sokol“ v nedeljo 28. junija popoludne. Odhod iz Novega Mesta bode o 1. uri. V Šentj-Jerneju v gostilni g. Zagorca prosta zabava. Pričakovati je obile udeležbe iz Novega Mesta, Kostanjevice in drugih bližnjih krajev.

(Pri sv. Križu pri Kostanjevici) se bodo oddala 17. junija po javnej dražbi dela za popravo tamošnjega farovža. Cenjena so vsa skupaj na 2882 gold. 45 kr. in sicer zidarsko delo 537 gold. 21 kr., tesarsko 1794 gold. 36 kr. Mizarsko, ključavničarsko, steklarsko delo 416 gold. 38 kr. Posamezno se bodo oddala ta dela le, ako ne prevzame kdo ceneje ali za isto ceno vseh del skupaj.

(Iz Lahovič na Gorenjskem) sporoča prijatelj našemu listu, da imajo Gorenjci kaj lepo pomlad, da vse lepo kaže – kjer ni zima napravila kvare. Pritožuje se radi vožnje železniške ob glavnej cesti – pa ni vmes lesene ograje. Pravi, da naj Dolenjci pazimo, da se nam tudi kje ne napravi taka živalska plašilnica.

(Preklic živinskih sejmov.) Vsled razširjajoče se kužne bolezni v gobci in parkljih so vsi živinski semnji v Novomeškem in Kočevskem okrajnem glavarstvu do preklica prepovedani.

(Potres) so imeli na Italijanskem minoli teden po Lombardiji in Veneciji in sicer tako krepak, da je na več krajih hiše zasulo in tudi nekaj ljudi je ranjenih in mrtvih. – V Neapolji pričel je vsled tega potresa zopet Vezuv ogenj bluvati.

(Zavednost). Učitelj učencu: „Ti hočeš hišo kupiti, katera velja 10.000 gld., imaš pa samo 3000 gld., kaj ti je storiti?“ Učenec: „Gledati bi moral, da se bogato oženim.“

(IZ DOLENJSKIH NOVIC)
15. junija 1891

Bo padel državni rekord?

(Nadaljevanje s 1. str.)

Organizatorji tekmovanja, ki ga bo vodil predsednik novomeškega Aerokluba Zdenko Hlavaty, pričakujejo okrog 20 tekmovalcev iz naslednjih klubov: Celje (4), Lesce (3), Ljubljana (3), Ptuj (2), Maribor (1), Ajdovščina (1) in Novo mesto (4). Dokončno pa se še niso prijavili Slovenjgradčani, Sobočani in Postojnčani. Tekmovanje se bo točkovalo po istem načelu kot svetovno prvenstvo, kjer sta odločujoča dosežka poprečna hitrost in dolžina preleta.

Na prečenskem letališču bo torej te dni blizu 30 jadralnih letal. Toliko jih ni bilo zbranih še nikoli v zgodovini slovenskega jadralstva! Startali jih bodo z ameriškimi „Citabriami", ki so last klubov iz Novega mesta, Lesc, Ljubljane in Ptuja.

Tekmovalci bodo stanovali na letališču, po večini v avtomobilskih prikolicah, ki jih je dala na razpolago novomeška Industrija motornih vozil. Pokrovitelj prvenstva je tovarna NOVOLES.

Najstarejša Ribničanka, Pečkova mati iz Hrovače, je 4. junija v krogu domačih praznovala 102. rojstni dan. Jubilantko smo obširneje predstavili našim bralcem, ko je praznovala stoti rojstni dan. Čestitamo ji ob visokem jubileju in ji želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let. (Foto: Andrej Petek)

Pesem bratstva na zeleni preprogi

(Nadaljevanje s 1. str.)

Med nastopajočimi je bilo tudi številno zastopstvo Dolenjske, ki so ga sestavljala naša brhka dekleta. Z vajo „Mesto mladih", ki jo je sestavila Lidija Šifrer na glasbo Jureta Robežnika, so dekleta osvojila srca gledalcev. Prikupnost, lepa izvedba, vitka telesa in usklajenost gibov so pripomogli, da so zapustili vtis, ki ga skoraj nismo pričakovali. Izvedba je bila na zavidljivi višini. Trud in napori so bili poplačani. Buren aplavz je bil plačilo izvajalkam.

Tudi nastopi druge mladine so bili izredno doživetje. Vaja „Kozara" je prikazala legendo iz ene naših najbolj slavnih strani zgodovine. Delavke, učenke, kmetje, vojaki so v skupnem krogu prikazali junaško epopejo s Kozare. Nastopi Karlovčank „Mladost pleše", Banjalučank „Mladost v gibanju" in drugi so bili vrhunec te edinstvene prireditve.

V vseh točkah so bili vključeni elementi baleta in moderne gimnastike, kar je dalo izvedbam povsem novo podobo, ki jo ljudje najraje sprejemajo. Tudi glasbene spremljave so bile v glavnem moderne melodije, ki so se udomačile pri ljudeh.

Šisak bo ostal v trajnem spominu. Nastop je bil čudovit, mladim izvajalcem pa prisrčna hvala za lep popoldan, ki smo ga skupaj preživljali.

44 KRVODAJALCEV IZ KRKE

11. junija je na novomeški transfuzijski postaji darovalo kri 44 krvodajalcev iz novomeške tovarne zdravil Krka. Zaposleni iz Krke so imeli organiziran odvzem, zato je potekal izredno hitro. Če bodo prizadevanjem v Krki sledili tudi drugi novomeški kolektivi, potem novomeški bolnišnici letos ne bo manjkalo krvi.

... Popevkar Bojan Kodrič je izjavil, da bo odšla z njim na turnejo po Sovjetski zvezi tudi Tatjana Gros. Bomo videli, je trdil slepi!

... Po drugem kongresu samoupravljavcev bi se morala upravnica novomeške pošte Zofka Mehle imenovati samoupravnica ...

... Za prihodnji zlet ni skrbi: bratstvo in enotnost se selita v Novi Sad, je v nedeljskem televizijskem sporedu prebral napovedovalec Kranjc. Če ne bi bilo pomote – zlet bo v Novem mestu!

.. Ko bi se metliški komunisti ne posvečali toliko osebnim razprtijam, bi gotovo delali kaj koristnejšega – pa še prijatelji bi morda bili ...

... Krka umira, tožijo od vsepovsod! Bo pa umazanija postala turistična atrakcija – ali pa opusteli gradovi sredi Krke!

... Izredno sožitje vlada med brežiškimi športniki: rokometaši in rokometašice so igrali celo leto – potem pa so se oboji uvrstili na četrto mesto!

.. Vlado Deržič in Jože Lampret, direktorja dveh največjih dolenjskih turističnih objektov, že nekaj časa napovedujeta tiskovni konferenci o delu in načrtih. Škoda je, da nista povedala, katerega leta bo!

Napredek pa tak!

V Žužemberku so že precej napredovali pri gradnji bencinske črpalke: cisterno, ki je že precej časa ležala na desni strani ceste pri vhodu v Žužemberk, so pred dnevi premestili na levo stran ceste ...

Odkritje spomenika v Globodolu

V nedeljo, 20. junija, bo ob 10. uri odkritje spomenika padlim borcem na pokopališču v Dolnjem Globodolu. Odkritje pripravlja krajevna organizacija ZZB iz Mirne peči.

Krpanov kotiček

Ribničanov zob

Kobilica mi je klopotala po trdi cesti, kar srečam Ribničana. Najprvo ga ogovarjam, potlej je beseda besedo prinesla in on je imel venomer široko odprta usta kot vrata pri skednju.

„I, kaj se pa smeješ ko Cigan belemu kruhu?" ga pobaram.

„Kaj se ne bi, ko sem ga okoli prinesel," mi pove v smehu.

„Brž mi povej! Že hudo me ima, da bi zvedel, iz koga si se ti zagovednež ponorčeval. Ne dam ti prej pokoja, da izvem."

„Dasiravno nerad, povem ti zavoljo miru," mi komaj voljan prične razkladati: „Bil sem po opravkih v tujem mestu. Saj veš, Ribničani smo zdomarji, pa smo zmeraj na cesti kot konjske fige, čeravno je zadnje čase obojih vedno manj. Sredi belega dne me je tako zabolel zob, da nisem vedel, kaj bi počel. To bi trpelo notri do večera ali pa še dalj, ako ne bi šel k zdravniku. On tiplje, tiplje, jaz pa vpijem kot ptica v precepu.

‚Izpuliti ga bo treba, pa mir besedi. In novce pripravi,' mi pravi. Iščem po žepih, malhi in šele tedaj mi je prišlo na um, da jih imam premalo pri sebi. Sam nisem vedel, kako bi. Ako porabim novce za zob in šivanko, bo treba peš domu. Ribnica je daleč. Z bolnim zobom v čeljustih je pa še slabše, zato poskusim mešetiti: ‚Boste spustili dol? Veste, potlej še do Ribnice ne morem.'

‚Kajpak; to je mala reč. Zastonj ti ga izpulim, ako vzdržiš brez šivanke, ne da bi žugnil ali zastokal,' me nagovarja.

‚Bom premislil. Še v stranišče stopim,' mu pravim in odidem nazaj v izbo, kjer bolniki čakajo.

‚Le naglo premisli, kajti dan se priklanja in noč se bliža,' me opozarja, preden zaprem duri. Nekaj časa je minilo, potlej sem se pa vrnil. Doktor vzame klešče in izpuli zob; jaz pa sedim, ko da ni nič. Zdravnik se čudi: ‚Vem, da si me prelisičil, ker ste Ribničani z vsemi žavbami namazani. Zastonj je moje delo, ako mi poveš, kako si mi to skuhal.'

‚I, kako neki? Ravno toliko novcev sem zmogel, da sem šel po šivanko k zdravniku v drugo izbo. Vi ste mi drli zastonj, ker nisem stokal, pa še bolelo me ni povrhu. Tudi novci so mi ostali za pot.' Vidiš, Martin, taka je moja prigoda."

Tudi mene je razveselila njegova pripoved, pa mu pravim: „Vidi se, da ste Ribničanji možje šaljivih besed in resničnega jezika, kakor se popotnim spodobi. Zdaj pa le zdrav ostani, kajti s kobilico imava še dolgo pot."

MARTIN KRPAN

Za kratek čas in dobro voljo

VODORAVNO: 1. država v severozahodnem delu Afrike, 7. prestolnica ČSSR, 12. prebivalec otoka, 13. italijanska filmska igralka Sophia, 14. brezalkoholna pijača, 15. odločitev, zaključek na seji, 17. medmet, 18. tega leta, 19. plat, del knjige, 20. katran, 21. muslimansko sveto pismo, 22. glavna ženska oseba iz filma Dr. Živago, 23. uniformiran strežaj, 24. lepak, plakat, 25. mesto v Srbiji ob reki Nišavi, 26. karta pri taroku, 27. ovalna posoda, 28. Bakhov spremljevalec, 29. vrsta cveta, 30. železov kršec, 31. Murska Sobota, 33. Majda Renko, 34. televizijski poročevalec o delu Zvezne skupščine (Đarko), 35. struja, 36. učenec z več nezadostnimi ocenami, 38. ameriška zvezna država, 40. železarski kraj na Koroškem, 41. sol ocetne kisline.

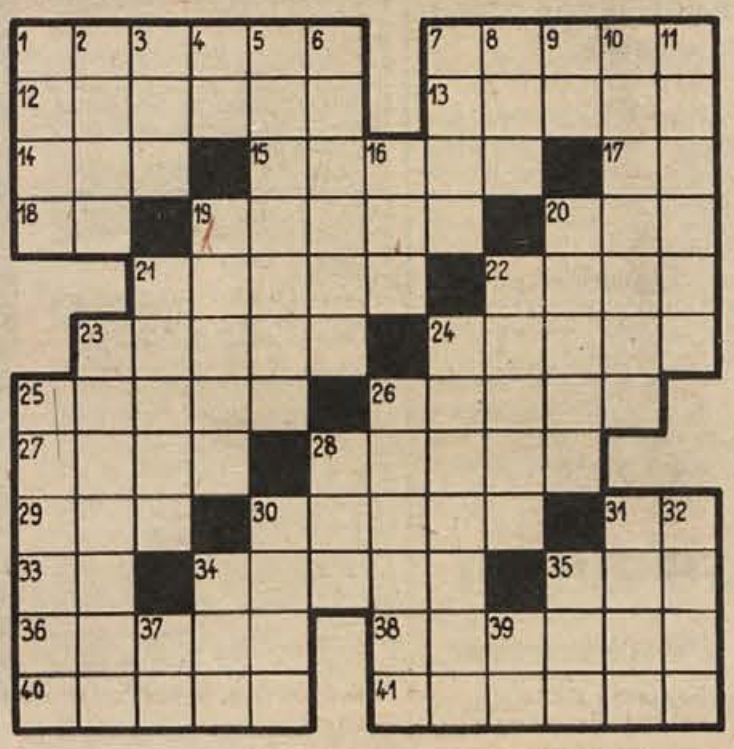

NAVPIČNO: 1. cestni objekt, 2. koralni otok, 3. termin, 4. 16. in 4. črka, 5. skopljenec, evnuh, 6. novejši slovenski film, 7. ulov, naplenjene stvari, 8. oborožen napad, 9. ploskovna mera, 10. vojaški čin, 11. vetrni jopič, 16. industrijska rastlina, 19. ptica ujeda, 20. predstavnik naroda v Mongoliji, 21. mera za zlato, 22. strežnik v svetišču, 23. obrat železarne, 24. učitelj latinščine, 25. radij kroga, 26. filmska igralka (Anna), 28. mlečni izdelek, 30. stoti deli dinarja, 31. način oblačenja, 32. morska električna riba, 34. otok v Irskem morju, 35. kradljivec, 37. kilovat, 39. osebni zaimek.

REŠITEV KRIŽANKE OD 10. JUNIJA

VODORAVNO: 1. kamin, 6. nomad, 11. Caracas, 13. kamele, 14. etapa, 15. par, 17. atek, 18. Rora, 19. Malka, 21. Ana, 22. Ada, 23. plakati, 25. KN, 26. Ra, 27. slika, 28. avla, 30. stan, 31. kmet, 32. stot, 33. talar, 35. TT, 37. KT, 38. Korotan, 40. Col, 41. Lal, 43. Nanos, 44. lopa, 45. atol, 47. Sam, 48. lirik, 49. pokora, 51. ilegala, 53. arije, 54. Avala.

V počastitev 30-letnice vstaje slovenskega naroda izide trilogija DAKIJEVIH SPOMINOV pod naslovom:

NAJBOLJŠI SO PADLI

Zaradi velikega zanimanja bralcev objavljamo

NAROČILNICO

s katero si lahko zagotovite v prednaročilu kompletno trilogijo. Ponatisa ne bo.

Nepreklicno naročam ..... izvodov „Najboljši so padli"

Cene vseh treh knjig v prednaročilu 230 din

Plačljivo takoj ali v ..... mesečnih obrokih (največ 6) po prejemu knjige

NAROČNIKI DOLENJSKEGA LISTA IMAJO S TO NAROČILNICO 10 % POPUSTA

Ime in priimek naročnika: .....

Naslov naročnika: .....

Podpis naročnika: .....

Naročilnico pošljite na naslov: Stane Semič, Ljubljana, Cesta na Loko 2/b

Italijani ubogajo Tomšičevo brigado

Naš umik iz sektorja Čatež ni bil beg, kakor je marsikdo mislil, temveč le premišljena in dobro preudarjena poteza, ker smo se umaknili s položajev, na katere je sovražnik predvideval napad na nas, mi pa smo se odločili, da bomo sovražnika pričakali tam, kjer se je najmanj nadejal.

Vsa brigada je ponoči zavzela nove položaje, da bi tako lahko padla Italijanom in belogardistom v hrbet.

Ko smo zapustili položaje, smo krenili v smeri proti Trebnjemu čez vas Ševnica, ki leži na robu kotlinice v Blateh ob Cedilnici in se razprostira proti Trebanjskemu vrhu in proti Igleniku, od tam pa smo zavili k progi Mirna–Trebnje in prešli progo ter se nato ustavili v vasi Zabrdje, dober kilometer od ceste, ki vodi z Mirne v Trebnje.

Zabrdje je gručasta vas v dolini na desnem bregu Zabrščice jugovzhodno od vasi Mirna. In iz Zabrdja smo začeli napadati sovražnika. En bataljon je začel napadati Trebnje, ko so italijanske in belogardistične kolone krenile proti Čatežu, da bi napadle našo brigado, ki se je medtem že umaknila. Kolona Italijanov in belogardistov je padla v zasedo naše čete in je po kratki borbi pobegnila nazaj proti Trebnjemu.

V štabu brigade smo se dogovarjali, da bi osnovali še en bataljon, za kar se je najbolj zavzemal komandant brigade Jan Lokovšek, saj smo med pohodi po Dolenjski dobili precej orožja in streliva, pa tudi novih borcev – prostovoljcev. Brigada je štela že okoli petsto borcev, sporočili pa so nam tudi, da se bo že v kratkem priključila nova kolona borcev iz Primorske, vsaj tako nam so sporočili kurirji Glavnega štaba.

V noči od 15. na 16. maj je brigada nadaljevala pohod po dolini ob Zabrščici in Radulji čez Rihpovec in Cerovec in drugi dan zjutraj okoli devete ure prišla v vas Češnjice, kjer so se borci namestili pri kmetih v vasi, štab pa se je naselil v šoli. Tu smo ostali dva dni. Kraj je puščoben, poti slabe, zato so ga tudi Italijani zelo redko obiskovali.

Še isti dan, to je 16. maja 1943, smo sklenili, da bomo naslednji dan osnovali četrti bataljon Tomšičeve brigade. Na sestanku komandantov in komisarjev brigade in bataljonov smo odločili, da bo vsak dosedanji bataljon dal za sestav novega bataljona določeno število borcev, za komandni kader novega bataljona pa ni bilo posebnega problema, saj je bil skoraj vsak borec sposoben, da bi prevzel četo, ker so bili v naši brigadi večinoma stari borci že od ustanovitve brigade in prekaljeni v mnogih borbah. Komandant četrtega bataljona je postal Miha, dotedanji komandir čete tretjega bataljona, o katerem pa bomo slišali kasneje.

Povsem nepričakovano smo prejeli od Glavnega štaba ukaz, da se mora brigada takoj premestiti nazaj v Mirensko dolino in na sektor Tihaboja. Tako je bil naš premik v Češnjice zaman, saj bi novi bataljon lahko osnovali kjerkoli med potjo. V Mirensko dolino smo morali kreniti takoj, da bi uničili progo Trebnje–Sevnica in bi tako Mirenska dolina postala naše zaledje kot na pol osvobojeno ozemlje. Zato je brigada že 18. maja popoldne krenila nazaj čez Rihpovec po kmečkih poteh in kolovozih ter čez vinograde proti Gomili, kamor smo prišli okoli devete ure zvečer. Drugi bataljon je šel v zasedo proti Trebnjemu, četrti bataljon pa je zasedel Mirno. Železniško progo smo blokirali od Grmade do Mirne; prvi ter tretji bataljon sta se razmestila vzdolž železniških tirov in začela trgati tire in pragove, še prej pa so jih na več krajih pretrgali z minami. Železniške tračnice so potem s pragovi vred zmetali pod nasip.

Progo smo rušili od devete ure zvečer do druge ure po polnoči in ves čas, ko smo podirali progo, ni bilo slišati drugega kot povelja „horuk" in potem treske odvrženih tračnic. Porušili smo okoli tri kilometre proge in po končanem delu so utrujeni in izčrpani borci po več kot enourni hoji krenili v Cirnik in sosednje vasi za Trebanjskim vrhom.

Brigadni intendant Cure nanje ni pozabil. Pripravil jim je obilno in dobro večerjo, ki pa je bila pravzaprav že zajtrk.

V tem času z hrano že ni bil več tak problem, saj so intendanti od kmetov že odkupovali živino, belogardističnim kmetom in tistim, ki niso bili naklonjeni naši vojski, pa so živino odvzemali in jim dajali obveznice.

Po porušenju proge je brigada tri dni počivala in se tudi dobro hranila. Borci so se namestili po kmečkih hišah, se očistili uši in si oprali perilo, močnejše patrole pa so hodile vsako noč po hrano v bližnje vasi, predvsem v smeri proti Trebnjemu, Veliki Loki in Zdenski vasi.

Ker pa sovražnika ni bilo od nikoder, smo sklenili, da bo brigada pogledala malo tudi preko demarkacijske (razmejitvene) črte med Italijo in Nemčijo. Tu nam sovražnika ni bilo treba iskati, saj smo nanj naleteli takoj, ko smo se spustili proti Dolam. Žal pa nam ta pohod ni uspel in smo se po štiriurni borbi morali umakniti nazaj na italijansko stran.

V napad smo odšli zgodaj zjutraj. Okoli osme ure smo prišli do meje, začeli minirati bodečo žico, prelaze pa so zastražili mitraljezci. Nameravali smo napasti Dole in se po napadu vrniti na svoje stare položaje. A komaj smo dobro uničili žico za prelaze, že so padli po nas Nemci. Že v prvem spopadu smo imeli pet ranjenih, med umikom pa sta padla dva borca. Mogoče smo bili premalo previdni, ker smo mislili, da so Nemci prav taki vojaki kot Italijani in belogardisti. A ni bilo tako. Nemci se niso umikali, drzno so nas napadli in nam skušali preprečiti umik čez mejo. V borbo je moral poseči še bataljon, ki je varoval prehode, ker so nas Nemci nameravali pognati na svoja minska polja. Ko smo se prebili na italijansko stran poraženi, smo s seboj nosili tri mrtve in osem ranjenih borcev, pri Nemcih pa je padlo najmanj deset vojakov, ranjenih pa so imeli vsaj dvanajst. Ta poraz nam je bil dobra, a kruta šola za nadaljnje boje z Nemci.

Tako se je brigada znašla spet v svojem starem taborišču. Po povratku v Cirnik smo imeli še nekaj manjših borb z Italijani in belogardisti, ki so varovali delavce, ki so popravljali porušeno progo. A odločili smo se, da bomo progo ponovno minirali in napadli italijanski vojaški transport. Uspelo nam je, in ker po tej akciji sovražnika ni bilo nad nas, je brigada nekaj dni poležavala, po bataljonih pa so bili partijski sestanki in pogovori komandantov in komisarjev, na katerih so načrtovali nove pohode brigade, ker je v bližnji okolici že pričelo primanjkovati hrane za tako številčno brigado in smo morali hrano nositi že iz daljnjih vasi iz okolice Trebnjega. To pa brigadnemu intendantu ni šlo v račun in je predlagal štabu brigade, naj bi brigada čimprej krenila v obmejne kraje razmejitvene črte, ki smo jih malokdaj obiskali, pa čeprav so v bližini sovražnikovih postojank v Stični in v Višnji gori, v Temenici, Pristavi ter v Leskovcu.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Kulturni krajcarji so razdeljeni

Največ Ljudski knjižnici, pa tudi ostalim več kot lani

Skupščina temeljne kulturne skupnosti občine Kočevje je na seji 10. junija sprejela programe kulturnih ustanov, zavodov in organizacij ter finančni načrt za letos. Po tem načrtu bo imela kulturna skupnost letos 408.190 din dohodkov in izdatkov.

Iz občinskega proračuna bo imela kulturna skupnost letos 176.190 din dohodkov, ostalih 232.000 din pa predstavljajo odstopljena sredstva republike.

Pri razdeljevanju denarja je temeljna kulturna skupnost (TKS) razdelila prosilce v tri skupine: 1. v tiste, ki jih je dolžna financirati po zakonu; 2. v tiste, ki so še vedno splošnega pomena, in 3. v ostale, kamor sodijo kulturno-prosvetna društva in organizacije ter drugi.

TKS je s finančnim načrtom za letos namenila posameznikom v teh skupinah naslednje vsote:

1. skupina: Ljudska knjižnica 150.000 din, Medobčinski zavod za spomeniško varstvo Ljubljana 43.025 din, Arhivska služba Ljubljana 5000 din in Pokrajinski muzej Kočevje 27.073 din;

2. skupina: Šeškov dom 40.000 din, Delavska godba 20.000 din, Dolenjski list (za pisanje o kulturnem dogajanju v občini) 15.000 din;

3. skupina: Delavska univerza 15.300 din, Zveza kulturno-prosvetnih organizacij 60.000 din in Turistično društvo Kočevje (namenski prispevek za plačilo dela stroškov gostovanja pevskega zbora in harmonikarjev v Dolini pri Trstu) 1500 din.

Med ostale stroške TKS sodijo še administracija TKS (14.850 din), obvezna rezerva (4082 din) in nepredvideni stroški (1068 din), medtem ko je ostalo nerazdeljenih 11.292 din.

V razpravi so skušali razjasniti več nejasnosti o tem, kaj je TKS dolžna finansirati in česa ne. To jim je ponekod uspelo, za nekatere zadeve pa bodo rešitve še poiskali.

J. P.

VOLITVE IN IMENOVANJA

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so bili izvoljeni oziroma imenovani:

– Alojz Eržen za predsednika sveta za družbeni plan in finance,

– Stane Potisek in Egidij Šinkovec v svet Stanovanjskega podjetja Kočevje,

– Alojz Panter in Ivanka Jurkovič v skupščino TIS,

– Franc Korelc za predsednika, Alojz Levstik, Marta Zlindra, Rudi Gruden in Anton Šercer pa za člane skupščine sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij.

DROBNE IZ KOČEVJA

UREJAJO STADION in športne objekte. Stadion bo spet ponos vsakega občana. Zahtevali bomo najstrožji postopek proti vsakomur, ki bo objekt ponovno uničeval.

BLIŽA SE obdobje glavnih prireditev ob 500-letnici mesta. Društva in organizacije, ki nameravajo prirediti predstavo ali razstavo, naj si rezervirajo prostore v Domu Jožeta Šeška in v Domu telesne kulture. Za september je nekaj datumov že zasedenih.

NOVA -IADA. Po uspeli „Salamiadi" smo imeli tudi „Rakijado", na kateri so poskušali staro slivovko in klekovačo. Priredil jo je 6. junija rakijski kombinat „Čačanka" iz Čačka na terasi restavracije NAMA. Slivovka in klekovača sta učinkovali različno.

POLŠJE LETO dobro kaže. Bukev bo izredno obrodila. Polharji že pripravljajo pasti. Nekateri fantiči že sedaj nastavljajo in delajo tako veliko škodo, ker imajo polhi šele sedaj mladiče. Polharska sekcija Turističnega društva pripravlja načrte za polšje love v okolici Kočevja. Pripravljajo se pa tudi na II. polharsko razstavo.

RAZSTAVA ŠOLSKIH IZDELKOV učencev posebne osnovne šole Kočevje je odprta v Likovnem salonu v Kočevju. Razstavljeni predmeti so izdelani presenetljivo domiselno in natančno.

KOČEVSKE NOVICE

Pobratenje Dolina — Kočevje

Industrija tudi na podeželje — Podira se streha nad glavo — Julija o stabilizaciji

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje 8. junija je najprej predsednik Miro Hegler poročal o obisku večje skupine kočevskih občanov in posebne občinske delegacije v tržaški občini Dolina. Predlagal je tudi, naj bi skupščina na eni prihodnjih sej razpravljala in sklepala o pobratenju s to slovensko občino v Italiji. Odborniki so predlog soglasno sprejeli. Kaže, da bo do pobratenja prišlo 3. oktobra, se pravi ob prazniku občine Kočevje.

V razpravi o bodočem razvoju kmetijstva v občini je bilo posebno poudarjeno, naj bi industrija začela odpirati svoje obrate tudi v nekaterih večjih krajih izven Kočevja. Kmetov zaslužek je zdaj namreč skromen. Opozorili so tudi, da sedanja kreditna politika ne spodbuja razvoja kmetijstva.

Odborniki so izglasovali še, da bo ITAS dobil – ni bilo sklenjeno, pod kakšnimi pogoji – nad 128 arov občinskega zemljišča, na katerem bo gradil nove gospodarske objekte, kar je tudi v zvezi s preusmeritvijo premogovnika.

Nadalje je predsednik Hegler zahteval, naj se po hitrem postopku skliče svet, ki je pristojen za stanovanjske zadeve, in predstavniki AVTA ter NAME. Skupno morajo najti rešitev za preselitev družine Pajnič, ki se ji v sedanjem stanovanju na Trgu svobode dobesedno podira strop nad glavo.

Ob zaključku seje je predsednik sporočil, da bo prihodnja seja v začetku julija, na njej pa bo tekla glavna beseda o stabilizacijskih programih občine in delovnih organizacij.

J. PRIMC

Na mnoga leta!

10. junija je praznoval 60-letnico Dako Damjanovič, predsednik metliške občinske organizacije ZZB NOV. Ves dan in še dva dni potem je sprejemal čestitke znancev in prijateljev, ki so mu želeli predvsem zdravja.

Burna življenjska pot mu je izpodkopala zdravje, vseeno pa je v javnem življenju še vedno delaven. Mlad je šel od doma z Dola pri Hrastu. Najprej se je v Ljubljani učil za mesarja, služboval v Zagrebu, Zemunu in Beogradu, kjer je bil ob bombnem napadu tudi ob vse premoženje. Že 1941 je začel sodelovati z osvobodilnim gibanjem, Nemci in ustaši so ga že peljali na streljanje, a se je naredil mrtvega in ranjen ušel. Oktobra 1941 je bil aktivist na Žumberku, kasneje pa oficir v II. operativni coni. Zaradi bolezni je bil proti koncu vojne premeščen v civilno oblast.

Po osvoboditvi je začel v Zagrebu na okrožnem NOO, nato pa je prevzel direktorsko mesto v tovarni „Rabus", ki jo je prav tovariš Dako preimenoval v „Sljeme", pod katerim imenom še danes slovi. Po invalidski upokojitvi leta 1959 je prišel domov in se naselil v Rosalnicah.

Občinski sklad skupnih rezerv v Metliki mora po novem zakonu drugače poslovati kot doslej. Namesto upravnega odbora bo o sredstvih sklada v bodoče odločala skupščina s 17 člani. V njej bodo 3 predstavniki občine, medtem ko bodo podjetja izvolila 2 do 5 svojih članov,

Kam gre samoprispevek?

V drugem letu petletnega programa javnih del bo v metliški občini porabljenih čez 4 milijone dinarjev — Največja gradnja: vrtec

Čisti računi, dobri prijatelji, je pregovor, na katerega so opozorili občani, ki vsak mesec od svojih prejemkov plačujejo za javna dela. Koliko so delovni ljudje metliške občine lani zbrali in kam je šel njihov denar?

Po podatkih, s katerimi je občinska uprava postregla odbornikom, so kmečki zavezanci zbrali 28.219 dinarjev samoprispevka, obrtniki so prispevali 22.431 din, od zaposlenih pa se je nabralo kar 351.531 dinarjev.

Lani so iz sklada samoprispevka izplačali dobrih 106 tisočakov za urejanje Kolpe in Sušice na metliškem kopališču, 39.000 din je šlo za gradaški vodovod, 913 din za bančne stroške. Tako je bilo 1. januarja 1971 v skladu 464.000 dinarjev, če vštejemo še ostanek denarja od leta 1969. Za letos predvidevajo okoli 240.000 din vplačil, tako da bo dohodkov v skladu okoli 703.000 dinarjev.

Kam s tem denarjem, je že dogovorjeno. Kot je bilo ob sprejemanju samoprispevka zmenjeno, prednostnega reda gradenj niso delali, ker je bil sklep: prej graditi tisto, za kar bo mogoče dobiti soinvestitorje ali posojila. Prav zaradi priložnosti, ki jih ne gre izpustiti, so za letos določene naslednje gradnje: otroški vrtec v Metliki, dokončna ureditev kopališča, dokončanje gradaškega vodovoda. Naročeni so načrti za kanalizacijo na Vejarju, za vodovod Čurile-Rosalnice, študija za cesto Metlika–Rosalnice in za drašiško cesto, študija za vodno preskrbo Radovice, Božakovega in Dobravic. Za načrte bo šlo precej denarja, vendar je potrebno, ker se brez načrtov ne morejo niti potegovati za posojila. Poleg tega bo sklad skromno podprl gradnjo gasilskih domov na Lokvici, v Primostku in morda še v Grabrovcu ter elektrifikacijo v Vidošičih, na Krmačini, Železnikih, v Grabrovcu in Dobravicah.

300 OBISKOVALCEV NA RAZSTAVI

V nedeljo dopoldne so pred otvoritvijo razstave mladih likovnikov v Belokranjskem muzeju priredili nastop še pevci iz osnovne šole Metlika pod vodstvom Stanka Fuxa. Prireditvi sta bili dobro obiskani.

METLIČANU ZLATA PLAKETA

Za fotografijo „Ciganka" je dobil na VI. republiški razstavi mladinske fotografije zlato plaketo Božo Flajšman, učenec 8. razreda metliške osemletke. Mladi član metliškega foto-kluba FOKUS dostikrat razstavlja svoje fotografije tudi v klubski omarici na Dragah. Za veliko priznanje v Ljubljani mu iskreno čestitamo.

SPREHOD PO METLIKI

VPRAŠANJE MESTNIH ODPLAK bo v Metliki vendarle rešeno. Komunalno podjetje je začelo graditi nov kanalski vod za odplake po dolini Bojice do črpališča za klavnico in čez Vejar. Očiščena voda se bo iztekala v Obrh.

REGULACIJA POTOKA SUŠICE, ki se izliva v Kolpo tik nad kopališčem, dobro napreduje. Kmalu bodo začeli utrjevati z betonsko oblogo in betonskimi ploščami. Dela opravlja Vodna skupnost Dolenjske.

PREJŠNJI TEDEN so asfaltirali del ceste od tovarne BETI do železniške postaje. Asfaltno prevleko je dobila tudi cesta na vzhodni strani tovarne. Dela je naročila tovarna BETI, opravilo pa jih je cestno podjetje iz Karlovca.

ZAČASNA REŠITEV – Glavno asfaltno cesto skozi Metliko so nedavno spet krpali. Manjše luknje, ki so jih spomladi zadelali z asfaltom, so težki tovornjaki kmalu izvotlili. Kot kaže, bo tudi sedanja rešitev le začasna.

METLIŠKA FOLKLORNA skupina mladincev in mladink je namesto starejših letos prvič nastopila na jurjevanju. Dobro se je odrezala, zlasti če upoštevamo tremo pred toliko gledalci.

METLIČANKA IVICA RADOVIČ je na nedeljski folklorni prireditvi v Črnomlju skupaj z Janezom Kramaričem lepo vodila konferanso.

metliški tednik

GOSPODARSTVO V ŠTEVILKAH

V ribniški občini je ustvarilo lani v primerjavi z letom prej celotno gospodarstvo za 42 odstotkov večji celotni dohodek, za 41 odstotkov večji dohodek, za 55 odstotkov večjo amortizacijo in za 27 odstotkov večje čiste osebne dohodke pri 5-odstotnem večjem številu zaposlenih. Poprečni mesečni zaslužek zaposlenega je bil za 20 odstotkov večji. Kupci so dolgovali ribniškemu gospodarstvu 96 odstotkov več, to pa dobaviteljem za 86 odstotkov več.

ZOBOTREBCI

KOŠIRJEVA RAZSTAVA v Ribnici je imela v začetku slab obisk, kasneje pa je bilo zanjo vse večje zanimanje. Za en dan, 7. junija, so jo prenesli celo v prostore vojaške enote, da so si jo ogledali tudi vojaki.

V KRATKEM BO zbor delovnih skupnosti občinske skupščine razpravljal o akcijskem programu izvršnega sveta in republiških organov za uresničevanje ekonomske politike in stabilizacije gospodarstva v tem letu.

TELEVIZIJA JE SNEMALA pred dnevi v ribniškem gradu prepevanje „Ribniške himne". Ribniško krošnjo so prinesli kar s seboj.

LE ŠE DVA LONČARJA STA v ribniški dolini, ki najraje delata lonce. Za lončene konjične in „žvrgolce" se ne odločita rada, ker je s tem veliko dela, zaslužka pa ni.

POLNO ILOVICE JE na glavni cesti v nekaterih vaseh (na primer v Nemški vasi). Lastniki traktorjev oziroma traktoristi ne upoštevajo predpisa, da morajo traktorjeve gume očistiti, predno zapeljejo na asfalt. Mokra ilovica kar kliče nesrečo.

– Sem slišal, da imate v Ribnici le enega nosila?

– Nosil je dovolj, le ne najdemo jih. Potem jih pa naročimo iz Kočevja.

REŠETO

Proizvajati bolje, ceneje, več

To so osnovni ukrepi za utrditev gospodarstva — Kdor ne upošteva priporočil, je običajno najprej prizadet — Tudi občinska skupščina ima dolžnosti — Temeljito je treba proučiti investicijska vlaganja

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji brez posebne razprave sprejela poročilo o položaju gospodarskih organizacij v luči ukrepov za stabilizacijo gospodarstva. To poročilo pravilno ugotavlja, da morajo gospodarske organizacije čimprej izdelati načrte za posodobljenje proizvodnje. Proizvajati je treba čim več, čim bolje in čim ceneje.

V stabilizacijskih programih delovnih organizacij je treba zagotoviti, da se bosta produktivnost in kakovost čimbolj približali razmeram v svetovnem gospodarstvu oziroma na svetovnem trgu. Temeljito je treba proučiti investicijska vlaganja ter način delitve dohodka in osebnega dohodka. Varčevati je treba z materialom (surovinami), hitreje prodati proizvode in obračati zaloge ter obratna sredstva. Pritisk na povišanje cen naj bi bil zadnji izhod iz težav.

Gospodarske organizacije morajo sprejeti temeljite ukrepe za pametno gospodarjenje. Na to so bile že večkrat opozorjene, a so priporočila občinske skupščine in političnih organov ter organizacij jemale premalo resno. Vendar se je v minulem obdobju že nekajkrat pokazalo, da so nastale zaradi nedisciplinirnega izvajanja priporočil hude gospodarske posledice, ki so najbolj prizadele prav tisto podjetje, katero priporočil ni upoštevalo.

Seveda pa bo imela pri stabilizaciji gospodarstva veliko dolžnosti tudi občinska skupščina, ki bo morala usklajevati načrte podjetij znotraj občine, spraviti družbeno potrošnjo v stvarne meje in opozarjati tudi višje organe na ukrepe, ki jih je treba storiti.

J. P.

Rentabilne luknje

Med vsemi delovnimi organizacijami (podjetji) v ribniški občini je imela v preteklem letu najvišjo stopnjo rentabilnosti KOMUNALA, ki so jo hkrati lani in letos občani tudi najbolj kritizirali, češ da ima najbolj luknjaste ceste daleč naokoli.

Stopnja rentabilnosti v KOMUNALI je znašala lani kar 44 odstotkov, medtem ko je bilo drugo najbolj donosno podjetje RIKO z daleč nižjo stopnjo 26, tretje INLES (25), četrta PLETILNICA (20) itd.

KOMUNALA je lani ustvarila okoli 140.000 din dobička; med drugim tudi zato, ker je nekatere ceste zelo slabo vzdrževala. Zaradi teh 140.000 „prihranjenih" dinarjev pa je nastalo na vozilih prav gotovo več kot za 140.000 din škode, da jeze uporabnikov cest in časa, zapravljenega na račun kritike slabih občinskih cest niti ne računamo.

P-c

Povsod pridno zidajo

Potoški upokojenci kmalu v svojih prostorih

Vsi, ki gradijo, želijo izkoristiti lepo vreme, zato vsepovsod hitijo z gradnjo in popravili. V Loškem potoku gradnja nove šole lepo napreduje. Tudi upokojenci si urejajo v gasilskem domu klubske prostore, ki jih bodo dokončali do julija. Večletna želja upokojencev se bo končno le izpolnila. Potočani naj bodo lep zgled sodraškim in ribniškim podružnicam. Velika in nadvse koristna pridobitev za Potočane pa je nova pekarna.

V Sodražici imajo lepo trafiko. Staro je tobačna tovarna res koristno in lepo uredila. Sedaj je prostornejša in svetlejša. Tudi ribniško „staro trafiko" je treba posodobiti. Obljub je bilo že veliko, čas je, da jih končno uresničijo.

V Vinicah-Zapotoku dokončujejo gasilski dom. V predmestju Ribnice je na Bregu zraslo v zadnjem letu lepo število novih stanovanjskih hiš in hišic. V Gorenjih Lazih in v Žlebiču se dogovarjajo za gradnjo vodovoda, pa se jim vedno kaj zatakne. Vendar so vaščani vztrajni in polni volje, zato bodo zamisel prej ali slej le uresničili.

Dolenja vas je lepa vas. Tudi tu gradijo in obnavljajo, saj se kosajo s Prigorico. Sedaj velja Prigorica za najlepšo vas v občini. Pa kaj, ko je slava minljiva!

In Ortnek? Tudi tu obnavljamo, samo da smo zadnji na tekmovalni listi. Streho na betonarni popravljajo že mesec dni, pa še ni končana. Okolica betonarne, ki stoji ob lepem drevoredu, je še vedno nastlana z razbito strešno opeko in odpadnimi letvami, kar ne prispeva k ugledu tega turističnega kraja.

V. P.

Kaj bo zgrajenega?

Iz sklada za urejanje mestnega zemljišča občine Ribnica bo letos predvidoma plačano za Ribnico: cestni priključek na Opekarski cesti, asfaltiranje Partizanske ceste in Ljubljanske ceste (do križišča v Vrvarsko ulico), ureditev makadamskega vozišča Vrvarske ulice in ob Bistrici, ureditev kanalizacije in vozišča na Kurirski poti, asfaltiranje Prijateljevega trga, gradnja pločnika in bankine v Šolski ulici, ureditev pločnika od postaje milice do odcepa v kasarno, načrti za podzidavo grajskih temeljev, za javno razsvetljavo in za igrišče ter za ureditev vzporedne ceste Šeškovi ulici in za Prijateljev trg. Za Sodražico pa bo plačana ureditev ceste in kanalizacije proti Pesku. Skupaj z odplačilom obrokov za posojila in stroškov za amortizacijo bo imel ta sklad 756.000 din izdatkov.

ČRNOMALJSKI DROBIR

NA JURJEVANJU je vso oskrbo prevzela Kmetijska zadruga Črnomelj, za ureditev prireditvenega prostora pa je poskrbela krajevna skupnost.

5 NOVIH VARNOSTNIH prometnih ogledal so prejšnji teden namestili v mestu na nepreglednih točkah. Črnomelj ima vsega že 10 prometnih ogledal.

ZASEBNA GRADNJA hiš letos močno narašča na območju celotne občine. Do srede junija so dobili na občini že toliko prošenj za gradbena dovoljenja, kot so jih imeli lani v vsem letu.

POKLICNA KOVINARSKA šola se pripravlja na uvedbo 5-dnevnega delovnega tedna. Občinsko skupščino so že naprosili za soglasje, kakor zahtevajo predpisi.

VČERAJ JE BILA sklicana seja občinske skupščine, na kateri je bila osrednja razprava posvečena perečim vprašanjem kmetijstva in gozdarstva.

MANJ KOT KIČ – Na jurjevanju so sodelovali tudi kramarji, ki so na več stojnicah z lovom na srečo spravljali v denar kipce, kakršnih niti na ljubljanski razstavi kiča ne bi sprejeli.

UMRLA STA: Leopold Sopčič iz Kanižarice, star 54 let, in Marija Kure z Dobličke gore, stara 81 let.

Zeleni Jurij s svojim spremstvom (na sliki) je v nedeljo že osmič navdušil množico. Največ cviljenja je, ko Jurija polijejo z vedrom vode, s čimer si po starodavnih običajih izprosijo dež. Prireditev je na dobrem glasu, zato tudi gostov ne manjka. (Foto: Ria Bačer)

Kot dojenček je še

Od lani je ostalo v skladu za pospeševanje kmetijstva 15.000 din neporabljenega denarja — Letos so šele začele deževati prošnje za pomoč

V začetku leta 1970 je v črnomaljski občini zaživel sklad za pospeševanje kmetijstva, ki je začel s skromno vsoto 70.000 din. Lani so s tem denarjem dali regres za nabavo semenskega krompirja in pšenice ter porabili 44.700 din. Pomoč je dobil kmet, ki je vzel nad 100 kg krompirja ali nad 50 kg semenske pšenice.

Podobno so regresirali vinogradniško obnovo. Kdor se je odločil za rigolanje najmanj 10 arov zemlje in je zasadil ob žico vsaj 500 cepljenk, je dobil pri trti 50 par popusta. V ta namen je bilo porabljenih 1304 din. Denar je bil pripravljen tudi za regres na obresti od posojil za kmetijsko mehanizacijo, toda samo en kmet je tako pomoč uporabil, ker ni bilo možnosti najeti posojilo. Odkar pa je v letu 1971 banka začela dajati kredite, prošnje za tovrstni regres kar dežujejo.

ČETRTKOV INTERVJU

Streho za športnike!

Prof. Veljko Troha: »Do športne dvorane bo mesto prišlo takrat, ko bo začutilo, da jo tudi potrebuje.«

Prejšnji četrtek je inž. Albert Račečič iz Dominvesta naslovil vprašanje prof. Veljku Trohi, ravnatelju novomeške gimnazije in predsedniku izvršnega odbora temeljne izobraževalne skupnosti, kakšne so možnosti, da bi Novo mesto dobilo športno dvorano.

„Moram reči, da doslej izvršni odbor skupnosti o tem ni razpravljal. Mislim, da je to predvsem zadeva, ki jo mora obravnavati občinska zveza za telesno kulturo. Res pa je, da smo dosedanja prizadevanja pri gradnji osnovnih šol ocenili za nezadostna. Taka trditev je ob velikem

napredku na tem področju na prvi pogled malo čudna – toda hkrati s šolami ne gradijo telovadnic. Tako ima Novo mesto le dve telovadnici; vendar je še na dobrem, saj se morajo drugod pri pouku posluževati gasilskih in zadružnih domov. Še huje je, da ni telovadnic v novih šolah. Primeri so pri roki: Šmarjeta, Šentjernej, Mirna peč."

– Torej se s tako politiko izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti ne strinja?

„V občinski skupščini smo povedali, da se nam 10-letni načrt izgradnje šol ne zdi dober, saj ni prav, da so gradnjo telovadnic povsod odložili. Pouk telesne vzgoje je zaradi pomanjkanja prostora in zato, ker manjka učiteljev, okrnjen."

– Zdaj bo Novo mesto dobilo dve novi telovadnici v dveh novih osnovnih šolah.

„Za pouk telesne vzgoje na osnovnih šolah bo problem rešen, že za srednje in strokovne šole pa bo ostal odprt. Če pa res hočemo razširiti splošno telesno vzgojo, za svobodnejšo razdelitev prostora, za rekreacijo in za športni napredek – je športna dvorana nujna. Nujna tudi zato, ker bo predstavljala združevanje širokega kroga mladine in bo torej mladinski klub – čeprav ne bo nosila tega imena!"

– In kakšne so možnosti?

„Le če bodo delovne organizacije, občinski forumi in izobraževalne ustanove pokazali večjo pripravljenost in če bodo prepričani, da je dvorana nujnost. Zdi se mi, da te prepričanosti zdaj še ni. Ni dobro, da smo ukinili samoprispevek, ker imam vtis, da bi bili občani pripravljeni dati denar za gradnjo take dvorane."

– V kakšnem času se lahko nadejamo dvorane?

„Morda v dveh ali treh letih, toda to je težko reči. Le še to: imeli bi več zdravih ljudi. Ni rentabilno le tisto, kar daje denar takoj!"

– In vaše vprašanje?

„Zanimajo me taborniki s svojimi vzponi in padci. Živijo v precejšnji anonimnosti. Naj o njih kaj pove prof. Marjan Dobovšek."

J. Splichal

Novomeški upokojenci – člani mešanega pevskega zbora (na sliki) so 10. junija na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice imeli za bolnike pevski koncert. Z lepo domačo in ubrano pesmijo so poželi pri poslušalcih navdušenje. (Foto: S. Dokl)

Kako dolgo še, izvozniki?

Kdaj bomo tudi z dejanji dokazali, da podpiramo izvoz? Zunanjetrgovinska bilanca se slabša — Novomeška industrija za zgled

Z besedama „Quousque tandem" (kako dolgo še) je v starem Rimu znameniti govornik Cicero začel svoj prvi govor, ki ga je naperil proti Katilini. V tem stilu se je na zadnji občinski seji precej zaskrbljeno vprašal tudi občinski predsednik Franci Kuhar: „Kako dolgo še bodo naši izvozniki zmogli toliko izvažati ob takšnih težavah?"

Kajti naša zunanjetrgovinska bilanca se, kot kažejo številke, kljub najbolj raznovrstnim ukrepom od razvrednotenja dinarja naprej – vztrajno slabša. Uvažamo vse več, izvoz pa, čeprav smo zatrdili, da mu bomo pomagali, se ne povečuje.

Novomeško gospodarstvo je pravzaprav le izjema, ki tako pravilo potrjuje. Čeprav se je zadnja leta izvoz vsako leto podvojil, je v novomeški občini tudi v prvih štirih mesecih letos kar za 53 odstotkov večji kot lani v takem času. Sedem industrijskih podjetij je izvozilo za 9,6 milijona dolarjev izdelkov: Industrija motornih vozil in Krka s 5,5 oziroma 2,5 milijona dolarjev izvoza sta na prvih mestih. Znano je, da so novomeška industrijska podjetja po vrednosti izvoza tudi v Sloveniji na prvih mestih v svojih panogah.

Z besedami smo sicer močno podprli našo izvozno usmeritev, a besedam žal niso sledili ukrepi. Tisto, kar je prineslo razvrednotenje dinarja, je propadlo potem, ko so izvoznikom vzeli nekatere olajšave. Ugodnejših pogojev za izvoz ni, če pa upoštevamo še to, da se je treba na tujem trgu boriti s hudo konkurenco, potem je razumljivo, zakaj mnogi raje prodajajo doma – in brezskrbno živijo. Razumljivo pa je tudi vprašanje, kako dolgo bo novomeška industrija še zmogla izvozno tekmo. Za zdaj še nič ne kaže, da namerava odnehati!

J. SPLICHAL

MINI ANKETA:

Brez parol!

Sekretariat centralnega komiteja slovenskih komunistov je ocenil, da je uveljavljanje samoupravljanja odvisno od stopnje razvoja proizvajalnih sil, pa tudi od stopnje razvoja samoupravljavske zavesti. Do kod sta prišla razvoj proizvajalnih sil in razvoj zavesti, smo skušali razbrati v petih telefonskih pogovorih z enim samim vprašanjem: „Kaj menite, kakšno je samoupravljanje v vašem podjetju?" In odgovori?

Brigita Mavsar, bolnišnica: Mislim, da smo v času, ko se samoupravljanje razširja in poglablja. Pri nas bi lahko bilo boljše, če bi sodelovalo še več ljudi s konkretnimi nalogami v posameznih enotah. Potrebujemo pa kajpak razgledane samoupravljavce, zato je naš sindikat že predlagal, naj bi uvedli dodatno izobraževanje iz družbeno-ekonomskih predmetov.

Alojz Ucman, Industrija obutve: Naše samoupravljanje v podjetju še ni čisto dobro, lahko bi bilo boljše. Ljudje bi morali pokazati več zanimanja, res pa je, da bi morali biti tudi bolje poučeni o vseh dogodkih. Potem bi lahko odločali bolj zrelo in pametneje.

Anica Bartelj, Novoteks: Samoupravljanje je pri nas še kar dobro urejeno, s tem pa ni rečeno, da bi ne moglo biti boljše. Delavci so včasih prepozno obveščeni o dogodkih, potem pa se to pozna pri proizvodnji. Imamo sicer svoje glasilo „Novice", vendar izhaja neredno in v glavnem objavlja le zapisnike z različnih sestankov.

Jože Seničar, Novotehna: Samoupravljanje bi lahko bilo, tako mislim, boljše, kot je, saj preveč ne moremo biti zadovoljni. Mislim, da so zaposleni premalo seznanjeni z dogodki v podjetju . . .

Vera Avsec, osnovna šola Milke Šobar-Nataše. Samoupravljanje je dobro urejeno, posebno svet šole dobro dela. Nikjer pa seveda ničesar v svetu ni tako, da ne bi moglo biti boljše ali pa slabše. Torej je od nas samih odvisno, če bomo imeli še boljše samoupravljanje.

Tako: pet mnenj – približno enaka vsebina. Lahko bi bilo še boljše. Upajmo, da boljše tudi bo!

Koliko je za 10 din hrane?

Mesečne socialne podpore so v črnomaljski občini manjše kot napitnina v dobrem lokalu

Starih in osamelih je čedalje več, ob sedanji draginji pa že tako nizke socialne podpore sploh nič ne pomenijo. Leta 1964 je v črnomaljski občini večina socialnih podpirancev dobivala komaj 13 din na mesec; potem so zanje vsako leto primaknili kak dinar iz proračuna, tako da je ob koncu lanskega leta poprečna socialna podpora znašala 60 din. Letos so šli pri najbolj potrebnih še enkrat navzgor, še vedno pa je na spisku socialno ogroženih 25 občanov, ki prejemajo na mesec po 50 din, s 30 in 40 din pa mora živeti še 11 ljudi. Nad 100 dinarjev do 300, kolikor dobiva en sam človek, ima samo 10 socialnih podpirancev.

Na drugi listi je 29 ljudi, katerim občina daje nakazila za hrano iz bojazni, da ne bi denarja porabili drugače. Med temi jih 5 dobiva za 10 din hrane na mesec, 22 ljudi prejema nakazilo za 40 din, samo eno nakazilo je za 60 din. Vsekakor je mojster življenja, kdor si zna v trgovini izbrati za 10 din hrane, da mu bo za ves mesec zadoščala!

Imajo tudi čez 50 novih prošenj za socialne podpore in večina med njimi je zares potrebnih. Kaj storiti? Če si na občini še tako belijo glavo s socialno problematiko, revežem tako rekoč ni pomoči, dokler bo vsaka občina zase urejala te zadeve. Gospodarsko manj razvitim območjem, kakršna je Bela krajina, bi po splošnem mnenju prebivalstva tudi pri reševanju socialnih težav morala pomagati širša družbena skupnost.

ŠE NIKDAR TAKEGA OBISKA

Vinica še nikdar ni bila tako obiskana kot letos. Številni šolarji iz Slovenije in Hrvatske so na izletih obiskali kraj ter Župančičevo rojstno hišo. Konec maja so imeli v enem dnevu okrog 600 izletnikov iz Karlovca.

F. P.

JOŽE GRDUN

Po dolgotrajni in neozdravljivi bolezni je 6. junija umrl priljubljeni in požrtvovalni borec za delavske pravice Jože Grdun, iz Balkovcev pri Vinici. Letos marca je izpolnil 70 let. Zapustil je ženo, šest otrok in petnajst vnukov. Kot cestnega delovodjo so ga poznali vsi Belokranjci, znan pa je bil tudi v drugih dolenjskih in sosednjih hrvaških občinah. Bolehen je bil že od mladega, pa tudi v partizanih se je zdravil najprej na Rogu, kasneje še v Bariju v Italiji. Po vojni je končal triletno delovodsko šolo in požrtvovalno sodeloval pri obnovi. Povsod, kjer so gradili ceste in mostove, je bil zraven. Postal je trikratni udarnik, dobil je orden za delo, v partizanih pa je dobil odlikovanje za hrabrost. Njegov grob so na preloškem pokopališču zasuli s cvetjem.

F. P.

Jože Moretti

Kruta so pota usode: komaj se je zgrnila prst na grob revolucionarja Mihe Počrvina, je umrl Jože Moretti, katerega življenjske poti so bile tako podobne Počrvinovim.

Jože Moretti se je rodil v Videči vasi na Koroškem 1893 in se na Jesenicah izučil za ključavničarja. Vojske je bil oproščen, a se je vseeno vključil med borce za severno mejo. Po plebiscitu je odšel s Koroškega. Okrog 35 let je minilo od takrat, ko je prišel v Novo mesto in postal Novomeščan. Še pred drugo svetovno vojno je postal šef socialnega zavarovanja. Jožeta Morettija so lahko Novomeščani spoznali kot izjemno požrtvovalnega delavca v družbeno-političnih organizacijah, s še posebno skrbjo pa je delal pri Rdečem križu. Prav letos mineva 20 let, odkar se je pridružil tudi društvu upokojencev. Pozneje je postal tudi predsednik društva, od 1968 pa je bil njegov častni predsednik.

Novomeščani bodo pokojnega Jožeta Morettija ohranili v spominu kot prizadevnega borca za napredek, kot dobrega tovariša in nadvse uglednega ter poštenega človeka.

Miha Počrvina

Narodni heroj Stane Semič-Daki je v svoji trilogiji zapisal: „Najboljši so padli". Tiho se je prejšnji teden poslovil še eden izmed najboljših, ki je svojo mladost pustil na okopih revolucije – španskega borca Mihe Počrvine ni več.

Revolucionar Miha Počrvina je bil rojen v Birčni vasi 1905. leta. Življenje mu ni bilo z rožami postlano, že 1929 je moral s trebuhom za kruhom. Francija mu je bila mačeha, ki mu je rezala kruh in ga učila revolucionarnih misli. Skupaj z drugimi privrženci svobodnjaških misli je šel netiti požar revolucije v Španijo. Izmučila ga je borba, še bolj ga je uničilo ujetniško taborišče v Franciji, kjer je preživel drugo svetovno vihro. Po vojni se je vrnil v domovino, delal je v družbeno-političnih organizacijah v Novem mestu in v Ljubljani. 1950. leta se je spet vrnil v Novo mesto za sekretarja mestnega komiteja Zveze komunistov. Več let je bil, vse do upokojitve sredi prejšnjega desetletja, direktor Zavoda za socialno zavarovanje.

Usoda mu ni bila naklonjena, da bi v miru dolgo užival sadove revolucije, ki ji je bil zapisan z besedami in dejanji. Strla ga je bolezen, komaj nekaj tednov po tem, ko mu je občinska konferenca Socialistične zveze za njegovo revolucionarno delo podelila priznanje OF. V srcu meščanov, soborcev, znancev, prijateljev in tovarišev, bo ostal lep spomin na hrabrega človeka, ki je vse svoje življenje posvetil našemu napredku, ki ni rad veliko govoril – ampak delal.

potreben dobre nege

Po pravilih sklada bi lahko pomagali tudi živinorejcem pri nabavi plemenske živine, toda spet je samo eden iz Starega trga prosil za pomoč. Prav tako bi lahko sklad pomagal pri nakupu plemenskih telic, toda za to ni bilo niti enega interesenta.

Poleg tega je sklad financiral več uspelih poskusov s sajenjem hibridne koruze in lupinastega sadja. V okolici Adlešič je bilo v enem kompleksu pri dveh lastnikih posajenih nad 50 žlahtnih orehov, v okolici Semiča pa so poizkušali z leskami. S temi poskusi je bilo 4765 din stroškov.

Med lanskimi izdatki sklada je vpisanih še 484 din za kmetijska predavanja, 1080 din pa je bilo bančnih stroškov, dnevnic ter kilometrin članom upravnega odbora. Neporabljenih 15.000 din bo šlo letos zlahka v promet, odkar je nakup kmetijskih strojev na pohodu. Iz teh podatkov je mogoče skleniti, da je sklad z načrtnim delom odigral svojo vlogo, razumljivo pa je, da z malo denarja v prvem letu delovanja ni mogoče pričakovati vidnih izboljšav za kmeta.

Črnomaljski poročevalec

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marjeta Schweiger iz Črnomlja – Vlasto, Elizabeta Gimpelj iz Dolenjskih Toplic – Jožeta, Antonija Bregač iz Dolnjih Dol – Bernardko, Marta Slak iz Knežje vasi – Janeza, Antonija Jerman iz Kota – Simono, Ivanka Štokar iz Kostanjevice – Franca, Ivana Putiš s Tolstega vrha – Jožeta, Terezija Vovko iz Reve – Janeza, Antonija Oblak iz Gornje Brezovice – Milana, Vida Povše iz Breze – Janeza, Joža Breznik iz Potočne vasi – Tanjo, Valentina Andrejčič iz Gotne vasi – dečka, Marija Žefran iz Gotne vasi – dečka, Marija Slak s Trške gore – deklico, Marija Jenič iz Vinje vasi – deklico, Katica Gelebešov iz Ljubljane – dečka, Alojzija Gazvoda iz Jedinščice – dečka, Marija Mirtič iz Trebče vasi – deklico, Martina Gorjanc s Tolstega vrha – dečka, Danica Metež iz Črnomlja – deklico, Antonija Plut iz Ručetne vasi – deklico in Ana Gorše iz Dobindola – Renato. – Čestitamo!

Novomeška kronika

V PONEDELJEK so se odborniki občinske skupščine zbrali v Dolenjski galeriji namesto v Domu kulture, kot je v navadi. Na dnevnem redu so bila pretežno vprašanja s področja zdravstva ter izobraževalne in vzgojne dejavnosti.

LIČNE ZABOJČKE z rožami so začeli prejšnji teden obešati po arkadah na novomeškem Glavnem trgu. Tako polepšanje mesta je gotovo v precejšnjo korist turističnemu razmahu precej zaspane dolenjske metropole, hkrati pa močno polepša podobo Glavnega trga.

ZA VČERAJ popoldne so osnovnošolci napovedali tekmovanje v spoznavanju glasbe pod naslovom „Koncert v svetu pesmi in arije". Za popestritev sporeda so povabili Ladka Korošca, Marijo Bitenčevo in pianista Igorja Deklevo.

V PETEK ob 20. uri bo pod pokroviteljstvom občinske skupščine proslava 25. obletnice ustanovitve glasbene šole, ki zdaj nosi ime po umrlem skladatelju Marjanu Kozini. Proslava bo v Domu kulture.

CESTNO PODJETJE je na Loki na novo asfaltiralo košarkarsko igrišče. Na njem so v soboto novomeški košarkarji premagali šoštanjsko Elektro. Več dela je pri asfaltiranju rokometnega igrišča, ki zdaj še ni nared.

NA TRŽNICI so v ponedeljek veljale naslednje cene: čebula 3 din, češen 8, stročji fižol 5, fižol 6, stročji grah 5, novi krompir 3,50, koleraba 5, korenje 8, kumare 6, ohrovt 5, peteršilj 6, paradižnik 12, solata 5, zelje 2, zelena 8, breskve 7, češnje 5, suhe fige 8, jabolka 5, limone 6, orehi 5, pomaranče 5, suhe slive 5, banane 6, jajca 0,60 do 0,70, smetana 20, sirček 0,50. Pravijo, da v gozdu že nabirajo prve gobe, borovnice in jagode. Razen jagod drugega na trgu doslej ni bilo zaslediti.

PREJŠNJI TEDEN JE v porodnišnici rodila Olga Bajec z Mestnih njiv 5 – Andreja.

UMRLI SO: Mitja Gabrijelčič, 2 meseca, s Kristanove 17, Miha Počrvina, 65, s Ceste komandanta Staneta 32, Jože Moretti, 78, s Koštialove 1.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

V NEDELJO JE BIL V ŽUŽEMBERKU zbor kmetijskih zavarovancev, na katerem so izvolili RAJKA ARKARJA za člana skupšine zdravstvenega zavarovanja kmetov pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Novo mesto. Predstavnik komunalnega zavoda je kmetovalce seznanil s pravicami in dolžnostmi kmetijskih zavarovancev.

V AJDOVCU PRI DVORU je bilo v nedeljo popoldan veliko gasilsko slavje. Tamkajšnja podružnica dvorskega gasilskega društva je prevzela od pokrovitelja krajevne skupnosti Žužemberk novo motorno brizgalno, zatem pa so imeli veliko vrtno veselico. To je bilo za Ajdovec veliko doživetje.

M. S.

– Ena gospa je rekla, da bo zdaj mesto dobilo toliko prenovljenih športnih igrišč samo zato, da bodo športnike lahko potolažili, češ dvorane itak ne potrebujete . . .

LOVCI, RIBIČI IN ŠPORTNIKI

● **obiščite trgovino LOVEC v Novem mestu, Cesta herojev 8. Na zalogi imamo lovski pribor, glinaste golobe, uvožen ribiški pribor, poceni daljnoglede, mizice in stole za izlete, plinske kuhalnike in kvalitetne otroške kotalke.**

AB Agraria BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni **nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!**

GIMNAZIJA BREŽICE, Trg dr. I. Ribarja 14,

razpisuje

vpis dijakov v I. razred za šolsko leto 1971/72

Sprejetih bo 140 učencev, ki so končali osnovno šolo najmanj z dobrim uspehom in so pozitivno ocenjeni iz tujega jezika ter niso starejši od 17 let.

Prvi tuji jezik: angleščina,
drugi tuji jezik: francoščina ali nemščina.

Vpisovanje učencev bo do 25. 6. 1971 vsak dan od 8. do 14. ure. Prijavi za vpis (obr. DZS 1,20), kolkovani z 1 din, priložite originalno spričevalo o dovršeni osnovni šoli.

Vse informacije dobite vsak dan od 8. do 14. ure na šoli ali po telefonu št. 72-234.

RAZPIS KAJUHOVIH NAGRAD ZA LETO 1971

Da bi osvobodilna vojna slovenskega naroda dobila v slovenski književnosti še večji poudarek in da bi pisatelje, pesnike in druge umetniške oblikovalce ter zgodovinarje, zlasti pa vse, ki so kakorkoli sodelovali v NOV, še bolj zainteresirali za ustvarjanje del s tematiko narodnoosvobodilne vojne, razpisuje zavod BOREC Kajuhove nagrade za leto 1971.

Kajuhove nagrade se podeljujejo za izvirna in še neobjavljena dela, napisana v slovenščini: za roman, povest, pesniško zbirko, zbirko novel, dramo, dokumentarno delo, spomine ter za ilustracije in opremo knjig, ki jih izda zavod BOREC. Za Kajuhove nagrade pridejo v poštev le dela, ki obravnavajo partizanstvo, ilegalo, predvojno partijsko delo in razredno borbo, koncentracijska taborišča, ter znanstvena zgodovinska dela s tega področja. Po potrebi žirija lahko odloči, da se nagrade podelijo posebej za beletristiko in posebej za dokumentarna dela.

Nagrade za književna dela:

I. nagrada v znesku	**5.000 din**
II. nagrada v znesku	**3.500 din**
III. nagrada v znesku	**2.000 din**

Nagrada za opremo knjige:

I. nagrada v znesku	**1.500 din**

Avtorji naj svoja dela pošljejo zavodu BOREC, Ljubljana, Beethovnova 10/II, do 30. septembra 1971.

Poslana dela bo ocenila žirija, ki jo bo imenoval zavod BOREC.

Vsa nagrajena dela bo s posebno pogodbo odkupil zavod BOREC in jih uvrstil v svoj redni knjižni program.

Kajuhove nagrade bodo podeljene ob obletnici Kajuhove smrti, 21. februarja 1972.

Upravni odbor zavoda BOREC

Trgovsko podjetje »DOLENJKA«, Novo mesto, Glavni trg 28

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo:

- **kamion TAM — 4500 v voznem stanju,**
- **motorne tricikle v nevoznem stanju,**
- **štedilnike na plin, elektriko,**
- **aparate za kuhanje kave EXPRESS,**
- **hrastove kadi po 1800 litrov,**
- **pisalne mize,**
- **peči na trda goriva,**
- **pultne tehtnice, polavtomatične,**
- **razni drobni inventar in opremo delikatesne trgovine.**

Licitacija bo v ponedeljek, dne 21. 6. 1971, ob 9. uri v Novem mestu, Ulica talcev št. 2 (na dvorišču pri KOŠAKU).

Interesenti si sredstva lahko ogledajo 2 uri pred licitacijo.

»DOLENJKA«, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto

objavlja

25 učnih mest za prodajalce

Prosilci morajo izpolnjevati pogoje, ki jih je določila Poklicna šola za kadre v blagovnem prometu Brežice in so objavljeni v Dolenjskem listu dne 10. 6. 1971, ter v ta namen predložiti ustrezne listine.

Učencem bo podjetje zagotovilo praktično učenje in štipendijo.

Čas za vlagnje prijav je do 25. 6. 1971.

NOVOTEKS, tekstilna tovarna, Novo mesto

vabi

zaradi povečanja proizvodnje k sodelovanju večje število mladih delavcev (delavk), ki bi bili pripravljeni delati kot:

- **delavci v tekstilni proizvodnji**
- **delavke za priučitev za industrijsko šiviljo**
- **strojni ključavničarji**
- **tekstilni tehniki — predilci, pletilci, tkalci, kemiki in konfekcionarji**
- **strojni tehniki**
- **ekonomisti (srednja in višja izobrazba)**

Tisti, ki smatrate, da izpolnjujete pogoje in se želite zaposliti, vložite pismeno vlogo s potrebnimi podatki pri kadrovskem oddelku tekstilne tovarne NOVOTEKS, Novo mesto.

Temeljna izobraževalna skupnost Črnomelj

razpisuje
za šolsko leto 1971/72

1. **5 štipendij za PA — razredni pouk**
2. **3 štipendije za PA — matematika — fizika**
3. **4 štipendije za PA — defektologija**
4. **3 štipendije — glasba**
5. **2 štipendiji — pedagogika**
6. **3 štipendije — srednja vzgojiteljska šola**
7. **1 štipendijo za šolo za medicinske sestre — otroška smer**
8. **več štipendij za gimnazijo Črnomelj**

Prošnje z življenjepisom in zaključnim spričevalom je treba vložiti do 30. junija 1971.

»LABOD«, tovarna perila, Novo mesto

sprejme v

tečaj za industrijsko šiviljo

dekleta s področja občine Krško za obrat v Krškem in
občine Novo mesto za obrat v Novem mestu.

Pogoji:

- dopolnjenih 15 let starosti,
- dobro zdravstveno stanje,
- uspešno opravljen preizkusni test v tovarni.

Prijave s kratkim življenjepisom kandidatke sprejema splošni sektor podjetja do 30. junija 1971.

Tehniška srednja šola Krško, Hočevarjev trg 1

razpisuje

vpis v 1. razred naslednjih oddelkov:

1. **strojni oddelek**
   60 dijakov;
2. **elektro oddelek**
   60 dijakov;
3. **poklicna šola kovinarske smeri**
   60 dijakov;

Pogoji za vpis pod 1. in 2.:

- uspešno končana osemletna šola s pozitivno oceno iz tujega jezika;
- starost največ 18 let;
- zdravstveno stanje, ki učenca ne bo oviralo pri šolskem in bodočem delu.

Pogoji za vpis pod 3.:

- isto kot pri 1. in 2., le da ni potrebna pozitivna ocena iz tujega jezika.

Prijavo za vpis (obr. 1,20 v prodaji v knjigarnah) kolkujte s kolkom za 1 din in priložite spričevalo o dokončani osnovni šoli. Prijave sprejemamo do 30. junija 1971. Oddaljeni dijaki lahko dobe popolno oskrbo v internatu.

DIJAŠKI DOM MAJDE ŠILC, Novo mesto, Kristanova 60

razpisuje

sprejem učencev za šolsko leto 1971/72

Kandidati naj pošljejo do 10. julija 1971:

1. izpolnjeno vprašalno polo za sprejem, kolkovano z 1 din (posebni obrazec dobijo na šoli ob vpisu ali v upravi doma);
2. prepis zadnjega šolskega spričevala;
3. priporočilo oziroma mnenje šole o sprejemu v dom.

Podrobna navodila dobijo kandidati v upravi doma ali po telefonu 21-109.

LABOD tip-ton SRAJCE TIP-TON

Planinsko društvo Radovljica

nujno išče

- **OSKRBNIKA (2 osebi) za Roblekov dom na Begunjščici — 1757 m**

Dom je odprt do 20. 9. Zaposlitev je sezonska, nastop takojšen! Dostavo materiala oskrbi društvo. Zagotovljen redni dohodek in procenti od prometa. Ostalo po dogovoru. Prijave pošljite takoj na gornji naslov.

Izvršni odbor Temeljne izobraževalne skupnosti Brežice

razpisuje
naslednje štipendije za študij:

- **PEDAGOGIKA — PSIHOLOGIJA 1 štipendija**
- **DEFEKTOLOGIJA — ORTOPEDAGOGIKA — 1 štipendija**
- **TELESNA VZGOJA — 1 štipendija**
- **GLASBENI POUK — 1 štipendija**
- **MATEMATIKA — 1 štipendija**
- **VZGOJITELJ — 4 štipendije**

Kandidati morajo vložiti prošnje na Temeljno izobraževalno skupnost Brežice v 15 dneh po dnevu objave razpisa.

Prošnji je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo, dokazilo o premoženjskem stanju staršev in kolek za 1 din.

ELEKTRO LJUBLJANA PE Novo mesto

sprejme

v šolskem letu 1971/72

v uk 3 kandidate.

Pogoj za sprejem je uspešno končana osemletka.

Učenci se bodo šolali v Elektrogospodarskem šolskem centru v Mariboru tri leta, praktično delo med šolanjem pa opravljali v našem podjetju.

Nudimo štipendije po pravilniku o izobraževanju. Po končanem triletnem šolanju pridobijo naziv kvalificiranega elektromonterja.

Interesenti naj se osebno zglasijo na sedežu enote v Novem mestu, Ljubljanska cesta 3, kjer bodo prejeli nadaljnje informacije.

Prijave sprejemamo do vključno 1. 7. 1971.

Temeljna izobraževalna skupnost Kočevje

razpisuje
za šolsko leto 1971/72 naslednje štipendije:

8 štipendij na pedagoški akademiji,
in sicer:

2 štipendiji za razredni pouk
2 štipendiji za tehnični pouk
1 štipendijo za glasbeni pouk
1 štipendijo za matematiko — fiziko
1 štipendijo za defektologijo
1 štipendijo za kemijo — biologijo
2 štipendiji za šolanje na pedagoški gimnaziji
1 štipendijo za šolanje na srednji vzgojiteljski šoli
1 štipendijo za študij psihologije
1 štipendijo za študij pedagogike

Pogoji: za učence mora biti dosedanji učni uspeh najmanj dober, za študente pa poprečna ocena 3. Prednost imajo prosilci iz višjih letnikov in materialno slabše situirani.

Kandidati naj vložijo prošnje pri Temeljni izobraževalni skupnosti Kočevje najpozneje do konca julija 1971.

OPEKARNA EVROPSKE KAKOVOSTI

Pojutrišnjem, 19. junija, bodo v Zalogu slovesno odprli posodobljene proizvodne prostore, ki bodo že prihodnje leto sposobni pripraviti za trg 18 milijonov kosov opeke — To bo dovolj!

Viktor Forščček, eden najstarejših delavcev v zaloški opekarni, pri komandni plošči: s pritiskom na gumb sproži ali ustavi tekoči trak

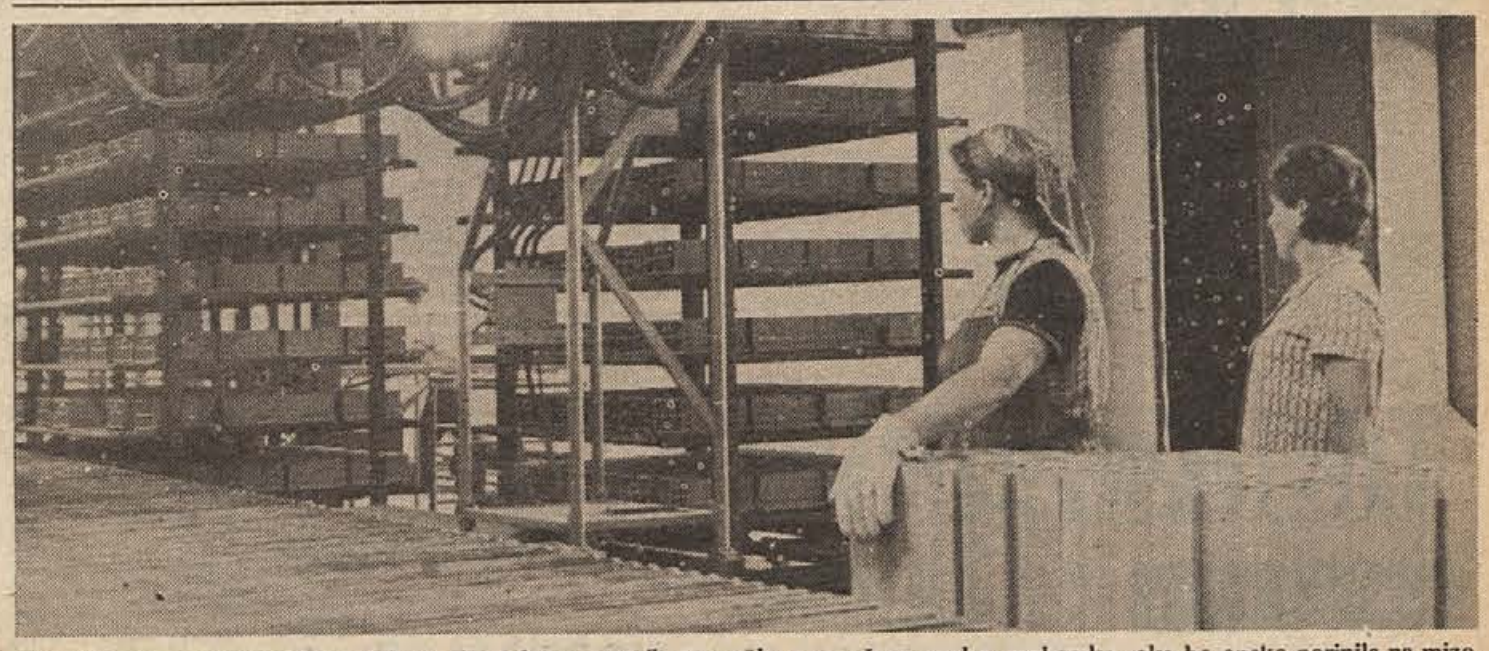

Delavki pred umetno sušilnico čakata, da se bosta ustavila vagončka s posušeno opeko: mehanska roka bo opeko porinila na mizo, delavki pa zložili na kup, odkoder jo bo viličar speljal v peč na žganje

„Roka", ki se je celo desetletje pokroviteljsko vedla do cen v opekarstvu, tudi zaloški opekarni ni dovolila rasti. Iz leta v leto so izdelali približno enako, čeprav bi bilo normalno, da bi proizvedli vsako leto več. Samo sprostitev cen bi Zalog lahko rešila.

Vse to je prinesla reforma. Prelomno leto je nastopilo l. 1966. Opekarsko industrijo so tedaj prvič postavili v vrsto z drugimi. Marsikaj se je izboljšalo. Razvoj od leta 1966 je bil skokovit: spodbujalo ga je nenehno spraševanje po odporni, kakovostni in ne predragi opeki. Na Zalog je „navalila" vsa dolina Krke.

Da bi opekarna zmogla, kar so od nje zahtevali kupci, se je odločila za obnovo in posodobitev vseh svojih obratov. Sezidati je dala najprej umetno sušilnico, s čimer se je tako imenovana opekarska sezona znatno podaljšala. Kasneje so namestili novo opremo za predelavo gline in pripravili glinokop za povečano zmogljivost.

Lani in letos so opravili še druga, glavna obnovitvena dela. V veliki umetni tunelski sušilnici, ki je v tem času nastala, je možno posušiti vsak dan po več kot 100 ton surove opeke. Prenovili so krožno peč, ki jo zdaj kurijo z mazutom. Veliki dimnik, ki je toliko desetletij opozarjal, da je v Zalogu opekarna, so porušili. Pomembna pridobitev so viličarji za nakladanje in prevoz opeke v peč in iz peči.

V delovnem procesu težaškega ročnega dela malone ni več. Človeške roke so zamenjali z mehanskimi. To bodo sčasoma še izpopolnili, tako da se bo zaloške opeke poslej tako rekoč prvič z roko dotaknil šele zidar.

Zaloška opeka se danes „rodi" na tekočem traku. Poglejmo, kako je videti.

Začne se v glinokopu. Glino, ki jo nakoplje in naloži bager na vagončke potegne krožna vlečnica v mehanizirana „usta" zorilnice in predelovalnice. Od tam gre skozi stroj za oblikovanje; tako nastane surova opeka. S pritiskanjem na gumbe spravijo opeko na vagončkih v sušilnico. Ko se posuši, jo (zdaj še) delavci naložijo na viličarje, da jo odpeljejo na žganje v peč. Po žgano opeko gredo spet z viličarji. Opeko zložijo za na to pripravljen prostor — in kupec lahko pride.

Kot smo rekli, je na tej poti od gline do opeke malo težkih del. Kar so morali toliko in toliko let delati ljudje, opravijo zdaj mimogrede stroji. Proizvodnja v opekarni je torej posodobljena. Kajpak pomeni to še nekaj drugega: da je v Zalogu nastala prava opekarska industrija. Zaloška opekarna je edina v dolini Krke, največja in najsodobnejša na Dolenjskem, sicer pa na las podobna tistim, ki jih imajo Italijani in drugi industrijsko razviti bližnji in dalnji sosedje. Je že kar — evropska, z evropsko kakovostnimi izdelki.

Na dvorišču opekarne je vedno živo; komaj se opeka ohladi, že jo pridejo iskat s tovornjaki

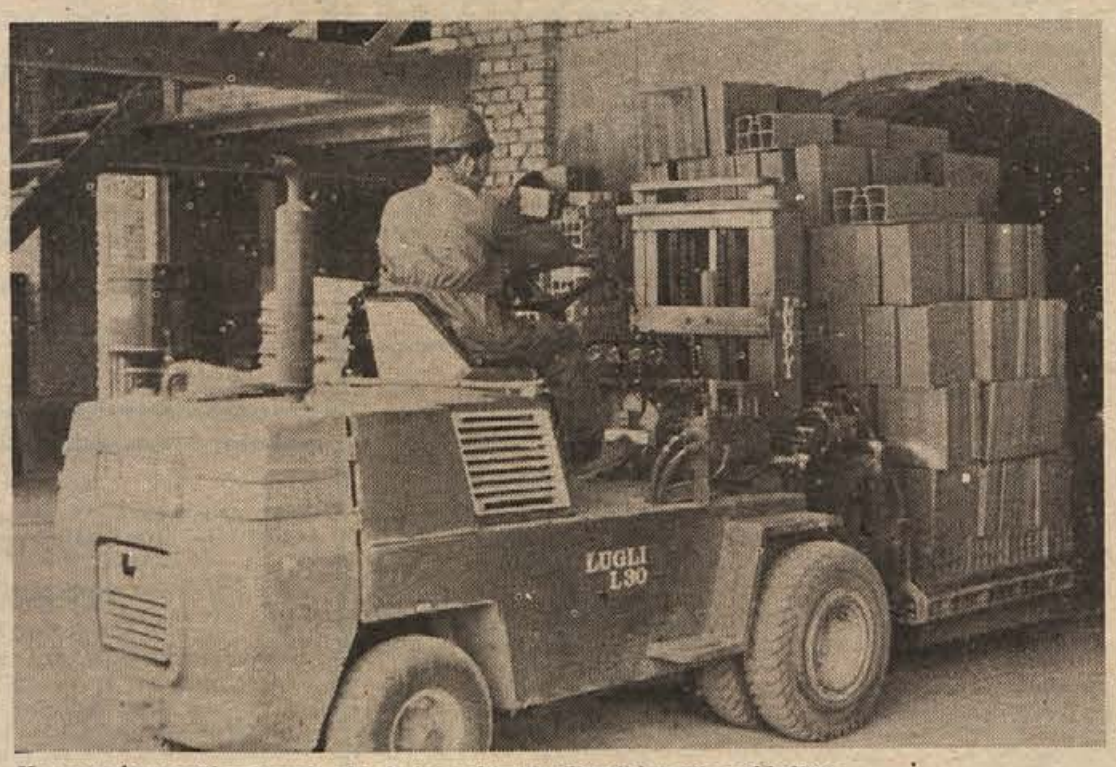

Ko se opeka v peči po žganju ohladi, jo s takimile viličarji izvozijo v skladišče.

Smešno bi bilo misliti, da je vse to, do česar se je Zalog prikopal, nastalo samo od sebe. Delavci, vsi zaposleni v Zalogu, so se leta in leta dolgo odpovedovali znatnim delom osebnih dohodkov in denar namenjali za razvoj opekarne. Seveda je znaten delež primaknila tudi družba, ker je znala pravilno oceniti njene potrebe. Računajo, da je celotna obnova veljala okoli 10 milijonov din, a predvidevajo, da bo to ob storilnosti, zmogljivosti in kakovosti, ki so stoodstotno zagotovljene, odplačano (amortizirano) v treh letih. V kasnejših letih bodo dohodek v glavnem porabili za nadaljnji razvoj opekarne.

Kaj pomeni razvoj, napredek, posodobitev, najbolje pokažejo tile podatki:

Pred osmimi leti je prišlo na 1 milijon opečnih enot 20 ljudi, letos jih za tolikšno količino potrebujejo petkrat ali štirikrat manj, leta 1972 pa bodo zadostovali trije. Letna proizvodnja naj bi prihodnje leto dala 18 milijonov kosov opeke: v primerjavi z lanskim letom je to za 10 milijonov več, v primerjavi z letošnjim pa za 6 milijonov.

Predvidevajo, da bo opekarna s tako proizvodnjo ustregla vsem kupcem od blizu in daleč. Pomembno je tudi, da na opeko ne bo treba čakati.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 18. junija – Marko
Sobota, 19. junija – Julijana
Nedelja, 20. junija – Silverij
Ponedeljek, 21. junija – Alojzij
Torek, 22. junija – Ahacij
Sreda, 23. junija – Kresnica
Četrtek, 24. junija – Janez

KINO

Brežice: 18. in 19. 6. ameriški barvni film „M.A.S.H.". 20. in 21. 6. ameriški barvni film „Divji človek". 22. in 23. 6. francoski barvni film „Ljubim te, niti jaz tebe".

Črnomelj: Od 18. do 20. 6. mehiški barvni film „Sad grešne ljubezni". 22. 6. angleški barvni film „Bagdadski lopov".

Kostanjevica: 19. 6. ameriški barvni film „Veliki Mak Lintok". 20. 6. ameriški barvni film ‚F' kot flint".

Krško: 19. in 20. 6. ameriški barvni film „Goloroki šerif".

Metlika: 23. in 24. 6. ameriški barvni film „Bonnie in Clyde".

Mirna: 19. in 20. 6. nemški barvni film „Počivaj v miru".

Mokronog: 19. in 20. 6. ameriški barvni film „Gospodu z ljubeznijo".

Novo mesto: Od 18. do 20. 6. mehiški barvni film „Montezumov zaklad". 21. in 22. 6. italijanski barvni film „Klofuta vsak dan". 23. in 24. 6. francoski barvni film „In ne vpelji me v skušnjavo". – POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 18. do 22. 6. angleški barvni film „Samo dvakrat se živi".

Ribnica: 19. in 20. 6. ameriški barvni film „Knez vojščak".

Sevnica: 19. in 20. 6. ameriški film „Propad družine Usher".

Sodražica: 19. in 20. 6. švedski film „Predaj se Fredi".

Šmarješke Toplice: 23. 6. francoski film „Dnevnik žene v belem".

Šentjernej: 19. in 20. 6. „Vanture na Amazoni".

Trebnje: 19. in 20. 6. italijanski barvni film „Trije neustrašljivi".

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM DEKLE za varstvo dveh otrok. Nudim hrano, stanovanje, nagrado; možno večerno šolanje. Pišite na naslov: Angelca Dolinar, Novo Polje, c. III/8, Ljubljana.

GOSPODINJSKO POMOČNICO za štiri do osem ur na dan sprejme dvočlanska družina v Krškem. Naslov v upravi lista (1273/71).

MIZARSKEGA VAJENCA sprejmem. Stanovanje preskrbljeno. Franc Trampuš, mizarstvo, Tacenska 59, Ljubljana–Šentvid 61210.

SPREJMEM brivsko-frizersko pomočnico in vajenko. Jože Novak, Ljubljanska cesta 10 b, Novo mesto.

VAJENCE za elektroinstalaterje in ključavničarje sprejmemo. Elektroservice – Anton Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska 74.

IŠČEM pošteno in pridno gospodinjsko pomočnico, lahko je tudi začetnica. Nudim hrano in stanovanje, plača po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Danica Škantar, Gostilna „Tavčar", 64275 Begunje na Gorenjskem.

IŠČEM DEKLE od 20 do 30 let za pomoč na kmetiji. Naslov v upravi lista (1263/71).

SPREJMEM V UK vajenca ali fanta za priučitev. Pogoj: najmanj 6 razredov. Mizarstvo Kovač, Bršlin 21, Novo mesto.

UGLEDNA tričlanska italijanska družina išče gospodinjsko pomočnico za vsa hišna dela. Mesečna plača 40.000 lir. Jezik ni pogoj. Oglasite se pismeno na naslov: Sesto Rubino Dott. Francesco, Via Crocifisso N° 2, Lucca, Italia.

MLAD FANT dobi službo kot spremljevalec kamiona. Naslov v upravi lista (1294/71).

GOŠTILNA „ROŽNIK', Ljubljana, Cankarjev vrh, sprejme v stalno službo: 1. natakarico, kvalificirano ali priučeno, 2. kuhinjsko pomočnico, 3. vajenko za poklic kuharice ali natakarice. Stanovanje in hrana v hiši. Osebni dohodki po prizadevnosti: od 1200 do 1500 din.

PEKOVSKEGA POMOČNIKA ali priučenega sprejmem v stalno zaposlitev. Plača dobra. Jože Erčulj, pama pekarna, Mokronog.

SLUŽBO IŠČE

VZAMEM v varstvo več otrok v Žabji vasi. Naslov v upravi lista (1235/71).

STANOVANJA

ZA MESEC JULIJ iščem sobo v Novem mestu. Cenjene ponudbe na naslov: Anka Strahovnik, 63310 Žalec, Žalskega tabora 3.

IŠČEM neopremljeno sobo v Novem mestu ali okolici. Plačam dobro. Telefon 21-807. Naslov v upravi lista (1295/71).

IŠČEM DRUŽINO, ki bi bila pripravljena odstopiti v Novem mestu sobo dijaku I. letnika gradbene tehnične srednje šole proti plačilu ali zamenjavi v Krškem. Naslov v upravi lista (1235/71).

IŠČEM SOBO in kuhinjo – po možnosti s kopalnico, v bližini Novega mesta. Plačam za 1 leto vnaprej. Naslov v upravi lista (1240/71).

IŠČEM garsonjero ali enosobno stanovanje v Novem mestu. Ponudbe na upravo lista pod „Mlada zdravnica".

MLADA USLUŽBENKA išče opremljeno ali neopremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista.

S 1. JULIJEM 1971 iščem opremljeno sobo v Novem mestu za dobo 6 mesecev. Ponudbe pod „Plačilo vnaprej".

Motorna vozila

PRODAM MOPED trobrzinec. Ogled vsak dan. Trdinova 24, Novo mesto.

PRODAM fiat 750, letnik 1962. Ponudbe na naslov: Pavle Uhl, V Ragov log 1, Novo mesto.

PRODAM AVTO „Audi 60". Matija Kren, Dilančeva 5, Novo mesto.

PRODAM FIAT 750, letnik 1971. Mirana Jarca 20, Novo mesto.

KOMBI IMV 1000, generalno popravljen, ugodno prodam. Stane Pustavrh, Krško, Cesta krških žrtev 139 – telefon 71-367.

PRODAM MOPED trobrzinec, zelene barve, še v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (1267/71).

PRODAM Fiat 750, letnik 1969, dobro ohranjen. Ogled od 15. ure dalje. Zupanc, Nad mlini 18, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 750. Poizve se: Ljubljanska 10 b, Novo mesto.

PRODAM AVTO Fiat 850, nov, zaradi gradnje. Poizve se: Srebernjak, Boršt, Cerklje ob Krki.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1966. Brulec, Žužemberk 26.

PRODAM novo prikolico za osebni avto, nosilnost do 800 kg. Franc Omerzu, Sevnica.

PRODAM

PRODAM PEČ na drva za kopalnico. Udovič, Jerebova 12, Novo mesto.

ZARADI SELITVE poceni prodam pohištvo za dnevno sobo. Naslov v upravi lista (1288/71).

PRODAM dobro ohranjeno kosilnico Fahr. Matija Blatnik, Dobindol 8, Uršna sela.

PRODAM dva kub. metra bukovih desk in 1 ha košnje detelje. Drganc, Zbure 42, Šmarješke Toplice.

RADIO SOČA in pomivalno korito z omarico ugodno naprodaj: Koštialova 16, Novo mesto.

13 in 15 col gumi voz – nov, ugodno prodam. Bulc, Jurčkova pot 73, Ljubljana.

NUJNO PRODAM štiristezni magnetofon Phillips, odlično ohranjen. Drago Vovk, Valantičevo 17, Novo mesto.

MLADINSKI KLUB, Novo mesto, prodaja šest miz, 40 stolov – stilno pohištvo, zelo dobro ohranjeno, in pet lestencev, po zelo ugodnih cenah. Primerno za gostinske lokale in sejne dvorane. Mladinski klub, p. p. 113, Novo mesto.

PRODAJAM 1 leto stare kokoši, težki tip, piščance vseh starosti in dnevno sveža jajca. Oglasite se lahko vsak dan. Se priporoča. Mijo Gunjilac, Senovo.

PRODAM KOSILNICO Alpina v dobrem stanju. Ivan Kunstlj, Klenovik 9, Škocjan.

KUPIM

GARAŽO, dobro ohranjeno, kupim. Vanja Gazvoda, Novo mesto, Resljeva c. 4.

POSEST

NAPRODAJ JE vseljiva hiša s sadovnjakom v Šmihelu pri Novem mestu (K Roku 16). Pismene ponudbe s ceno sprejema Rudi Robič, dipl. inž., Ljubljana, Ane Ziherlove 6/59.

PRODAM NJIVO (1 ha, 1. razred) v Bučni vasi v bližini ceste. Naslov v upravi lista (1291/71).

PRODAM montažno hišo v Žabji vasi po dogovoru. Naslov v upravi lista (1241/71).

PRODAM travniško parcelo v Gotni vasi. Naslov v upravi lista (1245/71).

UGODNO PRODAM travnik na Gomili pri Mirni, stroj za izdelavo zidakov in stružnico. Ana Kirm, Brezovica 23, Mirna.

RAZNO

ZLATA ZAPESTNICA, zgubljena na relaciji Polževo–Grosuplje–Turjak. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi, ker mi je drag spomin. Erznožnik, Škofja Loka, Mestni trg 5.

KOŠNJO SENA in detelje oddamo. Pojasnila pri Francu Žvaru, Sotelsko 20, Krško.

PO SOLIDNI CENI vam gre na uslugo avtoprevoznik Marjan Vraničar, Mačkovec 20 ali Žabja vas 104.

POROČNI PRSTANI! – Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ČESTITKE

Ljubemu možu in očku Marjanu Šinkovcu iz Potoka 5 pri Straži, želijo za praznik vse lepo in da bi bil še mnogo let zdrav in vesel ter vedno tako priden – vsi domači, posebno pa žena Štefka in hčerkica Štefica, ki očka toplo poljublja.

Dragemu sinu oziroma bratu Tonetu Šegina, ki se nahaja v Nemčiji, za 22. rojstni dan in god iskreno čestitajo in mu želijo srečno vožnjo v domači kraj ata, mama, bratje in sestre.

Slavku Štrbencu, ki služi vojaški rok v Obrenovcu, iskreno čestitajo za njegov praznik oče, mati in brat.

Dragi gospe Slavki Gorjupič iz Žabje vasi čestitajo za praznovanje in ji želijo še veliko zdravih in zadovoljnih let – sosede.

PREKLICI

Preklicujem pašo kokoši po mojem vrtu in njivah, kakor tudi hojo. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Stane Žagar, Stražnji vrh 18, Črnomelj.

Marija Mavrin, Trg svobode 44, Kočevje, opozarjam vsakogar, kdor bi posojal denar mojemu možu Jožetu Mavrinu, Trg svobode 44, Kočevje, da jaz nisem plačnica njegovih dolgov in da on ni upravičen prodajati nobenih stvari, ker so skupna lastnina. Kdor bi kaj kupil, bom to sodniško izterjala od njega.

Jože Šega, Orehek 32, Stopiče, prepovedujem pašo in parkiranje avtomobilov ob Ribniku na Golem vrhu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Obveščam Ano Murgelj iz Vel. Bučne vasi, da jo bom, če bo še širila neresnične govorice o meni, sodno preganjala. Rozi Virc, Dol. Kamence.

Prepovedujem vsako vožnjo in parkiranje avtomobilov na travniku Robide v Hrvaškem brodu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Ignac Kušljan, Šentjernej 58.

Alojz Junc iz Otočca prepovedujem vsako vožnjo in delanje škode po travniku pri mostu v Otočcu. Pravico ima le inž. Sejner iz Ljubljane. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

DOPISNA
DELAVSKA UNIVERZA
V LJUBLJANI

VPISUJE V DOPISNE ŠOLE
- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- administrativno šolo (dveletno)
- ekonomsko srednjo šolo (dopisno, kombinirano)
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško, lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno šolo kovinarske stroke

VPISUJE TUDI
V DOPISNE TEČAJE
- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščnike
- za kontrolorje in preddelavce v kovinarski stroki
- za varnost pri delu (skupinski vpis v posameznih delovnih organizacijah)

VPISUJEMO VSAK DAN od 7. ure do 14.30, ob torkih do 18. ure ter drugo soboto v mesecu.

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja, učnem programu in pogojih za vpis boste lahko izvedeli iz prospekta za šol. leto 1971/72, ki vam ga pošljemo na vašo zahtevo.

S takojšnjim vpisom pridobite čas!

OBVEŠČAM cenjene stranke, da bo mlin zaprt od 1. julija do 1. avgusta. Ignac Kušljan, Šentjernej.

HITRO OČISTI oblačila družbeni obrat Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5. Odprto: od 6. do 18. ure.

ZAHVALE

Ob nenadni smrti naše drage mame in stare mame

ALOJZIJE KALIČ
iz Lazca 12,

ki smo jo iz hiše žalosti ponesli k večnemu počitku v Drago dne 31. maja 1971, se zahvaljujemo vsem sosedom iz Lazca in drugim, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, zdravniku, gospodu župniku in vsem tistim, ki ste jo imeli radi in ste od blizu in daleč prišli, da se poslovite od naše ljube mame in da jo spremite na zadnji poti. Posebna zahvala vsem darovalcem vencev, zlasti ZKP GG Kočevje in sodelavcem GO Draga. Prisrčna zahvala vsem za izražena sožalja.

Lazec, Ljubljana, Otiški vrh

Žalujoči: sin Franc z ženo Vlado, vnuki Frenk, Anica in Lojze z ženo Majdo ter drugi sorodniki

---

Ob prezgodnji izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

FRANCETA PAVLENČA
avtoprevoznika
iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje, nam izrazili sožalje in pomagali v težkih dneh. Posebna zahvala sosedom iz Koštialove ulice, gospodu župniku za obred in tolažilne besede ob grobu, Ljubljanski mlekarni, Mlekarni Stična in Čebelarski družini Šmarjeta za poslovilni govor.

Žalujoči: žena Marija s hčerkami Marijo, Berto, Darinko, sinom Zdravkom, mama, brat Lojze, sestre Elka, Minka in Nežka ter drugo sorodstvo

---

Ob boleči izgubi ljubljenega očeta, tasta in starega očeta

JOŽETA VOVKA
iz Jame pri Dvoru

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali pokojniku vence in cvetje in ga spremili na zadnji poti. Prisrčna hvala za izrečena sožalja. Še posebej se zahvaljujemo gasilskemu društvu Dvor, krajevni organizaciji ZB Dvor, Ediju Legamu, govornikoma Mirku Reparju in Milanu Senica ter sosedom in sorodnikom.

Žalujoči otroci: sinovi Milan, Mirko in Dore z družinami, hčerke Ana, Karolina z družino, Vera z možem, Milena z družino in drugo sorodstvo

---

Ob nenadomestljivi in bridki izgubi moža, očeta in starega očeta

JOŽETA GRDUNA
cestnega nadzornika
v pokoju
iz Grdunov

izrekamo iskreno zahvalo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in počastili njegov spomin. Posebna zahvala zdravnikom ZD Črnomelj, medicinski sestri in ZB iz Vinice, kolektivom Dolenjske prodajalne Tekstil, Cestnega podjetja iz Novega mesta, TO Črnomelj, tov. Žužku, gospodu župniku Mehletu in Čampi za poslovilne besede in za opravljeni obred.

Žalujoči: žena Ana, otroci Jože, Hinko, Anica, Marica, Stanka, Barica z družinami in drugo sorodstvo

---

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Albin Golob, Zoran Ličina, Milan Fir, Marija Sobar, Milka Papež, Fanika Mrak, Ivanka Plavec, Drago Brezovar, Anton Sajevic, Franc Pezdiršek, Jože Florjančič, Franc Gorenc, Jože Srovin, Ivan Zupančič, Alojz Bevc, Janez Gornik, Ana Grmovšek, Alojzija Bučar, Marinka Murgelj, Marjana Zupančič, Bena Glogovšek, Vilma Manček, Metka Knez, Matevž Aš in Franja Pavlin; člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto: Lado Potočar, Danica Hrastar, Marija Zarabec, Ana Springer, Vera Grabnar, Marija Jaklič, Jagoda Vukčevič, Martin Peterlin, Janez Ravbar, Anton Jereb, Valentin Levstik in Stanko Jakše, člani Novoteksa, Novo mesto: Avgust Pavlič, Franc Brulc, Janez Junc, Alojz Pavlin, Franc Rajk, Štefan Krevs, Ivan Jakše in Ivan Debevc, člani IMV Novo mesto: Franc Hrovatič, in Milan Mrvar, člana OMP Instalater, Novo mesto; Alojz Zupančič, član Komunalnega podjetja, Novo mesto; Jože Brulc, član IMV Novo mesto; Anton Rus, član Novograda, Novo mesto; Alojz Prime, član Iskre, Novo mesto; Ciril Hudoklin, član Splošne bolnice, Novo mesto; Milan Gorenc in Anton Ban, člana VP 20-50 Novo mesto; Anton Fink, član Gorjancev, Straža; Andrej Senica, član Mercatorja, Novo mesto; Jože Rebselj in Stane Čerin, člana Novolesa, Straža.

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

FRANCA PAVLINA
iz Dobravice 21

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nas v tej težki uri tolažili, poklonili vence in cvetje, nam izrekli sožalje, ter pokojnika spremili na zadnji poti. Posebna zahvala podjetjema Iskra in Podgorju Šentjernej, zdravstvenemu osebju v Šentjerneju ter župnemu uradu. Sovaščanom pa še enkrat iskrena hvala za vso pomoč.

Žalujoči: žena, hči z družino in drugo sorodstvo

Ob izgubi naše drage mame, babice in prababice

ANE MRVAR
iz Brezove rebri

se najlepše zahvaljujemo vsem zdravnikom internega oddelka novomeške bolnice ter zdravniškemu osebju, ki so ji lajšali bolečine v času zdravljenja. Prav lepa hvala organizaciji ZB Dvor, gospodu župniku z Ajdovca, kolektivu Dijaškega doma Majde Šilc iz Šmihela za podarjeni venec. Hvala tudi vsem vaščanom.

Žalujoči: hčerka Nada, Ana, sin France z družinami ter sin Milan, Lojze, Marjan, sestra Tončka in ostalo sorodstvo

---

»Dolenjski list« v vsako družino

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 17. JUNIJA: 16.00–16.15 Napoved programa, poročila in turistični napotki. 16.15–17.00 Nove plošče RTB – Aktualnost tedna – Iz naše glasbene šole – Obvestila in reklame. 17.00–18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 19. JUNIJA: 16.00–16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30–16.40 Radijska univerza. 16.40–17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter pregled filmov. 17.00–17.20 Jugoton predstavlja. 17.20–17.30 Za naše najmlajše – 17.30–18.00 Narodno-zabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 20. JUNIJA: 10.30 Domače zanimivosti – Investicijski programi gospodarskih organizacij v občini Brežice – Dr. Slavko Sušin: Nevarne gobe – Zdravstveno predavanje – Za naše kmetovalce: Veterinarjevi nasveti in inž. Nada Cirnski: Sejemo za ozimnico – Poročilo s seje občinske skupščine Krško – Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00–15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše nepozabne mame

ANTONIJE SENIČAR, roj. JUDEŽ
iz Smolenje vasi pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in kolektivom obč. skupščine, Zavodu za zdravstveno varstvo, Novolesu, Upravi za dohodke, Industriji motornih vozil, ZB, vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje in vence, ter vsem, ke ste nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo dr. Vodniku, ki ji je lajšal bolečine ves čas njene bolezni. Iskrena hvala tudi duhovščini za pogrebni obred. Še enkrat lepa hvala vsem, ki ste našo drago mamo spremili na njeni zadnji poti

Žalujoči: otroci z družinami

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljubljenega sinka

MITJA GABRIJELČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, ki so spremili našega Mitka na zadnji sprehod in ga zasuli s cvetjem ter sočustvovali z nami. Globoka zahvala kolektivu SGP Pionir, kolektivom šole Šentrupert, Vavta vas in Posebne šole Šmihel.

Žalostni: mamica, očka, sestrica in sorodniki

Novo mesto, 15. junij 1971

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi in zelo boleči izgubi naše najdražje in nikdar pozabljene nadvse dobre in ljubeče mame, žene, stare mame in tašče

TEREZIJE MOŽE
z Daljnega vrha

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu, ji darovali številne vence in cvetje in jo spremljali na zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje in nudili kakršnokoli pomoč. Iskrena hvala Cestnemu podjetju Novo mesto, Centru za socialno delo Kranj, podjetju Emona iz Ljubljane, vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom, dr. Petru Kapšu, zdravstvenemu osebju internega oddelka novomeške bolnice, gospodu župniku za spremstvo in obred ter vsem, ki še vedno sočustvujete z nami.

Neutolažljivi: mož Franc, sin Tone, hčerke Slavka, Mimica, Anica in Rozika z družinami

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 18. JUNIJA: 8.10 Operna matineja – 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Ivanka Merhar: V današnjem času zanimive pasme in križanci prašičev – 12.40 Vedri zvoki s pihalnim orkestrom – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.10 Lahka glasba – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Napotki za turiste – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Človek in zdravje – 18.15 Za prijetno razvedrilo – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Maksa Kumra – 20.00 Poje zbor Donavskih kozakov – 20.30 „Top-pops 13" – 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih

SOBOTA, 19. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Pionirski tednik – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Milica Oblak: Obiranje črnega ribeza – 12.40 Igra kvintet Avsenik – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.30 Poje basist Miroslav Čangalović – 15.30 Glasbeni intermezo – 16.00 „Vrtiljak" – 16.40 Dobimo se ob isti uri – 17.10 Gremo v kino – 18.45 S knjižnega trga – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Štirje kovači. 20.00 Večer z napovedovalcem Vilijem Vodopivcem – vmes ob 20.30 Zabavna radijska igra – Wolfgang Ecke: Gospod v sivih hlačah – III. epizoda – 22.20 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 20. JUNIJA: 4.30–8.00 Dobro jutro! – 8.05 Veseli tobogan – 9.05 Koncert iz naših krajev – 10.05 Še pomnite, tovariši . . . Ivan Križnar: Partizani na Gorenjskem v 1941. letu – 10.25 Pesmi borbe in dela – 10.45–13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – vmes ob 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 13.30 Nedeljska reportaža – 13.50 Z domačimi ansambli – 14.30 Humoreska tega tedna – St. Leacock: Pri zobozdravniku – 16.00 Radijska igra – Martin Gregor-Dellin: „Urejena razmerja" – 17.05 Nedeljsko športno popoldne – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Glasbene razglednice – 20.00 „V nedeljo zvečer" – 22.20 Plesna glasba

PONEDELJEK, 21. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Dr. Franjo Janežič: Rezultati proučevanja bramorja v Sloveniji – 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne – 18.15 „Signali" – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Vilija Petriča – 20.00 Ch. W. Gluck: odlomki iz opere „Alkesta" – 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 22. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani – 9.20 S pevcema Terezo Kesovijo in Vice Vukovom – 10.15 Pri vas doma – 11. 00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Olga Štefula: Delež prodanih pridelkov v skupnem dohodku na kmetijah – 12.40 Od vasi do vasi – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.40 Na poti s kitaro 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Popoldanski simfonični koncert – 18.15 V torek na svidenje! – 18.45 Četrt ure s pevko Jožico Svete – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute s Pihalnim ansamblom Avsenik – 20.00 Radijska igra – William Shakespeare: „Sen kresne noči" – 22.15 Komorno-glasbeni profil Sergeja Prokofjeva

SREDA, 23. JUNIJA: 8.10 Operna matineja – 9.20 Z ansambloma „4-M" in „Indexi" – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Inž. Milan Hafner: Pot mleka iz hleva v mlekarno – 12.40 Vedri zvoki z ansamblom Mihe Dovžana – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Orkestralni odlomki iz popularnih oper – 18.15 Iščemo popevko poletja – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Glasbene razglednice – 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu – 22.15 S festivalov jazza

ČETRTEK, 24. JUNIJA: 8.10 Glasbena matineja – 9.20 Slovenski pevci zabavne glasbe – 10.15 Pri vas doma – 11.00 Poročila – Turistični napotki za naše goste iz tujine – 12.30 Kmetijski nasveti – Veterinar Jože Prevorčnik: Tuberkuloza pri domačih živalih – 12.40 Čez polja in potoke – 13.30 Priporočajo vam . . . – 14.10 Ob lahki glasbi – 15.30 Glasbeni intermezzo – 16.00 „Vrtiljak" – 17.10 Koncert po željah poslušalcev – 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana – 19.00 Lahko noč, otroci! – 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Privška – 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov – 22.15 Lirika eksotičnih dežel v naši glasbeni literaturi.

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA, NOVO MESTO
Ulica talcev 3, telefon 21-319

RAZPIS

za vpis v I. letnik Gradbene tehniške šole Ljubljana, dislocirani oddelek v Novem mestu

Absolvente osemletke vabimo, da se vpišejo v I. letnik Gradbene tehniške šole v Novem mestu.

Pogoji za vpis:
— dovršena osemletka,
— starost do 18 let

Prijave sprejemamo do 25. junija 1971. Prijavi priložite spričevalo o dovršeni osemletki, izpisek iz rojstne matične knjige in zdravniško potrdilo, da ste sposobni za delo v gradbeni stroki.

Sprejeli bomo 30 učencev. Prednost pri sprejemu bodo imeli učenci z boljšim spričevalom osemletke.

Prijave sprejema tajništvo Zavoda za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Novo mesto, Ulica talcev št. 3, vsak dan od 7. do 14. ure.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 20. JUNIJA

8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) – 9.30 Pet minut po domače (Lj) – 9.35 Kmetijski razgledi: Krmljenje domačih živali (Lj) – 10.00 Kmetijska oddaja (Bg) – 11.00 Mozaik (Lj) – 11.05 Otroška matineja: Pika Nogavička, Plus pet (Lj) – 12.35 Mestece Peyton – serijski film (Lj) – 13.25 TV kažipot (do 12.55) (Lj) – Športno popoldne (Lj) – 18.00 Ko nisi več človek – angleški film (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.30 3-2-1 (Lj) – 20.35 A. Marodič: Direktor – oddaja Mali oglasi (Lj) – 21.25 Videofon (Zg) – 21.40 Poročila (Lj) – 21.55 Športni pregled (JRT)

PONEDELJEK, 21. JUNIJA

16.40 Odprta univerza (Bg) – 17.10 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.25) (Bg) – 17.35 Wilde: Srečni princ – II. del (JRT) (Lj) – 18.00 Risanka (Lj) – 18.20 Obzornik (Lj) – 18.35 Ljudje v soseski (Lj) – 19.05 Mladi za mlade (Sa) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 M. Pignol: Fabien – I. del drame TV Zagreb (Lj) – 21.35 Kulturne diagonale (Lj) – 22.40 Poročila (Lj) – 22.45 Košarkarski turnir v Umagu – II. polčas Jugoslavija : Norda – prenos

TOREK, 22. JUNIJA

16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) – 17.45 E. Peroci: Nina in Ivo – 7. del (Lj) – 18.00 Risanka (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Srečanje v studiu 14: Barry Noble (Lj) – 19.00 Oceanografija: Zaščita Jadrana (Lj) – 19.30 Nevarni domovi – izobraževalna oddaja (Lj) – 19.40 Pet minut za boljši jezik (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 Propagandna oddaja (Lj) – 20.40 Obračun med gangsterji – francoski film (Lj) – 22.35 Nokturno: Herman Vogel (Lj) – 22.50 Poročila (Lj) – 22.55 Košarkarski turnir v Umagu – prenos II. polčasa finalno srečanje (Zg, Lj)

SREDA, 23. JUNIJA

17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bg) – 17.45 Pika Nogavička – švedski film (Lj) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Zabavna glasba (Sk) – 19.00 Od filma (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Teh naših 50 let: leta 1949/1950 (Lj) – 21.15 Ljudje (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Teh naših 50 let: leta 1949/1950 (Lj) – 21.15 Ljudje na cesti (Lj) – 21.45 D. Božič: Jago – glasbena oddaja (Lj) – 22.30 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 24. JUNIJA

17.20 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.35) (Bg) – 17.45 F. Levstik: Kdo je napravil Vidku srajčico (Lj) – 18.00 Glasbeni ciciban: Tehnika – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Družine – poljudno znanstveni film (Lj) – 19.00 Mozaik (Lj) – 19.05 Enkrat v tednu (Lj) – 19.20 Vse življenje v letu dni – serijska oddaja (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Četrtkovi razgledi (Lj) – 21.35 Kondratiuk–Ziolkowski: Kako se pride do denarja, žensk in slave – TV igra (Lj) – 22.05 400 let slovenske glasbe: Primož Ramovš (Lj) – 22.50 Poročila

PETEK, 25. JUNIJA

15.25 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 15.40) (Bg) – 17.00 Waterpolo: Beograd : Moskva – prenos (Bg) – 18.15 Obzornik (Lj) – 18.30 Jazz portret (Bg) – 19.00 Mestece Peyton – serijski film (Lj) – 19.50 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.25 3-2-1 (Lj) – 20.35 Rdeča reka – ameriški film (Lj) – 22.45 Glasba iz studia B – zabavno glasbena oddaja (Lj) – 23.30 Poročila (Lj)

SOBOTA, 26. JUNIJA

15.45 Atletski finale Jugoslavije – Sarajevo : Ljubljana – prenos (Sa) – 18.00 Obzornik (Lj) – 18.15 Plus pet – mladinski quiz (šolarji Slovenije) (Lj) – 19.15 Mozaik (Lj) – 19.20 S kamero po svetu: Galerija življenja (Ljudje ob Indijskem oceanu) (Lj) – 19.45 Cikcak (Lj) – 20.00 TV dnevnik (Lj) – 20.35 3-2-1 (Lj) – 20.35 Melodije Istre in Kvarnerja – prenos (Zg) – 22.05 Maščevalci – serijski film (Lj) – 22.55 TV kažipot (Lj) – 23.15 Poročila (Lj) – 23.20 Rezervirano za smeh (Lj) – 23.55 Melodije Istre in Kvarnerja – nadaljevanje (Zg)

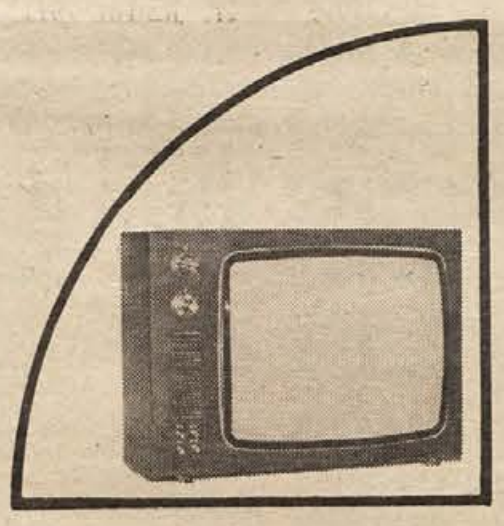
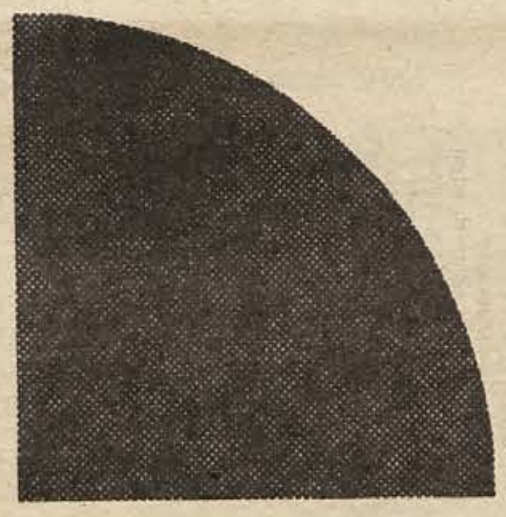
ISKRA let
elektromehanika
telekomunikacije
elektronika
avtomatika
elementi
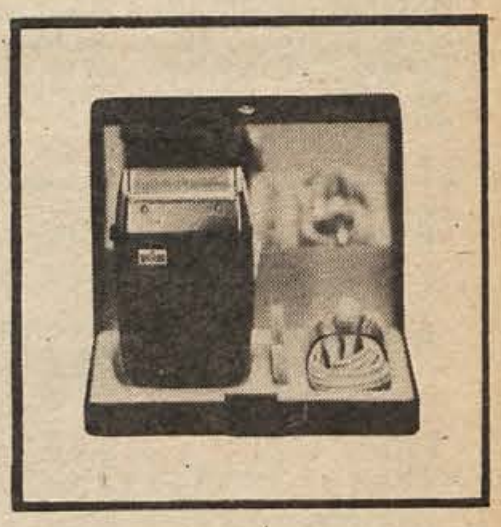
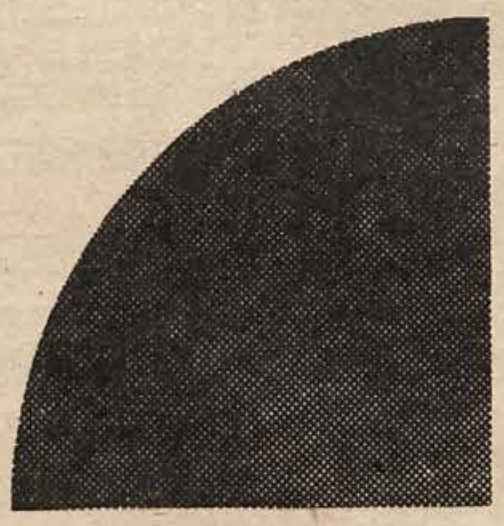
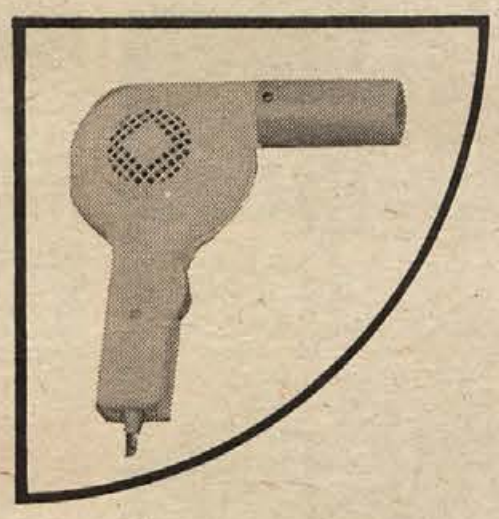
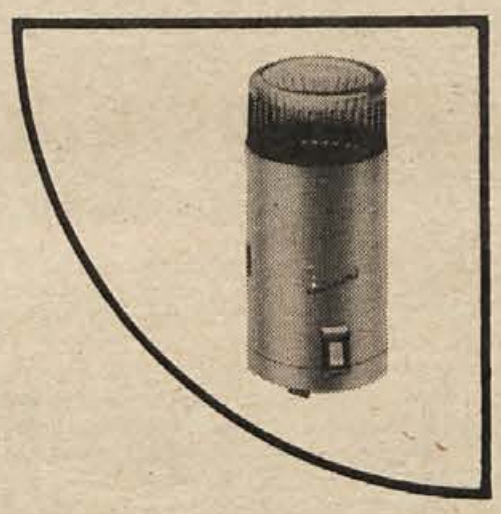
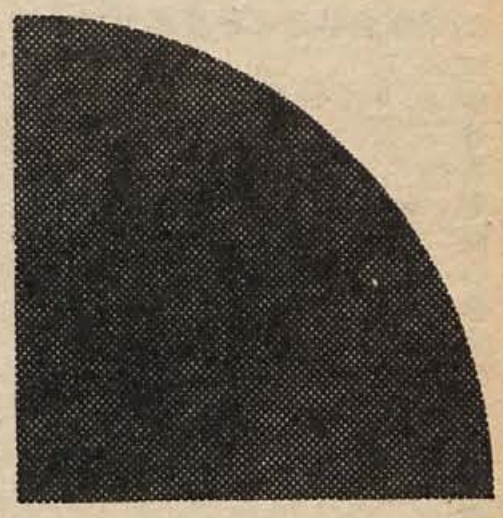

Srebrni jubilej ISKRE

ISKRA je letos stara četrt stoletja. To ni tako veliko, vendar dovolj, da je postala eno vodilnih podjetij v Jugoslaviji.

17.000 parov rok, v 16 delovnih organizacijah, sodeluje v bogati proizvodnji: od sestavnih delov, raznih gospodinjskih aparatov do najzahtevnejših elektronskih naprav. Iskrine tovarne so doma in v tujini. ISKRA je tudi delničar več tujih firm in uspešno poslovno sodeluje s priznanimi inozemskimi partnerji.

ISKRA Elektromehanika, Kranj
ISKRA Elementi, Ljubljana
ISKRA Avtoelektrika, Nova Gorica
ISKRA Avtomatika, Ljubljana
ISKRA Aparati, Ljubljana
ISKRA Kondenzatorji, Semič
ISKRA Sprejemniki, Sežana
ISKRA Elektromotorji, Železniki
ISKRA Naprave, Ljubljana
ISKRA Polprevodniki, Trbovlje
ISKRA Instrumenti, Otoče
ISKRA Elektronika, Horjul
ISKRA Usmerniki, Novo mesto
ISKRA Orodjarna, Ljubljana
ISKRA Zavod za avtomatizacijo, Ljubljana
ISKRA Commerce, Ljubljana

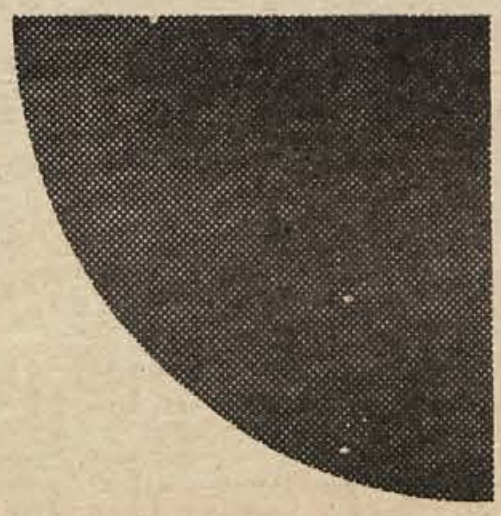
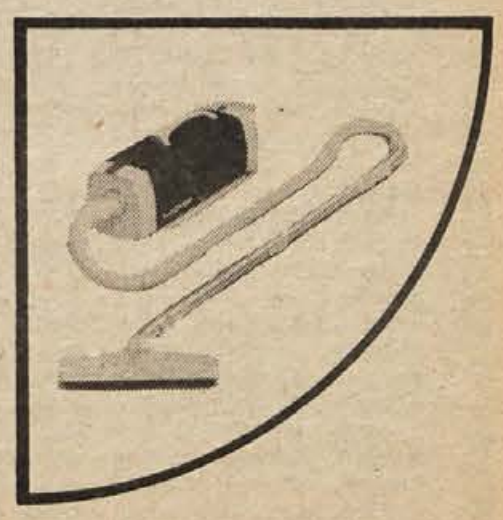

Portret tega tedna

Samo ne peska v oči!

„Zakaj se bojimo povedati, da v Beli krajini nekateri nimajo za kruh in da pod krinko borčevske priznavalnine rešujemo socialne probleme?" je v metliški občinski dvorani nazadnje izjavil dr. Šuklje. Kadar se on priglasi k besedi, je gotovo, da se bo potegnil za kmeta ali za reveža.

Zobozdravnik dr. Anton Šuklje iz Metlike jemlje svojo funkcijo predsednika ob-

činskega sveta za zdravstvo in socialno varstvo zares. Kot kmečki sin iz bližnjega Trnovca je, čeprav iz trdne hiše, lahko od mladih nog videl revščino belokranjskih vasi. Velike razlike med bogatimi in revnimi ga od malega bolijo. Ni med tistimi, ki bi pridnemu hoteli odrekati pravico do večjega zaslužka, pač pa vedno glasno in jasno ponavlja, da družba zanemarja ljudi, ki so svoje moči že razdali. Tole mi je rekel:

„V metliški občini je stanje v socialni službi porazno. Večina lanskih socialnih podpirancev – bilo jih je 31 – je dobivala od 10 do 40 din na mesec. To ni niti za jogurt in krajček črnega kruha na dan! Popis ostarelih je pokazal na 44 novih socialnih ogrožencev, ki bi jim morali pomagati, a denarja ni. Trdno sem prepričan, da v občini ni krivde za miloščino, ki jo dajemo našim siromakom. Socialne podpore in borčevske priznavalnine bi morala enotno reševati republika. Razmišlali smo že o tem, da bi uvedli samoprispevek še v ta namen, a bi se občanom najbrž le preneumno zdelo prevzeti prav vse na svoja ramena, ker tega ne delajo nikjer drugje."

– Kakšne ljudi imate na spisku nujno potrebnih družbene pomoči? Ste upoštevali tudi ožje sorodnike v dobrih službah, ki bi lahko skrbeli zanje?

„Na listi za socialno podporo je večina bolnikov, največ jih je brez otrok ali s prizadetimi otroki, kjer ni pri hiši noben za delo sposoben. Poleg tega na spisku ni mlajšega od 60 let."

– Trenutno bi po vašem najhujšo revščino omilili z večjimi socialnimi podporami, toda dolgoročna rešitev to ni. Morda veste zanjo?

„Pokojninsko zavarovanje za kmete bi bila družba dolžna oskrbeti. Kmetje so med vojno in vsa povojna leta zalagali vojsko in industrijo tako z delovno silo kot s hrano. Zdaj si je gospodarstvo opomoglo; ali ne bi bilo moralno dolžno kmetu pomagati? Imam občutek, da se nam pri reševanju teh zadev nikamor ne mudi. Prav to me včasih razburi, da v občinski dvorani dvignem glas."

RIA BAČER

Najmanj pol ure je ležala sredi glavne ribniške ceste 66-letna Ivanka Modic, ki jo je 10. junija trčil rešilec. Ribničani se sprašujejo: Je morala ponesrečenka res toliko časa ležati sredi ceste? Kje je tu človečnost? Je zdravstvena služba res tako slabo organizirana? Kaj bi bilo z ranjenci v primeru vojne, ko bi jih gotovo bilo več? (Foto: Drago Mohar)

V primeru vojne slabo kaže

Ribničani pol ure niso našli nosil, potem pa jih je le pripeljal rešilec iz Kočevja — Kljub temu je bilo v Ribnici dovolj nosil

Veliko razburjenje je bilo v Ribnici, ker je ponesrečena ženska ležala sredi glavne ceste po trditvi Ribničanov 40 minut, po ugotovitvah miličnikov pa 30 minut.

Nesreča se je zgodila 10. junija ob 8.55. 66-letna Ivanka Modic iz Ribnice je sredi ceste pri „Samopostrežbi" v Ribnici nenadoma stopila nazaj, takrat pa je vanjo trčil kočevski rešilec, ki je peljal proti Ljubljani. Modičeva je obležala v nezavesti, na vozilu pa je bilo za okoli 2000 din škode.

Neki očividec nesreče je povedal:

– Takoj po nesreči sem telefoniral v zdravstveni dom, naj prideta zdravnik in rešilec. Zdravnica je res hitro prišla, poškodovana ženska pa je kljub temu 40 minut ležala v nezavesti sredi prometne ceste in krvavela.

To ni človeško! Hkrati pa je bil oviran tudi promet.

Zataknilo se je pri nosilih, ki jih v Ribnici ni bilo. Ribniški rešilec je bil z edinimi (?) nosili v Ljubljani. Šele ko je prišel drugi rešilec iz Kočevja, jo je naložil in odpeljal v bolnico. Zdravstvena služba ne gre s časom naprej. Ljudje so se vsi zgražali.

Najbolj kaže verjeti uradnim osebam, se pravi miličnikom, ki trdijo, da se je nesreča zgodila ob 8.55 in da je ponesrečenka ležala sredi ceste do 9.25, ko je pripeljal rešilec iz Kočevja. Nosil res ni bilo. Zato so poslali nekega mlajšega miličnika po desko. Medtem ko jo je prinesel, pa je tudi že pripeljal rešilec iz Kočevja.

Ribničani se res lahko zaskrbljeni sprašujejo: Kaj bi se zgodilo v primeru vojne, če bi bilo hkrati več ranjencev, ko je treba pa že zdaj, v miru, čakati na nosila ali prevoz kar pol ure?

Po izjavi miličnikov so bila res potrebna le nosila, da bi ponesrečenko odstranili vsaj s sredine ceste. Če to drži, potem so bili vsi zelo neiznajdljivi.

Če že nimata rezervnih nosil Zdravstveni dom in postaja milice, jih imajo prav gotovo vojaška enota v Ribnici, Štab za pomoč pri elementarnih in drugih nesrečah, podjetje INLES, zelo verjetno pa tudi gasilci in še kdo drug.

J. PRIMC

Most vzdihljajev

Most čez Mirno pri Boštanju ima vse možnosti, da postane dvojnik zloglasnega mostu vzdihljajev v Benetkah. Odkar so posodobili cesto Sevnica–Radeče, se tam število nesreč nenehno množi kljub opozorilnim znakom. Če bi izračunali škodo, ki je že do sedaj nastala zaradi preozkega mostu, bi imeli vkup lep del denarja, ki je potreben za razširitev. Že lani je komisija ugotovila, da je bilo v sorazmerno kratkem času, odkar je cesta asfaltirana, za prek 100.000 dinarjev škode, zdaj pa je še mnogo večja. Menda pristojni ne čakajo, da bo škoda tolikšna, kot bi bil vreden nov most?

UŠK ČEZ PRAG!

Neki žabješki Cigan, ki se je 27. maja dopoldne klatil po Kratki ulici v Novem mestu, je res kratko odnesel. Mileni Nahtigal je iz stanovanja že iztisnil 400 din in jo hotel popihati, ko je lastnica krajo odkrila. Ciganu je zastavila pot na pragu, se z njim spopadla in mu izpulila denar. Tat je moral priznati premoč, nakar jo je po bližnjici ucvrl po mestu.

Na srečo je bil mrtev samo pes

V petek, 4. junija, so v hiši Franca Kajina v Podklancu pri Vinici užili dokaj strahu. Strela je udarila v električni drog pri kozolcu in ubila psa, privezanega pred skednjem, nato pa po električni napeljavi šinila še v kuhinjo. Poškodovala je kredenco, umivalnik, bojler v kopalnici in vso električno napeljavo. Škode ja za več kot 1.000 dinarjev.

Del strele je oplazil še sosednje hiše, kjer je v hipu uničil žarnice ter varovalne naprave. Pri sosedu Jožetu Malešiču je bila slučajno na obisku Marija Berkopec iz Vinice, katero je oplazil delček strele, ki je siknil iz vtičnice. Ženska se je onesvestila, a na srečo ni dobila poškodb.

FRANC PAVLAKOVIČ

Zaradi cementa je tekla kri

V ponedeljek dopoldne večji spor pred metliško NOVOTEHNO

Alojz Majzelj iz Metlike je bil med kupci, ki so 14. junija čakali na pošiljko cementa pred trgovino NOVOTEHNE. Ko je tovornjak pripeljal, je Anton Gornik iz Gabrovca skočil na vozilo in začel podajati vreče Majzlju. Tako sta raztovorila 35 vreč. Ko pa bi morala deliti, je nastal spor.

Gornik je hotel ves cement zase, Majzelj pa je zahteval vsaj 15 vreč. Ker se nista mogla sporazumeti, je Majzelj že odnesel eno vrečo iz kupa vstran. Ko je hotel prenesti še drugo, se je Gornik tako razburil, da je segel v žep po nož in z njim zamahnil proti nasprotniku.

Na srečo se je Majzelj pravočasno odmaknil in Gornik je z nožem sam sebe zadel v roko, da se mu je nekoliko pocedila kri. Prepir se je tedaj šele začel. Gornik je vpil: „Če boš še vzel, veš, kaj je kri!" Ravs se je končal tako, da je nasilnež odpeljal 28 vreč, Majzelj pa jih je dobil samo sedem.

Zaradi cementa je bila v Metliki že večkrat huda kri, toda kaj takega se še ni zgodilo. Čudno je, da pustijo kupcem samim razkladati vreče. Tako več dobi tisti, kdor je močnejši in bolj nasilen.

R. B.

Zgubil se je otrok

Lahko ga je tudi kdo ugrabil — Malega Damjančka so brez uspeha iskali miličniki, vojska, lovci, jamarji, gozdarji, gasilci in izletniki

Pri domu na Travni gori je 12. junija popoldne med 17. in 18. uro izginil neznano kam dveinpolletni Damjan Ostank iz Ljubljane.

Najprej so ga začeli iskati izletniki – člani kolektiva Modne konfekcije KRIM iz Ljubljane, s katerimi sta prišla sem na izlet tudi Damjanček iz njegova mama. Že kmalu po 18. uri so začeli otroka iskati še miličniki, nato pa tudi gasilci, lovci, jamarji, gozdarji in drugi. Naslednje jutro je prišla na pomoč še večja skupina vojakov iz ribniške vojaške enote. Skupine, ki so iskale otroka, so imele s seboj 20 majhnih radijskih postaj, nekatere pa tudi posebej izučene pse.

Otroka vse do nedelje zvečer niso našli in iskanje nadaljujejo, čeprav je vse manj upanja na uspeh. Domnevajo, da je morda Damjančka kdo ugrabil ali pa da je morda le še kje v gozdovih Travne gore.

V prid prve domneve govori dejstvo, da Damjančka kljub temeljitemu iskanju doslej niso našli. Neki 5-letni fantek, ki se je – kot je povedal – zadnji igral z Damjančkom, je dejal, da je Damjanček splezal v neki avto, ki ga je odpeljal. Tudi Damjančkova mama je povedala, da je imel sinček rad avtomobile.

Izključena pa ni niti druga možnost. Miličniki so namreč prvi večer iskanja okoli 20.30 našli tri kilometre od doma na Travni gori v blatu na neki poti sledi otroških čevljev. Žal pa se je malo kasneje razbesnela nevihta in zavarovane sledi uničila, preden so do njih pripeljali psa-slednika. Tudi Damjančkova mama je žal – verjetno zaradi hudega pretresa – izpovedala različno (oziroma tako, da so jo različno razumeli) miličnikom in kriminalistom, kako je bil sinko obut.

Miličniki menijo, da otrok zelo verjetno ni več živ, če je ostal na Travni gori, se pravi, če ga ni kdo odpeljal z avtom. Ponoči namreč niso slišali v okolici nobenega joka, Damjanček je imel hudo astmo, pa tudi nevihte in hladne noči so bile lahko zanj usodne.

JOŽE PRIMC

● Uredite si svoje denarne zadeve tako, da vam bo banka kar najbolj pri roki.

● 84 poslovnih enot LJUBLJANSKE BANKE vam nudi hiter, učinkovit in zanesljiv bančni servis!

ljubljanska banka

pravi naslov za denarne zadeve!

V mestu so stanovanja zastonj

Vrli meščani se kaj malo menijo za ljudi na podeželju, ki ob napornem delu životarijo z bornim zaslužkom. Venomer ponavljajo, da je življenje v mestu silno drago. Dokažem jim, da živijo skoraj zastonj.

Povrniti se je treba kakih sto let nazaj in se popeljati na cesarski Dunaj. V tem mestu so menda imeli navado, da so pari mož nosili na ramenih po ulicah majhne hišice, kakor ponekod nosijo na nosilih bolnike ali v nekaterih deželah Azije bogate turiste. Vendar so imeli v dunajskem mestu take hišice za drugo potrebo. Kadar je koga prijelo to in ono, je pogledal po ulici okoli sebe, kje sta taka moža, ki neseta hišico. Brž se je skril vanjo pred ljudmi in vsak je lastniku rad nekaj plačal za uslugo. Veste, na Dunaju ni bilo plotov, da bi se človek ponižal. Vogalov in skritih kotičkov je bilo res dosti, vendar je za vsakim vogalom stal kdo pripravljen, da je takim ljudem branil mejnike postavljati ali vsaj vogale močiti.

Tudi pri nas se ni mnogo spremenilo, le da takih nosačev in hišic ni videti, ker so te naprave varno spravljene pod zemljo. Tam stoji ženska, ki od vsakogar vzame dinar, da se ubožec iznebi svojih težav ali pa sramote, ki sledi vsem tem nevšečnostim. Saj drugega tudi ne kaže, kajti vsako opravilo zunaj teh strogo določenih meja se strogo kaznuje. S plačilom enega prekrška bi si lahko kupil mesečno karto in možje postave so vestni pri tem delu.

V naše gostilne ni dobro zaiti, ker je treba vselej nekaj popiti. Včasih je tudi to zaman, ker stranišča zaklepajo. To je podobno kupovanju cigaret, ki jih nimajo, dokler ne naročiš pijače, čeprav bi jih morali prodajati brez tega, saj vsak kadilec vendar še ni pijanec. Pri današnjih cenah pijače je to občutno dražje od prejšnjega, pa še nekaj se nabere za drugo pot, kar nekaterim možem kar prav pride, da se iznebijo strogih žena in ga brez skrbi zvrnejo čašico ali dve.

Čas je, da pridemo k računom. Pri nas kaj radi merimo s povprečji, zato se temu ne bom izneveril. Vsaka družina šteje povprečno štiri člane. Kjer je manj otrok, imajo stare starše ali pa oboje skupaj. Drugje imajo še podnajemnike, ki so običajno iz „usmiljenja" sprejeti in izkoriščani študentje s podeželja, ker nimajo stricev in tet v mestu, da bi jih poceni redili. Vsak, kdor je končal vsaj prvi razred osemletke, zna šteti do tri ali štiri in več, če je treba. Pa zberimo podatke: štirje člani družine opravijo tiste stvari, o katerih neradi govorimo, po trikrat na dan; no, eni več in drugi manj, saj si tudi dva nista enaka. To bi zneslo v hišici pod zemljo 12 dinarjev dnevno, na mesec pa kar 360 dinarjev. To je več, kakor znaša mesečna najemnina za trisobno komfortno stanovanje. Tako torej naši ljubi meščani živijo v mesto skoraj zastonj. Pravzaprav imajo zastonj le stanovanje, kajti stanarino poravnajo le za stranišče.

Kaj pa oni s podeželja? Res je, da opravijo te stvari včasih za plotom, drugič za grmom ali kakor nanese, vendar je treba plačati še vožnjo z avtobusom ali vlakom do mesta, kjer imajo opravke. Teh pa ni malo. Ves dan pa tudi ni mogoče vzdržati v borbi z naravo, še manj pa je verjetno, da bi se človek že zjutraj očistil za ves dan vnaprej.

Ne bi rad našteval, da so v mestu pred nosom vse trgovine, šole, dobra delovna mesta in vse druge dobrine, ki jih ni dobiti na deželi ali pa se pride do njih po blatnih kolovozih. To ne spada več sem, čeprav je podeželski človek že s stanovanjem vred prikrajšan zanje ali pa se mu podražijo, če jih hoče uporabiti.

Vidite, ko vse to premišljujem, šele vem, zakaj je v mestu tako težko dobiti stanovanje.

ŽABARJEV LENART

odprto v nedeljo:

SAMOPOSTREŽBA pri mostu

MARKET v Bršlinu

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartnar (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Živič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev, pri čemer je že vštet 10-odst. popust, ki pa velja samo za tiste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 10 cicero) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. I. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani.